

U ZNAKU KRIŽA

LIST MILOSRDNIH SESTARA SV. KRIŽA - God. XLIV., br. 163./2, 2023.

U ZNAKU KRIŽA
god. XLIV.
br. 163./2.

Križevo, 2023.

Izdavač

Hrvatska provincija
Milosrdnih sestara svetoga Križa
Kralja Tomislava 22
HR-31400 Đakovo
Tel. 00385 031/801-200
Tel/Faks 00385 031/811-141
El. pošta: info@sestre-sv-kriza.hr
www.sestre-sv-kriza.hr

Uređuje

Uredničko vijeće

Glavna i odgovorna urednica

s. Nada Martinković
uznakukriza@gmail.com

Lektura

s. Marija Stela Filipović

Korektura

s. Augustina Dominković

Glasilo izlazi tri puta godišnje
dopuštanjem Provincijalata
Milosrdnih sestara svetoga Križa

Grafička priprema

Marinko Hardi, Đakovo

Tisak

„Tiskara” Budrovci

s. Animira Adanić

PRED TOBOM

*Pred tobom stojim, Raspeti Bože,
S ranama svojim u grobnome muku,
Od svega što prema meni se pruža
Tražim tvoju raspetu ruku.*

*Hodajuć' ovim prolaznim svijetom
U sunčane dane i mrkle noći,
Tragom tvojih krvavih nogu
Znam da k tebi ću sigurno doći.*

*Dok ljubim ranu Presvetog Srca,
Oblivena kapljama vode i krvi,
Sve što ljubav prožela nije
U meni, Bože, satri i smrvi.*

*Gledam Tvoju trnovu krunu:
Zar to je ukras tvojega lika?
I pogled upravljam prema sebi –
Jesam li još uvijek tvoja slika?*

U znaku Križa, 2002./3., str. 10.

s. Animira Adanić	Pred tobom -----	2
s. Nada Martinković	Križevno slavljenje -----	5
s. Valerija Široki	Riječ Prov. poglavarice -----	6
Tragom istine		
o. Stjepan Vidak, OCD	Ljubav prema Bogu -----	7
s. Animira Adanić	„Mir vama.“ -----	9
o. Luca Bianchi, OFM Cap	Crkveni oci o molitvi -----	10
s. Meri Gotovac	Sinodalni mentalitet u Družbi Milosrdnih sestara sv. Križa -----	12
s. Doroteja Krešić	Za te život darujem -----	13
Duhovnost zajedništva		
s. Rastislava Ralbovsky, priredila	Uči kroz vrata rane – preobrazba u franjevačkoj kontemplaciji -----	14
s. Nada Martinković, priredila	Intervju sa s. Marijom Brizar -----	16
s. M. Margita Gašparovsky	Mojšije -----	17
Nadi dajemo lice		
s. Marija Stela Filipović	Natjecanja učenika Isusovačke klasične gimnazije -----	18
Enya Doboš, 4.b	Sva je povijest krvi ispisan, sve su kulturne vrjednote produkt boli -----	18
Tiskovni ured Srijemske biskupije	Himna Susreta mladih Srijemske biskupije -----	19
Ana Umiljanović, kandidatica	Himna XVI. susreta mladih Srijemske biskupije -----	20
s. Nada Martinković, priredila	Intervju sa s. Petrinkom Tuković -----	21
Redovnička slavlja		
s. Nada Martinković	Zlatni jubilej redovničkih zavjeta u Đakovu -----	22
s. Paskala Križan	Dani pripreme za Zlatne zavjete -----	23
s. Marija Goreti Jovanovac	Emauski izlet u Šumanovce zajednice sestara u Bogoslovnom sjemeništu -----	24
s. Nada Martinković	Doživotni zavjeti -----	25
s. Nada Martinković	Prvi zavjeti -----	26
s. Dorothee Halbach	Sestra Mirjam Jerković preuzela dužnost vrhovne ekonomice -----	27
s. M. Emanuela Kvesić	Susret provincijalnih poglavarica i zamjenica provincijalnih poglavarica u Gaubingu, u Austriji -----	28
s. Nada Martinković	Koncert povodom kolaudacije restauriranih orgulja -----	28
s. Nada Martinković	Naslovna svetkovina samostanske crkve Presv. Srca Isusova u Đakovu -----	29
s. Nada Martinković	Korizmeni susret trajne formacije sestara đakovačke regije -----	29
Lužnica (IKA)	Antunovo 2023. godine na Ljetnoj terasi -----	30
s. Nada Martinković	Susret redovnica koje vrše poslanje unutar samostana -----	31
s. Rita Ljevar	Sestra Krista Mijatović sudjelovala na Simpoziju povodom proslave 150 godina Vjesnika Đakovačko-osječke nadbiskupije -----	31
s. Margarita Marija Kovačević	Generacijski susret Milosrdnih sestara sv. Križa -----	32
s. Nada Martinković	Sestra Margarita Marija Kovačević sudjelovala na Simpoziju o specifičnostima liječenja hemofilije -----	32
s. Amadea Birovljević, novakinja	Juniorski susret sestara redovničkih zajednica iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine -----	33
s. Marija Stela Filipović	Hodočašće novakinja stopama sv. Franje i sv. Klare -----	34
s. Marija Stela Filipović	Posjet sestrama u osječkoj zajednici -----	34
Ivona Bilić	Blagoslov novoizgrađene Kuće sv. Josipa u Osijeku -----	35
s. Nada Martinković	Obećanja Frame Đakovo 2023. -----	35
	Sestra Danila Antunović u misiji na Lampedusi, Italija -----	36
Prenosimo iz Teodozije		
	Ne boj se. Za vama cvjeta -----	37
	Osvrt s. Verene Marije -----	37
	Sestra Elsit piše poetski: <i>Adieu Switzerland!</i> (Zbogom, Švicarska!) -----	38
	Sestra Anna obraća se svim sestrama -----	39
	Sestra Lucila prisjeća se -----	39

Po(r)uka

Iz pisane ostavštine o. Franje Vlašića, OFM (1930.-1985.)

Iz pisama sestri (raj) -----	40
Hvala Bogu, došli ste do točke kad osjećate da morate ići u dubinu. -----	40
Ne morate u ispitu savjesti samo „kupiti grijeh“ po svome putu. -----	41
Kakva Vas nagrada čeka tek u Nebu? -----	42
Kažete kako Vam se čini da se u duhovnom životu ne može ići brzo. To je točno. --	42
Budite poput Marije ... -----	43
Drage sestre u Isusu i Mariji! - zajedničko pismo -----	44

Iz naše prošlosti

s. M. Estera Radičević	Uvod -----	46
Msgr. Luka Marijanović, profesor u miru	Svećenici u službi samostana Milosrdnih sestara sv. Križa u Đakovu	
	od 1868. do 2018. -----	46
Ana Dikić, kandidatka	Privuci ih k sebi -----	50

Kutak majke M. Amadeje

s. M. Estera Radičević	Vjera nadbiskupa Stepinca u pismima majci M. Amadeji Pavlović -----	51
s. Judita Baotić	Akrostih - Majka M. Amadeja -----	52

Na putovima svakodnevice s bl. majkom M. Terezijom Scherer

s. Deodata Kočonda	Hodočasnički dan bl. majci M. Tereziji - ožujak '23. -----	54
s. Amadea Birovljević, novakinja	Proslavljen blagdan zaštitnice Terezijina kruga -----	54
s. Rastislava Ralbovsky	Hodočašće osoba s invaliditetom bl. majci M. Tereziji Scherer -----	55

Naše obljetnice

s. Nada Martinković	155. obljetnica dolaska sestara u Đakovo i srebrni jubilej misništva	
	prof. dr. sc. Ivica Raguža -----	56
s. Animira Adanić	155 godina u Đakovu -----	57
s. M. Estera Radičević	Đakovo - jučer, danas, sutra - izložba -----	57
s. Ivana Budrovac	Dan sestrinstva u Zagrebu -----	57
s. Kristijana Kolić	Proslava 720. obljetnice u Janjevu -----	58
Petra Krstičević	Mladi iz Udruge Magis posjetili Janjevo -----	58
KTA BK BiH	Nadbiskup Vukšić pohodio župu Janjevo na Kosovu -----	59
s. Viktorija Šimić	Posjet Kući matici o 25. godišnjici zavjeta -----	60

Kutak blažene sestre Ulrike

o. Benedikt Baur (1877.-1963.), OSB	Krjepost ljubavi -----	61
-------------------------------------	------------------------	----

U godini blažene sestre Zdenke

s. Marija Stela Filipović	Otajstva svjetla, I. -----	63
	Otajstva svjetla, II. -----	64
	Molitvenik „Molitve blažene sestre Zdenke Schelingove“ -----	65

Nada im je ispunjena

s. Nada Martinković	Sestra Marinka (Marija) Žukina -----	66
s. Nada Martinković	Sestra Danislava (Marija) Hans -----	67
s. Nada Martinković	Sestra Tarzicija (Marija) Živković -----	68
vlč. Krunoslav Novak	Sažalnica -----	70
don Matej Palić	Sažalnica don Mateja Palića povodom smrti s. Marceline -----	70
s. Nada Martinković	Sestra Gracijana (Ana) Matozan -----	71
s. M. Jacinta Mandura	Sestra Gabina (Ruža) Kopic -----	72
Iz Provincijalata	U vječnost su se preselili -----	73
Ana Dikić, kandidatka	Pustinja -----	74
s. Animira Adanić	Htjela bih samo to -----	74
Ana s. Zorka Kojaković	Veroniki -----	75

Križevno slavljenje

Dok laganim tempom plovimo „barkom vremena“ prema naslovnoj svetkovini naše Družbe, svetkovini Uzvišenja svetoga Križa, ne možemo zaobići važnost križa i uskrsnuća ni u jednom području našega života. Još u Starom zavjetu, kad je križ u židovskom poimanju, kao i danas, bio znak kazne i sramote, proroci su navješćivali put trpljenja, smrti i uskrsnuća Sluge Božjega:

Gle, uspjeh će sluga moj, podignut će se, uzvišit' i proslaviti! Kao što se mnogi užasnuše vidjevši ga – tako mu je lice bilo neljudski iznakaženo te obličjem više nije naličilo na čovjeka – tako će on mnoge zadiviti narode, i kraljevi će pred njim usta stisnuti, videć' ono o čemu im nitko nije govorio, shvaćajući' ono o čemu nikad čuli nisu... (Iz 52, 13-15)

I dalje: *Zbog patnje duše svoje vidjet će svjetlost i nasititi se spoznajom njezinom. Sluga moj pravedni opravdat će mnoge i krivicu njihovu na sebe uzeti. (Iz 53, 11)*

Naša križevna svakodnevica ima jedino smisla ako u njoj uspijevamo otkriti tu nit povezanosti s Isusom Kristom, tu nit smisla patnje njegovom žrtvom osvijetljene, njegovim uskrsnućem preobražene. Naš križevni život jedino ima smisla ako, poput don Dolinda Ruotolo, prepustimo Bogu da on bude Gospodar, da se on pobrine za tako željeni mir i pravdu u svijetu u kojem živimo, i da mu kažemo: „Isuse, misli ti.“ Don Dolindo (1882.- 1970.) bio je mističar, cijeli njegov život bio je obilježen patnjama. Poput bl. S. Ulrike Nisch razgovarao je s Isusom „licem u lice“, a imao je vizije Blaže-

ne Djevice Marije i anđela. Nedavno je otvorena kauza za njegovo proglašenje blaženim i svetim. Križevna stvarnost naše aktualne svakodnevice, u kojoj smo svi mi tražitelji u istoj čežnji, traženju i nadanju, jedino ima svoju dubinu i autentičnost ako Spasitelju sve predamo i prihvatimo njegov odgovor: „Ne boj se, ja ću misliti. A ti ćeš u poniznosti blagoslivljati moje ime.“

U tom duhu, u kojem i naše glasilo „U znaku Križa“ ima svoj naziv i nadahnuće, čestitam vam njegovu svetkovinu. Sa zahvalnošću mislim na vas koji ustrajno čitate ovo Glasilo, jer niste u mogućnosti čitati internetske sadržaje, a i na vas koji, unatoč različitim ponudama sa svih strana, cijenite trud naših autora. Sa zahvalnošću mislim i na autore i molim da ne malakšu na putu prenošenja radosne vijesti, prema riječima sv. Pavla, „bilo to zgodno ili nezgodno“ (2 Tim 4, 2).

I kao što kaže jedno od načela duhovnosti sv. Ignacija Lojolskoga, neka naše slavljenje, naš život, rad, pa i pisanje i čitanje bude: „Sve na veću slavu Božju!“

s. Nada

Kada bismo spoznali što znači trpjeti za Boga, trpljenje bi za nas postalo predmetom pljačke. Iskoristili bismo sva zamisliva sredstva da bismo zadobili trpljenje. Osim ljubavi, sve je drugo na svijetu patnja. Veličina Isusova trpljenja daje mi shvatiti i procijeniti veličinu njegove ljubavi. Zato se i moje boli moraju posve izgubiti u ljubavi.

bl. s. Zdenka Schelingova

Križevo 2023.

*Potpuno Raspetome,
stoga potpuno bližnjemu,
zastupnica Kristove ljubavi.*

bl. majka M. Terezija Scherer

Drage sestre,

u svjetlu ovogodišnjega slavlja svetkovine Uzvišenja sv. Križa pred nama je lik Raspetoga u kojega je bio zagledan i kojemu se suobličio sv. Franjo Asiški, čije se 800-te obljetnice smrti spominjemo.

Ova velika obljetnica stavlja pred nas događaj kada je sv. otac Franjo, upravo na blagdan Uzvišenja svetoga Križa, molio da za svojega života osjeti u svojoj duši i na svojem tijelu onu bol koju je Gospodin podnio za vrijeme svoje pregorke muke. Molio je da osjeti i onu neizmjernu ljubav kojom je Sin Božji gorio i podnio toliku muku za nas grješnike.

U njemu je rastao žar pobožnosti prema Isusovoj muc i njegovoj neizmornoj ljubavi tako da se sav preobražavao u Isusa.

U Franjinoj preobrazbi u Raspetoga ogleda se i naša Vizija 2022.-2028., upućena kao zaključak Generalnoga kapitula, s pozivom da se i mi preobražavamo u Raspetoga Isusa te tako sve više postajemo Milosrdne sestre sv. Križa kakve su nas željeli naši Utemeljitelji. Neka nam u tome pomogne njihov zagovor, kao i zagovor sv. oca Franje i naših Blaženica.

Drage sestre, kandidatice i novakinje, čestitajući vam svetkovinu Uzvišenja sv. Križa, svakoj pojedinoj želim hrabrost da se svakodnevno preobražava u milosrdnoga i raspetoga Isusa.

Vaša

s. Valerija Široki

o. Stjepan Vidak, OCD

Ovo je već četvrto razmatranje koje objavljujemo u našem Glasilu, a koje je o. Stjepan Vidak imao sestrama u duhovnim vježbama u Zagrebu, na Vrhovcu, od 5. do 11. ožujka 2022. godine, u kojoj smo obilježili 35. godišnjicu od proglašenja s. Ulrike Nisch blaženom. Zahvaljujemo o. Stjepanu za darovana razmatranja.

Ljubav prema Bogu

ZARUČNIČKA LJUBAV PREMA KRISTU - „O Ljubavi, hoću biti posve ljubav i posve tvoja zaručnica, koja poznaje još jedino Zaručnika i ni za čim drugim ne teži.“ (str. 59.)

Potrebno je preispitati svoje srce i utvrditi što je čežnja našega srca. Je li to doista Gospodin!? Čežnja je silno bitna i potrebna jer postajemo ono za čim čežnemo. Ima u našim životima i loših čežnja, zato moramo paziti da one ne zauzmu glavno mjesto, nego da to budu svete čežnje. Božji sveti ljudi uvijek su bili ljudi s velikom i izvanrednom čežnjom. Ova naša čežnja proizlazi iz Božje čežnje za nama. U Isusovim riječima s križa: *Žedan sam*, iščitavamo njegovu čežnju za našom ljubavlju.

Prvo poglavlje Katekizma Katoličke crkve (KKC) ima prvi podnaslov Čežnja za Bogom. Čežnja za Bogom upisana je čovjeku u srce, jer je od Boga i za Boga stvoren. Bog nikada ne prestaje čovjeka privlačiti sebi. Samo će u Bogu čovjek pronaći istinu i blaženstvo za čime ne prekidno traga. (KKC 27)

„Zaboravio čovjek svoga Stvoritelja, ili se skrio daleko od njegova Lica, trčao za svojim idolima ili optuživao božanstvo da ga je napustilo, živi i pravi Bog neprestano zove svaku osobu na tajanstveni susret molitve. Taj korak ljubavi vjernoga Boga uvijek je prvi, a čovjekov korak uvijek je odgovor. (KKC 2567)

Bogu posvećene osobe trebaju samo jedno: *Lice tvoje, Gospodine, ja tražim, ne skrivaj lica svoga od mene.* U srcu treba odjekivati: *Žeda duša moja za Bogom jakim živim. ... Tebe žeda duša moja, tebe želi tijelo moje, kao zemlja suha žedna bezvodna.*

No, blažena s. Ulrika zna da je Bog pokretač svega. A opet, da bismo mu mogli uzvratiti, potrebna nam je njegova ljubav. *Da bih te mogla ljubiti kao što ti mene ljubiš, moram uzajmiti tvoju vlastitu ljubav, samo tada mogu naći odmora.* Kako uzajmiti Božju ljubav? Dozivati si u pamet sljedeće:

- *U ovom je ljubav: ne da smo mi ljubili Boga, nego – on je ljubio nas i poslao Sina svoga kao pomirnicu za grijehe naše. (1 Iv 4, 10)*
- *Kao što je Otac ljubio mene, tako sam i ja ljubio vas; ostanite u mojoj ljubavi. (Iv 15, 9)*

- *Uistinu, Bog je tako ljubio svijet te je dao svoga Sina Jedinorođenca da nijedan koji u njega vjeruje ne propadne, nego da ima život vječni. (Iv 3, 16)*
- *A ovo je život vječni: da upoznaju tebe, jedinoga istinskog Boga, i koga si poslao – Isusa Krista. (Iv 17, 3)*
- *I mi smo vidjeli i svjedočimo da je Otac poslao Sina kao Spasitelja svijeta. (1 Iv 4, 14)*
- *Ta Bog nije poslao Sina na svijet da sudi svijetu, nego da se svijet spasi po njemu. (Iv 3, 17)*

Bog je inicijator, On privlači konopcima ljubavi (Hoš 11, 4) koji vode mističnom sjedinjenju s Isusom, što je cilj života i životni poziv blažene s. Ulrike. Život, koji Bog k sebi privlači, to je ona temeljna crta koja se uočava već od početka njezina životnog puta. On zove i onda kad ne možemo odgonetnuti putove po kojima njegov zov stiže i pogađa. (str. 23.)

Ipak, nešto i mi moramo činiti? Što? Spuštati zavjese, kako kaže Blaženica. To znači: u nama je svjetlo Božje, ali ono je samo onoliko jako koliko se zaštitimo pred drugim svjetlima, odnosno, Božji tihi glas nezmjetljiv je sve dok ne utihne mnoštvo glasova u nama i oko nas. Možemo reći i ovako: moramo se isprazniti od svoje samodostatnosti, rečeno biblijski – umrijeti sami sebi, izgubiti život da bismo ga zadobili.

Treba postati sluga ljubavi. Sluge su ljubavi oni koji odluče ići putem molitve jer to znači *sljediti onoga koji nas toliko ljubi.*

Tako smo samoljubni i tako spori posve se predati Bogu da se – budući da Njegovo veličanstvo ne će da uživamo tako dragocjenu stvar bez velike naplate – ne uspijevamo odlučiti.

MŽ 11, 2 – *No kada bismo činili što možemo, ne navezujući se ni na što zemaljsko, nego kada bi sva naša briga i nastojanje bili oko neba, vjerujem da bi nam se, bez sumnje, vrlo brzo dalo ovo dobro, kad bismo se brzo posve odlučili, kao što su neki sveti činili. Ali nama se čini da dajemo sve, a nudimo Bogu samo prihod i plodove, no zadržavamo imetak i vlasništvo.* Isus je rekao: „Ne zgrčite sebi blago na zemlji, gdje ga moljac i rđa nagriza i gdje ga kradljivci potkapaju i krađu. Zgrčite sebi blago na nebu, gdje ga ni moljac ni

rđa ne nagriza i gdje kradljivci ne potkapaju niti kradu. Doista, gdje ti je blago, ondje će ti biti i srce.“ (Mt 6, 19-21)

MŽ 11, 10 – Tko započinje duhovni put, tko se predaje Bogu, tko pokazuje da ga ljubi, kako bi se **Gospodin** naslađivao, mora računati s tim da je to kao da počinje uređivati vrt na jako neplodnoj zemlji, koja je obrasla zlim travama. Kad govori o prvom stupnju molitve, Bog je već iščupao zle trave i sadi dobre, ali mi sad trebamo dalje biti dobri vrtlari, brinuti se o vrtu, zalijevati ga da donese plodove ugodne Bogu. Ovaj je početak kao izvlačenje vode iz zdenca, a to stoji mnogo truda, jer se moraju zamarati sabirući osjetila, što je, budući da su naviknuta biti rastresena, velik napor (privikavanje na samoću, povučenost, ne htjeti čuti ili vidjeti, razmišljati o proteklom životu). ... U početku to još zadaje muku jer ne uspijevaju razaznati kaj u li se za grijeha) ... Moraju nastojati razmišljati o Kristovu životu, a time se zamori razum.

Zbog toga ima trenutaka suhoće, bezvoljnosti, nelagodnosti, bljutavosti, čovjek bi najradije sve ostavio (sumnje): puno puta bacao je kotlić u zdenac i izvlačio ga bez vode. A mnogo puta dogodit će mu se čak da mu se radi toga ne će ni ruke podignuti, niti će moći imati neku dobru misao. ... Što će ovdje učiniti vrtlar? Radovati se, tješiti se i držati velikom milošću što radi u vrtu tako velikoga vladara. ... Neka se ne obazire na zle misli (koje ubacuje nečastivi) ... ne pustiti Krista da padne s križem.

MŽ 11, 13 Nije ljubav prema Bogu u tome da se liju suze ili pak imaju ove slasti i ugođe, koje najčešće želimo i tješimo se njima, već u tome da služimo po pravdi te čvrstinom duha i poniznošću.

MŽ 35, 14 – Onaj tko vas uistinu ljubi, dobro moje, sigurno ide širokim i glavnim putem ... Ako se pravo ni ne spotakne, vi mu, Gospodine, pružate ruku. (Jer anđelima svojim zapovijedi da te čuvaju na svim putima tvojim. Na rukama će te nositi da se gdje nogom ne spotakneš o kamen.)

PS 32, 7 Ovdje sveta Terezija govori o riječima Očenaša, budi volja tvoja, koji također uključuje ljubav prema Gospodinu jer ne možemo vršiti nečiju volju, nekoga slušati, ako ga ne volimo. Mi ljudski govorimo da Bog više ljubi onoga tko više vrši njegovu volju. No, to treba razjasniti jer Bog sve jednako ljubi, sve nas ljubi istom ljubavlju, kao što ljubi svojega Sina. Problem je s naše strane, u našoj mjeri otvorenosti, u tome jesmo li na Božje kucanje samo odškrinuli vrata, pa može ući samo mrvica i malo Božje ljubavi, ili smo širom otvorili vrata i prozore i krov razotkrili, i ljubav je Božja onda ispunila čitavu kuću. Ovo se nadovezuje

na naše kucanje, kada ne osjećamo slasti u molitvi ili u vjerničkom životu.

PS 40, 2 – Ljubav i strah Božji jake su tvrđave iz kojih se ratuje protiv svijeta i protiv zloduha.

PS 40, 3 Oni koji uistinu Boga ljube, sve što je dobro ljube, sve što je dobro hoće, sve što je dobro cijene, sve što je dobro hvale, s dobrima se uvijek sastaju, štite ih i brane; ljube samo ono što je dostojno da se ljubi. Mislite li da je moguće da onaj koji uistinu ljubi Boga, ljubi taštine? Ne može ljubiti; niti bogatstva, niti stvari od ovoga svijeta, ni užitke, ni časti, niti se svađa, niti zavidi. Sve to zato što ne želi ništa doli ugoditi Ljubljenu. Umiru za tim da ih ljubi i tako ulažu život u to da shvate kako će mu bolje ugoditi.

OS 6, 21 – Ako nas uzrujava kakva uvrjeda ili strast srdžbe, ako gubimo mir duše, a mislimo da smo zaljubljeni u Boga – varamo se i zapravo ne tražimo Boga, nego sami sebe.

ZD III., 1, 7 A ova ljubav, kćeri, ne smije biti iskovana u našoj mašti, već prokušana djelima, i nemojte misliti da su mu potrebna naša djela, već odlučnost naše volje.

ZD IV., 1, 7 Možda ne znamo što znači ljubiti, i neću se tomu jako začuditi jer to se ne sastoji u najvećem užitku, već u najvećoj odlučnosti da se želi u svemu ugađati Bogu i da se nastoji, koliko god se može, da ga se ne vrijeđa, te da ga se moli da se uvijek promiče čast i slava njegova Sina i rast Katoličke crkve.

Vrijeme je da opet preispitamo svoje iskustvo Boga. Ne ono teološko znanje, nego znanje srca. Kakvo lice Božje ja motrim u svojem redovničkom životu? Osjećam li se ljubljenim djetetom Božjim? Smijem li doista vjerovati riječima „djeca se Božja zovemo i jesmo“? Obuzima li me milina zbog toga? Osjećam li da živim u Božjoj ruci, zaštićeno, unatoč svim vihorima i olujama života?

Zbog poziva na savršenost, koji nam sam Bog upućuje, možemo pomisliti da dolazimo k Bogu po svojoj savršenosti, odnosno da trebamo prvo postati savršeni kako bi nas Bog volio. To je krivo. Mi zapravo dolazimo Bogu preko svojih slomljenosti, a ne preko svojih savršenosti. Dolazimo Bogu po svojim slabostima, po svojim slomljenostima. I tu, baš u tom prostoru, tu susrećemo Božje glasnike koji liječe malo po malo, naše slomljenosti i rane. Ne trebam skrivati pred Bogom svoju ranjenost, slomljenost, grješnost, svoje bezakonje. Bog sve to ionako zna. Psalam 139. to potvrđuje: Gospodine, proničeš me svega i poznaješ, ti znaš kada sjednem i kada ustanem, izdaleka ti već misli moje poznaješ. Hodam li ili ležim, sve ti vidiš, znani su ti svi moji putovi ... Dušu moju do dna si poznao, kosti

moje ne bjehu ti sakrite dok nastajah u tajnosti, otkan u dubini zemlje. Oči tvoje već tada gledahu djela moja, sve već bješe zapisano u knjizi tvojoj...

U našem rastu u ljubavi prema Bogu najvažniju ulogu imaju pouzdanje i predanje. Sv. Mala Terezija: *Kako je lako razveseliti Isusa, očarati njegovo Srce! Treba ga samo ljubiti, ne obazirati se na sebe, niti previše istraživati svoje pogriješke. Tvoja se Terezija ne nalazi na vrhuncima u ovom trenutku, ali je Isus poučava kako da se svime okoristi, dobrim i lošim, što god nađe u sebi... Treba se prepustiti, predati se, ne ostavljajući ništa za sebe, pa ni užitak da znade koliko joj to sve donosi... Već dugo ne pripadam sebi, potpuno sam se predala Isusu. On dakle može slobodno činiti sa mnom što mu se sviđi.*

Ono što vrijeda Isusa, ono što mu ranjava Srce, to je pomanjkanje pouzdanja! Moje je pouzdanje tako veliko, ono mi je takav predmet radosti – ne po osjećaju,

nego po vjeri – da bi mi trebalo nešto iznad svake misli da me potpuno zadovolji. Radije da ne budem razočarana, više bih voljela čuvati vječno pouzdanje.... Neka se vrši volja dragoga Boga. Samo se ondje nalazi odmor. Izvan ove ljubljene volje ništa ne bismo učinili, ni za Isusa, ni za duše.... Ah, kad bi sve slabe i nesavršene duše osjećale ono što osjeća najmanja od svih duša, duša vaše male Terezije, ni jedna ne bi očajavala da dođe na vrhunac brda ljubavi, jer Isus ne traži velike stvari, nego samo predanje i zahvalnost.“

Čini mi se da je s ovim sukladno i razmišljanje ili shvaćanje blažene s. Ulrike. Iz bolesničke sobe piše ona sestri Mihaeli: „Pogriješke i grijehi smijemo i trebamo oplakivati, ali ne smijemo postati malodušne i tugaljive. Svaka pogriješka treba Vas jačati u poniznosti i koristiti Vam tako da sve više uvidate svoju ništavost i tako će pogriješka postajati krjepost.“ (str. 55.)

s. Animira Adanić

| „Mir vama.“

Dolazi sve toplije vrijeme, a i neka vruća vremena. Bez obzira na klimatske uvjete ili neuspjele pregovore, mir je moguć u meni, u tebi, u nama, u svijetu. U sebi ga sređujem s Bogom, u tebi tražim Boga, u nama živi Bog, u svijetu dajemo Boga. Bog je Ljubav, a u miru su svi oni koji se ljube.

Mir vama, čija je ljubav strpljiva, dobrostiva, sve oprašta i zaboravlja. Mir vama, čija ljubav sve ispričava, sve vjeruje, svemu se nada i sve junački podnosi. U istom hvalospjevu Pavao reče: „...kad ljubavi ne bih imao, ništa mi koristilo ne bi.“ (usp. 1 Kor 13) To je ona kulminacija ljubavi koju smo zbog pravde i mira obećali Bogu i jedni drugima, radosni što u sebi nosimo snagu da mijenjamo sebe i svijet.

Ljubav je najbolje oružje protiv neprijatelja; ona je najljepši dar za prijatelja. „Pucajmo“ u druge smiješkom, ispruženom rukom, mirom i radošću vlastitoga srca. Neka ljubav izmami suze na oči. Odavno zbog nje nismo plakali, a samo takve suze nemaju u sebi gorčine. Kad ovakvim oružjem započnemo ratovati, ne će svijet živjeti u strahu, ne će mir biti tako nesiguran, ne će Crkva kukati za podmlatkom. Pitaju nas što imamo ponuditi današnjoj mladeži. Svi su im fakulteti otvoreni, kao i nama, na radnim smo mjestima rame uz rame, a koliko nas odijelo odvaja od svijeta, to je pitanje. Ipak, mi nudimo ono što svijet

ne može dati, to je i nama ponuđeno – svetost života. Redovnik može biti nesavršen, ali poziv na redovništvo ostaje uvijek poziv na savršenstvo ljubavi. Koliko ćemo ga ostvariti, ostaje doživotnim zadatkom. Hoće li netko zbog mogega života poželjeti živjeti tako, ili se i na meni može pročitati tekst koji sam vidjela na naljepnici na jednom vozilu: „Nemoj me slijediti! I ja sam se izgubio“?

Mi uvijek moramo znati odakle i kamo idemo. Istina, nema za redovnice asfaltiranoga puta, ali na svakom raskršću siguran je putokaz, na svakom trnu i kamenu Učiteljevi su tragovi...

Ne dajmo se sažalijevati od svijeta. To je ponižavajuća milostinja. Nama je rečeno: „Vi ste svjetlo svijeta, sol zemlje, grad na gori... Vi ćete svjedočiti za mene.“ Zato će nam Krist poslati Branitelja, Duha Istine, jer samo istina može svjedočiti. I ako budemo imali ljubavi jedni za druge, po tome će se znati da smo Njegovi. Nije rekao, postupajte jedni s drugima po pravdi, na što se mi tako rado pozivamo, jer bi nas tada malo ostalo čitavih (oko za oko, zub za zub), nego po ljubavi koju smo vidjeli popljuvanu, izranjenu, trnjem okrunjenu, Ljubav na smrt osuđenu... A ipak, ona živi! I mi ćemo živjeti po njoj!

U znaku Križa, 2./1991., str. 12.

o. Luca Bianchi, OFM Cap

Crkveni oci o molitvi

Autor teksta, o. Luca Bianchi, OFM Cap, predsjednik je Franjevačkoga instituta za duhovnost na Antonianumu. Ovo predavanje održao je u sklopu formacije za odgojitelje u Frascati, pored Rima, u studenom 2022. godine.

Uvod

Radi se o mudrim izrekama otaca („staraca“) iz pustinje, o tzv. apoftegmi. S vremena na vrijeme pustinjaci odlaze kod staraca po konkretan savjet: „Oče, reci mi jednu riječ!“ Odgovori otaca najčešće su kratki, ali vrlo bogati sadržajem.

Definicija?

Prema naučavanju pustinjačkih otaca, definicija molitve ne postoji, jer se molitva živi. Molitva je život.

Klement Aleksandrijski govori: *Ako bi se dopustila neka definicija molitve, pomalo hrabro bi se moglo reći da je molitva razgovor s Bogom.* Imati mogućnost razgovarati s Bogom zaista je smjelo, hrabro! Latinski izraz *conversatio* podrazumijeva odnos koji je uobičajen, redovit, ustrajan, koji dovodi osobu u odnos s drugim.

Molitva i teologija

Ako moliš, istinski si teolog; ako si teolog, istinski ćeš moliti. (Evargio Pontiko) Ako želiš upoznati Boga, moraš moliti, razgovarati s njim. Radi se o odnosu koji imaš s Bogom, ne samo o onom što umom spoznaš.

Zašto čovjek moli?

Oprostite mi, ali mislim da nema većega napora nego što je moliti Boga. Kada čovjek želi moliti, u stvari, neprijatelji ga žele u tome spriječiti, jer znaju da je molitva ono jedino što ih ometa. Što god čovjek poduzme, ako ustraje u tome, naći će mir. Molitva, naprotiv, zahtijeva borbu do zadnjega daha. (Agaton)

Zašto ptica pjeva? Zato jer je stvorena za to. Zašto čovjek moli? Jer je stvoren za to. Čovjek je stvoren da moli. Ako je tako, zbog čega je tako teško moliti? Crkveni oci govore da bi čovjek s lakoćom mogao moliti da nije bilo istočnoga grijeha. Zbog toga je važna askeza, pročišćenje, jer samo pročišćeno srce može susresti Boga.

Kada treba moliti?

Nije nam propisano stalno raditi, bdjeti i postiti, ali nam je zapovjedbno moliti bez prestanka. (Evagrio Pontico)

Starac govori: 'Ako monah moli samo kada stoji uspravno i moli, tada uopće ne moli.' (Izreke)

Bez prestanka moli onaj tko ujedinjuje molitvu i djela. (Origen)

Zašto treba neprestano moliti? Zato što tako kaže Sveto pismo (usp. 1 Kol 1, 9). Ali, kako je to moguće? Mesalijani su tako smatrali da ne treba raditi, jer treba neprestano moliti, ali to nije kršćanski stav. Postojali su također i oni koji nisu htjeli spavati, nego su htjeli trajno moliti. No, ni to nije kršćanski stav. Jer, *ako monah moli samo kada izriče molitve, u stvari ne moli.* Važno je sjetiti se Boga češće nego što čovjek udiše. Molitva se treba ujediniti s radom. Radi se o molitvenom stavu: imati trajno Boga u srcu, trajno sjećanje na Njega. Ali, to nije jednostavno. To se uči. Zbog toga su pustinjaci željeli raditi poslove tijekom kojih su mogli moliti. Radi se o kratkim molitvama, obično rečenica iz Svetoga pisma. Za svaku napast pustinjaci su imali prikladnu riječ Svetoga pisma kao odgovor. No, to je postalo pomalo komplicirano. Stoga su uzeli rečenicu: „Bože, u pomoć mi priteći!“ kao univerzalnu i kao onu koja je prikladna u svim situacijama. Bitno je činiti tako: neprestano prebirati jednu rečenicu kojom se mogu otjerati druge misli, misli koje nisu od Boga. Zapravo, prebirući jednu rečenicu, osoba potvrđuje da je svjesna da je Bog neprestano tu. Cilj je ostati trajno u tom stavu. Iz ovoga proizlazi ono što nazivamo *Isusova molitva*. To je najsnažnija molitva, jer u njoj prizivamo Božje ime. Cijeli život treba postati jedna velika molitva.

Čemu služi molitva?

Zadaća je molitve prizvati duše pokojnika iz puta smrti, poduprijeti slabe, brinuti se za bolesne, osloboditi opsjednute, otvoriti vrata zatvora, skinuti okove nevinima. Molitva čisti grijehe, raspršuje napasti, za-

ustavlja progon, podupire malodušne, hrabri velikodušne, upravlja hodočasnike, smiruje oluje, zatvara zle, pruža oslonac siromasima, razmekšava srca bogatih, ponovno uspravlja pale, podupire slabe, hrabri jake. (Tertulijan)

Pustinjaci ističu kako je važno moliti u svakoj situaciji: „Nemoj ništa činiti bez molitve i ne ćeš požaliti.“ Moliti je važno, osobito prije svake odluke.

Ništa ne vrijedi koliko vrijedi molitva. Ona čini mogućim ono što je nemoguće, lakim ono što je teško. Nemoguće je pasti u grijeh čovjeku koji moli. (sv. Ivan Zlatousti) Onaj koji moli u odnosu je s Bogom i zbog toga ne može činiti grijeh.

Za koga treba moliti?

Savjet je moliti na poseban način za narod, tj. za cijelo tijelo, za sve članove Majke Crkve. U tom se očituje znak uzajamne ljubavi. Naprotiv, ako moliš za sebe, moliš samo za sebe, i ako netko moli samo za sebe, milost zadobivena molitvom bit će manja u odnosu na onu kada osoba moli za druge. (sv. Ambrozije)

Tko moli za druge, prvo on ima korist, a potom drugi, jer im čini milosrđe. Moliti za druge iznad svega znači dobro za onoga koji moli.

Starac Zenon govori: *‘Tko želi da Bog odmah čuje njegovu molitvu, kada se ustane i raširi ruke prema Bogu, prije nego što moli za ikoju stvar i za svoju dušu, neka od srca moli za svoje neprijatelje. Zbog toga dobrog čina, kad bilo koju stvar bude tražio, Bog će čuti.’* (Izreke) To je zbog toga jer je ta molitva najbližnja Isusovoj molitvi.

Što treba moliti?

Tko se obratio s poganstva, moli za vjeru; naprotiv, tko je već došao do spoznaje, moli za savršenstvo u ljubavi. Tko je dostigao najviši stupanj svega toga, moli duh kontemplacije. (...) Sve se to događa u potpunoj suprotnosti s običnim čovjekom koji moli da uvijek može živjeti u dobru zdravlju. (Klement Aleksandrijski)

Origen govori: *Tražite velike stvari, a male će vam se dodati. Tražite stvari nebeske, a zemaljske ćete primiti.* Stvari nebeske i zemaljske idu zajedno, jer su zemaljske stvari sjena nebeskih.

Utemeljenje i svrha molitve

Starac govori: *Poniznost je mnoge spasila, čak i bez muke. To potvrđuju carinik i izgubljeni sin, koji su rekli samo nekoliko riječi i bili su spašeni.* (Izreke) Želi se naglasiti važnost poniznosti. Tako je učinio i „dobri”

razbojnik i zaradio sve, tj. raj. „Dobri” je razbojnik „razbojnik - teolog” jer je „ukrao” raj i to samo jer je rekao pravu riječ.

Dvije stvari davao ne može nasljedovati: poniznost i ljubav. Ostale stvarnosti, kao što je post, bdijenje (nespavanje) i sl., može i on činiti, ali ljubav i poniznost ne. Zbog toga su ljubav i poniznost najvažnije. Ispunjenje Zakona jest ljubav.

Neki su pustinjaci otišli starcu Poimenu i rekli mu: ‘Ako vidimo braću da drijemaju za vrijeme liturgije, želiš li da ih protresemo oda sna kako bi ostali budni tijekom bdijenja?’ Ali im starac Poimen odgovori: ‘Zaista, ako vidim brata koji drijema, stavim njegovu glavu na svoja koljena i pustim ga da se odmori.’ (Poimen)

Molitva koja preobražava

Starac Lot otišao je starcu Josipu i rekao mu: *‘Oče, obavljam - koliko mogu - svoju skromnu liturgiju, svoj skromni post, molitvu, razmatranje, živim sabrano, trudim se biti čist u mislima. Što još trebam činiti?’* Starac, ustavši se, raširi ruke prema nebu i njegovi prsti postadoše kao deset baklji. *‘Ako želiš’* – reče mu – *‘postani sav vatra.’* Želio mu jereći da se treba tako predati te biti sav preobražen od Božje ljubavi.

Krštenjem Krist nas oslobađa od blata zla i daje nam svoj oblik; pomazanjem nas čini nositeljima Duha Svetoga (...) Kada uvodi posvećenika stolu i daje mu za hranu svoje vlastito tijelo, cjelokupno ga preobražava i mijenja ga u vlastitu bit. Blato (mi) nije više blato: primivši dar, postaje samo tijelo Kralja. I od toga se ne može misliti ništa blaženije. (Kabasilas) Upravo je to euharistija.

Nagrada je krjeposti postati kao Bog i biti prosvijetljen od najčistijega svjetla, postajući sin onoga dana koji nije zasjenjen nikakvom tamom. Njega obasjava drugo Sunce, koje (...) vlastitom snagom prosvjetljuje sve i proizvodi u onima koji su dostojni trajno svjetlo, čineći svjetlo od onih koji imaju udjela u tom svjetlu. (Grgur Palamas) Krist, koji je Svjetlo, čini nas prosvjetljenima, sposobnima reflektirati njegovo svjetlo. Tako je molitva u temelju svakoga poslanja, jer donosimo drugima ono što nosimo u sebi.

Prevela: s. Marta Kovačić

s. Meri Gotovac

Sinodalni mentalitet u Družbi Milosrdnih sestara sv. Križa

Jekom riječi pape Franje da „budemo stručnjaci u zajedništvu“ približavamo se naslovnoj svetkovini Družbe Milosrdnih sestara sv. Križa, svetkovini Uzvišenja sv. Križa, i prema zadnjoj etapi sinodalnoga hoda Crkve, koji je počeo u listopadu 2021. godine, a doživjet će vrhunac na skupštini Biskupske sinode u listopadu 2023. godine. U tom ozračju dobro je preispitati se što smo, svaka osobno i kao Družba, činile, koliko smo u duhovnom procesu pripreme za Generalni kapitul i po njegovim odlukama produbili sinodalni mentalitet? Da bismo prepoznali plodove sinodalnoga hoda u našoj Družbi, potrebno je otvoriti se djelovanju Duha Svetoga, glavnoga pokretača sinodalnoga hoda i Generalnoga kapitula.

Duh Sveti, koji je prvi i najvažniji pokretač sinodalnoga hoda, s temom: „Za sinodalnu Crkvu: zajedništvo, sudjelovanje i poslanje“, i te kako je bio prisutan u pripremi i radu Generalnoga kapitula Družbe Milosrdnih sestara sv. Križa. Sama tema Kapitula, kao i prethodnih provincijalnih i vikarijatskih kapitula: „Duhom Božjim pokrenute hlabro na putu“ ukazuje na to tko je bio glavni nadahnitelj u pripremi i u radu Generalnoga kapitula. Način na koji je Duh Sveti stvarao sinodalni mentalitet u Družbi Milosrdnih sestara sv. Križa vidljiv je iz izvješća provincija, vikarijata i Kuće SAD-a na temelju duhovnoga procesa svih sestara Družbe na putu do Generalnoga kapitula. Sam duhovni proces, o kojem je riječ, djelo je Duha Svetoga. Proces je to koji je nastao nakon intenzivnoga promišljanja i razmatranja Vrhovnoga vodstva. Poradi tadašnje situacije pandemije koronavirusa Vrhovno vodstvo bilo je prisiljeno odgoditi vrijeme održavanja Generalnoga kapitula. Tako je, umjesto planiranoga vremena od 12. kolovoza do 9. rujna 2020. godine, Kapitul održan tek 3. - 25. kolovoza 2022. godine u Franjevačkom samostanu u Alttöttingu, u Njemačkoj. U tom prisiljenom odgađanju Vrhovno je vodstvo odlučilo uključiti sve sestre Kongregacije u duhovni proces na putu do Generalnoga kapitula. Duhovni proces trajao je od siječnja do lipnja 2021. godine. Vodio ga je o. Thomas Dienberg, OFMCap iz Münstera u Njemačkoj. Svojim mjesečnim poticajima, vezanim uz temu Generalnoga kapitula „Duhom Božjim pokrenute hlabro na putu“, o. Thomas je imao za cilj poticati sestre na zajednički razgovor, uzajamno slušanje, dijeljenje iskustava i mišljenja u zajednici i tako voditi sestre prema Kapitolu. Cilj je postignut,

a izvješća iz provincija i vikarijata pokazuju koliko je duhovni proces bio identičan s ciljevima sinodalnoga hoda: „zajedništvo, sudjelovanje i poslanje“.

Koliko je sinodalni mentalitet bio prisutan u odlukama Generalnoga kapitula 2022. godine Milosrdnih sestara sv. Križa, najbolje se vidi iz zajedničke Vizije Družbe (2022.-2028.).

Duhom Božjim pokrenute hlabro ulazimo u proces 'transformatio' (preobrazbe) prema unutra i prema van.

U trajno obnavljanom kontaktu s izvorištem, upuštamo se u susret s milosrdnim i raspetim Isusom i zajedno smo kao hodočasnice s ljudima na putu.

Stvaramo nove oblike umrežavanja i svjesno živimo svoje interkulturalne mogućnosti.

U procesu, u koji su uključene sve sestre, tražimo strukture koje odgovaraju našoj karizmi i služe budućnosti i životu.

Misao vodilja: pažljivo - gorljivo - kreativno - unatoč svoj krhkosti.

Analizirajući Viziju Družbe u ogledalu sinodalnoga mentaliteta prepoznat ćemo plodove istoga Duha koji vodi sinodalni put Crkve i procesa 'transformatio'

(preobrazbe), na što nas poziva Vizija Družbe. Kako je naznačeno u Viziji, proces preobrazbe Duh Sveti u nama ostvaruje trajnom povezanošću s Isusom, hođočašćei s ljudima na putu, stvarajući nove oblike umrežavanja među sestrama, živeći svjesno svoje interkulturalne mogućnosti. Svi ti ciljevi Vizije ujedno su i vrijednosti sinodalnoga mentaliteta koji se ostvaruje zajedništvom, sudjelovanjem, poslanjem. Nadahnjujući misao vodilju Vizije, Duh Sveti pokazao je koji su to načini kojima, po Viziji Družbe, sestre mogu živjeti temeljne vrijednosti sinodalnoga mentaliteta, a to su: *pažljivo - gorljivo - kreativno - unatoč svoj krhkosti*.

Prva riječ – *pažljivo* - usmjerava na pažljivo osluškivanje Duha Svetoga u sebi, u zajednici, u Crkvi, u potrebama svijeta i vremena u kojem živimo. Samo kad smo pažljivi u osluškivanju - Boga, sebe i drugih - možemo „graditi zajedništvo“, možemo „ostvariti sudjelovanje“ u životu i radu s drugima. Kad smo pažljivi, možemo prepoznati na što nas Bog zove i tada se „otvoriti poslanju“.

Druga riječ - *gorljivo*. Ona upućuje na to s kakvim se zanosom treba ostvarivati „zajedništvo, sudjelovanje i poslanje“. Samo kad smo gorljivi u vjernosti svojim načelima, sposobni smo usvajati vrijednosti sinodalnoga mentaliteta: živjeti zajedništvo, međusobno se uvažavati, slušati i dijeliti ideje i mišljenja. Samo kad smo gorljivi i puni zanosa, sposobni smo živjeti duh karizme: „U potrebi vremena prepoznati svoje poslanje.“

Slijedeća riječ - *kreativno* - usko je vezana s Duhom Svetim kojega još nazivamo *Creator*. On je istinski graditelj i stvaratelj zajedništva, uzajamnoga slušanja i prihvaćanja. On je prst desne Očeve koji nam pokazuje gdje nas Bog treba i koje je naše poslanje u današnjem vremenu.

Zadnja riječ vodilja – *unatoč svoj krhkosti* - podsjećajući nas na našu osobnu slabost i nemoć, ali i na krhkost u našim zajednicama i provincijama s obzirom na dob i manjak radno sposobnih sestara, a i na manjak zvanja. Tek kad se osjetimo krhkima, možemo hodati uz ranjenu braću i sestre, s njima ostvarivati zajedništvo, s njima dijeliti živote i sve što imamo. Nakon što prepoznamo svoju krhkost, pozvani smo zapitati se koje su to nove ranjivosti, krhkosti, pred kojima kao posvećene osobe moramo osjetiti poziv na poslanje.

Na kraju promišljanja gdje, kako i koliko kao Družba i kao pojedinci ostvarujemo poziv Sinode na sinodalni hod i kako ostvarivati sinodalni mentalitet, važno je uvijek iznova otvarati se i prepuštati Duhu Svetomu da nas pokreće i vodi u nastojanju oko zajedništva, slušanja, sudjelovanja, razlučivanja i poslanja.

s. Doroteja Krešić

Za te život darujem

*Sa tvog križa, Isuse,
Pet rana svijetli se.
Dušu moju dotičeš
Rane sve iscjeljuješ.*

*Samo za te, Isuse,
Dušu, tijelo predajem.
Ljubav tvoja silna je
Mene ljubiš i sav svijet.*

*Za tu ljubav raspetu
Ljubavlju svom izgaram.
Tebi život darujem
Na križ s tobom prikovan.*

*Danas za me, Isuse,
Zadnju kaplju daruješ.
Krvi svoje presvete
Život cijeli predaješ.*

*Ljubav moja krhka je,
Čuvaj mene, Isuse.
Samo tebi pripadam
Za te život darivam.*

Ovom pjesmom s. Doroteja sudjelovala je, i dobila nagradu, u natječaju 'Pobijeni hercegovački franjevci', raspisanom povodom 78. obljetnice jugokomunističkoga ubojstva hercegovačkih franjevaca u Širokom Brijegu.

s. Rastislava Ralbovsky, priredila

Ući kroz vrata rane – preobrazba u franjevačkoj kontemplaciji

Na ovoj slici prikazan je vrlo intiman događaj: **Franjo ljubi rane Isusove**. U umjetnosti Franjo se često prikazuje u neposrednoj blizini rana Isusovih. Gotovo bismo mogli reći da je privilegirano mjesto sv. Franje mjesto uz Isusove rane. Čini se kao da ne želi izgubiti ovo mjesto uz rane, koje je naučio ljubiti tijekom svojega života.

Uvijek je to ranjeni Franjo, koji uz Isusove rane traži utočište, dom. U svojoj ranjenosti on nalazi oslonac, zaštićenost i spas, ozdravljenje od Isusa Raspetoga.

Raspeti ne skriva svoje rane od njega, on pušta da Franjo ima udjela u njima, u njegovoj boli, u njegovoj tjeskobi, u njegovu smrtnom strahu. Time Isus stvara blizinu koja kod drugoga ne isključuje bol, ranu, povredu.

Franjo je znao da put u život ne prolazi pokraj trpljenja, nego kroz ranu. Rane traže put do rane. Kroz svoje vlastite životne rane i kroz rane Isusove Franjo ulazi u otajstvo trojstvene ljubavi.

Sv. Franjo, stigmatizacijom na La Verni, postiže svoj vrhunac: preobrazbu čitava sebe, s tijelom i dušom, u Krista. Sv. Bonaventura opisuje i tumači događaj na La Verni ovako:

“Serafskim se plamenom želja uznosio u Boga i suosjećajnom se nježnošću preoblikovao u Onoga koji se iz ljubavi dao raspeti. Dok se jednoga jutra, oko blagdana Uzvišenja svetoga Križa, molio na jednom obronku gore, ugledao je Serafa koji je imao šest vatrenih, sjajnih krila, kako se spušta s neba. Kada se munjevitim letom u zraku spustio do mjesta koje bijaše blizu čovjeka Božjeg, među krilima se pokazao lik propeta čovjeka koji je imao ispružene ruke u obliku križa i noge pribijene na križ. Dva mu krila bijahu izdignuta iznad glave, dva su bila raširena za let, a dva su pokrivala cijelo tijelo. Kad je to ugledao, silno se zapanjio, a srce mu je ispunilo žalost pomiješana s radošću. Radovao se doduše ljubaznom pogledu kojim ga je Krist

gledao u obličju Serafa, ali prikovanost na križ mačem suosjećanja bola probadala mu je dušu. Promatrajući neshvatljivo viđenje, bio je vrlo zadivljen. Znao je da se bol muke nikako ne podudara s besmrtnošću serafskoga duha. Po Božjoj je objavi shvatio da mu je to viđenje pružila Božja providnost kako bi, kao Kristov prijatelj, unaprijed spoznao da se ima sav preoblikovati u obličje Krista propetoga, ali ne po mučeničkoj smrti tijela, nego po požaru duše. Kad je čudesnoga viđenja nestalo, u njegovu je srcu ostao čudesni žar što ga je i u njegovo tijelo utisnuo čudesni lik znakova. Odmah su se, naime, počeli pokazivati znakovi čavala na rukama i nogama kao što ih je malo prije vidio na liku propetoga čovjeka.“ Franjo polazi na La Vernu tražiti nutarnji mir. Franjo, koji na La Verni traži Boga, duboko je razočaran; on više ne zna je li njegov život uspio ili je promašen; on se osjeća napuštenim i odbačenim od svoje braće i obuzima ga napast da učini kraj sa svojim životom. Ovaj Franjo dolazi dakle na La Vernu s jecajućom čežnjom, kako bi u tami svojega srca, u svojim ranjenostima, tražio Boga. U Itinerariumu Bonaventura upućuje na to da je čežnja temeljni preduvjet susreta s Bogom. Jecajuća čežnja, plamen želje za Bogom otvara čovjeka Njemu. Franjo se u svojoj patnji ne zatvara u slijepo samosažaljenje, nego se ujedno otvara dubokom i nježnom suosjećanju s ranjenim i raspetim Isusom.

Ova žarka ljubav sv. Franje prema Bogu, ali i žarka ljubav Božja za Franju, sadržana je u slici Serafa. Serafi označavaju žarku ljubav Božju. Franjo je ispunjen plamtećom ljubavlju prema Bogu i ujedno susreće plamteću ljubav Božju prema sebi. Živi Bog u liku propetoga čovjeka obavijen je plamtećim Serafom koji gleda Franju. Franjo ponovno doživljava, kao pred križem u San Damiano, kako Bog svojim pogledom prodire u njegovu dubinu: Bog ga gleda. A istovremeno Franjo gleda u istinsko otajstvo Božje: u njegovu najdublju bit. Pohvale Bogu od La Verne jeka su onoga što je Franjo u ovom događaju vidio od otajstva Božjega.

Ti si ljubav, naslada.

Ti si mudrost.

Ti si poniznost.

Ti si strpljivost.

Ti si ljepota.

Franjo kroz Serafa i površine križa gleda u srce Božje. Kao kroz koprenu on gleda ljepotu Božju. Seraf mu istovremeno skriva i otkriva otajstvo Božje. On je kao ikona božanske stvarnosti. U ikoni ja gledam u nutrinu Božjega otajstva, a istovremeno otajstveni Bog gleda u moju nutrinu, u moju stvarnost. Ikona je takoreći prozor obostrana gledanja. Božja stvarnost gleda Franju. Njega dotiče Božji plamen, biva zapaljen od njega i sam postaje plamenom. Božanska stvarnost uzima ga u sebe i on sam postaje ikona božanske stvarnosti. On postaje proziran za božansko Otajstvo. Njegovo tijelo postaje znakom Božjim u svijetu. Tko vidi Franju, vidi Krista. To je cilj kontemplativne preobrazbe.

Na La Verni Franjo je otkrio da njegove vlastite životne rane i rane Isusove, predstavljaju vrata za ulazak u Trojstvenu ljubav. Pet Rana Isusovih jest kao pet izvora iz kojih se u svijet prelijevaju milosti Božje. Kroz njih se na naše rane izliva lijek božanske milosti. Kroz vrata mojih rana, vrata povrjeda, kleveta, pogrda koje primam, ulazim u Isusove rane; božanska me Ljubav preobražava i kao preobražen, pomiren čovjek izlazim van svojim bližnjima. U ovom ulaženju i izlaženju kroz vrata rane događa se kontemplativna preobrazba. Pritom se ne radi o tome da častim Isusove rane ili bilo koji drugi dio Isusova tijela. Radi se o tome da ulazim i izlazim u otajstvo božanske Ljubavi, da stavim sebe sa svojim ranama u rane Isusove, kako bih iskusiła ozdravljenje. Rane su kao pet prozora kroz koje mogu gledati u Božje Otajstvo i kroz koje otajstveni Bog može gledati u moj život, u moje rane.

U ovom susretu s Bogom na La Verni Franjo postaje čovjek kojega je do u dubine preoblikovala Božja ljubav. U susret s Bogom ulazi Franjo čitavom svojom stvarnošću: duhom, dušom i tijelom. Žar Duha preo-

blikuje ga posve u sliku raspetoga Krista: Ne živim više ja, nego Krist živi u meni.

Na ovom mjestu važno je naglasiti da nitko ne dolazi u „nebeski Jerusalem“ samo kontemplacijom. Ja samo molitvom ne mogu sam doći do Boga. Kad se u molitvi otvorim za Boga, tada mi Krist, kao Raspeti, dolazi ususret. Moja čežnja predstavlja put, ali susret se događao kao slobodni dar od Boga. Zato sv. Bonaventura naglašava: Ne možemo doći u zajedništvo Trojedinoga Boga, ako ne uđemo u njega kroz vrata križa. Što dublje ulazim u kontemplaciju, to će se više aktivirati i moje životne rane. Što se više približavam Raspetomu, to će više njegove rane privlačiti moje rane.

Ovaj preobražavajući susret s Raspetim upravo u najdubljim životnim ranama igra važnu ulogu u franjevačkoj duhovnosti. Franjevački put vodi nas do susreta s Bogom upravo preko naših rana i slabosti. U križu koji ne mogu promijeniti, nego moram prihvatiti, susrećem Boga u liku Krista, Raspetoga i Uskrsloga. Ovim ne govorimo u prilog krivoj pobožnosti trpljenja. Protiv križa moramo se uvijek iznova boriti, kao što su to činili Isus i Franjo. Radi se o križu koji ne mogu mijenjati. Kontemplativna preobrazba događa se u ranama i u slabostima koje sjedinjujem s ranama Kristovim. U svojim ranama, slabostima i poteškoćama mogu susresti Krista i tako biti uvučen u susret s Bogom. Tu mi Bog dolazi u susret. Tu se događa proboj. Raspeti je ispunio Franju tamo gdje je bio otvoren za Kristovu prisutnost: u njegovim ranama, u njegovoj slomljenosti.

Usp. s. Christina Mülling, franjevka iz Siessena, Njemačka, Iz franjevačkih duhovnih ujezbi

Ne možemo doći u zajedništvo Trojedinoga Boga,
ako ne uđemo u njega kroz vrata križa.
Što dublje ulazim u kontemplaciju,
to će se više aktivirati i moje životne rane.
Što se više približavam Raspetomu,
to će više njegove rane privlačiti moje rane.

sv. Bonaventura

s. Nada Martinković, priredila

| Intervju sa s. Marijom Brizar

Susresti vrhovne poglavarice Družbe bila je rijetkost, bila je svečanost, bila je radost... Uvijek je to susret dočekan s pjesmom, zatim riječ, duhovna poruka i ohrabrenje, susret sa zajednicom, razgovor sa svakom sestrom pojedinačno. Ali, i više od toga. Poruka je to vjere u „Godišnjoj želji“, prije početka svake nove godine. Susret je to u raznim drugim prigodama, u kojima riječ nasljednice Utemeljiteljice ima svoju težinu i snagu.

Osobito kad je s. Marija Brizar postala vrhovnom poglavaricom naše Družbe, bila je to velika radost, čast i ponos... Ali i svijest da s. Mariju više nećemo vidati tako često i da će nam ona na neki način i nedostajati u našoj Provinciji... Iako, smijemo li tako reći, bila je tu na još jedan jači način. Božji zov i odabir pokazao se i tada važnijim od svega.

I tako, godine su prolazile, rado smo susretali sestru Mariju i radovali se generalnim vizitacijama u kojima je ona bila poslana u naše zajednice, kad smo mogli razgovarati na materinskom jeziku i doživjeti koliko je to dragocjeno i drugačije – razgovarati sa sestrom koja je iznikla iz našega mentaliteta, koja nas razumije dublje, a sada ima još i neka nova iskustva kojima nam može pomoći i usmjeriti nas.

Neke od nas susretale smo sestru Mariju kada je u danima godišnjega odmora i posjeta zavičajju posjetila i samostan u Đakovu ili su neke sestre čak provele i dane godišnjega odmora susrećući ju u Portu, na otoku Krku, kamo je rado dolazila. Susresti vrhovnu poglavaricu u danima godišnjega odmora, vidjeti ju kako razmatra, moli, razgovara..., veliko je bogatstvo.

A sada, kad su godine njezine službe u Ingenbohlu prošle, rado smo čitale prijevod intervjua iz *Theodosiji*, objavljen u prošlome broju našega glasila. Sada želimo nastaviti taj intervju i malo ga pokušati produbiti. Kao što znamo, s. Marija položila je Prve zavjete 1978. godine. Nakon studija na Katehetskom institutu, djelovala je kao katehistica u Otoku i u Brodskom Varošu. U tom razdoblju bila je poslana na učenje njemačkoga jezika kod naših sestara u Gemündenu. Godine 1983. s. Marija položila je doživotne zavjete, a nakon toga u Njemačkoj je tri godine studirala socijalnu pedagogiju i socijalni rad. Tada je slijedilo novo poslanje u forma-

ciji redovničkoga podmlatka (kandidatura, postulat, novicijat) sve dok nije 1996. godine, na generalnom kapitolu, izabrana za članicu vrhovnoga vodstva. Tijekom 12 godina djelovala je kao vrhovna savjetnica. Generalni kapitul izabrao ju je 2008. za vrhovnu poglavaricu Družbe. Tu službu vršila je do siječnja 2023. godine, a onda se vratila u Hrvatsku provinciju.

Sestre Marija, u *Theodosiji* opisali ste neka od sretnih i lijepih iskustava iz svojih mandata. Puno puta posjetili ste razne zemlje i bilo je to svaki put lijepo i zanimljivo iskustvo. Gdje ste se u zajednicama osjećali najviše kod kuće i ima li neko mjesto, daleko od Hrvatske, koje Vas je podsjetilo na Hrvatsku dok ste ondje boravili: mentalitet, ponašanje stanovnika i sestara, neki mirisi boje ili zgrade?

Što sam više upoznavala sestre, zajednice i provincije, to više sam se posvuda osjećala kod kuće. Kad sam dolazila u Hrvatsku, tada sam osjećala da sam tu najviše kod kuće.

Boraveći u raznim provincijama, primjećivala sam da me Češka i Slovačka provincija najviše podsjećaju na Hrvatsku provinciju. Sestre su gostoljubive, neposredne, kontakt s ljudima i apostolat među njima važan im je. Sudjelovanje u životu Crkve po sebi im je razumljivo. Njegovanje i jačanje duhovnoga života vrlo im je bitno, kako u svagdašnjem ritmu života, tako i kroz razna liturgijska slavlja, osobito ona koja su vezana uz velike blagdane.

Što vam se najviše urezalo u misli i srce, i čega se najviše sjetite iz Kuće matice?

U sjećanju mi osobito ostaje kriptu s grobom blažene majke Marije Terezije. To je mjesto koje poziva da se zaustavi u tišini i molitvi pred suutemeljiteljicom Družbe, kojoj nisu strani ni život, ni iskustva njezinih sestara te ih do danas prati i pomaže svojim zagovorom kod Gospodina. Veličanstvena crkva u Kući matici i liturgijska slavlja u njoj puno su mi značili, i to posebice uz velike blagdane i prigode na razini Družbe. U sjećanju su mi živi susreti sa sestrama iz zajednica sa „brježuljka u Ingenbohl“, posjeti sestara iz različitih provincija...

Koji je Vaš omiljeni citat iz Biblije? Kako ste doživjeli život Milosrdnih sestara sv. Križa po evanđelju? Razlikuje li se način prihvaćanja Križa u nasljedovanju Krista, u različitim zajednicama i mentalitetima ili je to nešto jedinstveno, što nas povezuje?

Sveto pismo je u svojem je izričaju neiscrpivo. Kad smo pred njim otvoreni, Bog nas tada po imenu zove. Volim psalme. Riječi Psalma 27, redak 8, uvijek su mi iznova poticaj: „Moje mi srce govori: ‘Traži lice njegovo!’ Da, lice tvoje, Gospodine, ja tražim.“

Postoji nešto što nas, Milosrdne sestre sv. Križa, spaja u svim provincijama, a to je život u duhu naše karizme. Sestre posvuda nastoje slijediti milosrdnoga i raspetoga Isusa. U različitim kulturama i mentalitetima vanjski oblik nasljedovanja dobiva različite forme i izričaje. U tome je različitost i bogatstvo naše Družbe, našeg života i djelovanja u raznim zemljama i kulturama.

Što Vam je sada najdraže i što Vas veseli ovdje u Hrvatskoj? Kako provodite dane na godišnjem i što Vam je bilo najljepše u početcima godišnjega odmora na Velom Lošinju, te kako provodite dane u Portu, s kojim željama, mislima, očekivanjima... Stignete li posvetiti vrijeme nečemu što dugo niste mogli zbog službe?

Zahvalna sam Provinciji za ovo darovano mi vrijeme odmora. Nastojim ga iskoristiti da obnovim svoje snage, da se iznova orijentiram u Provinciji. Nakon 26 godina puno toga se promijenilo pa mi je potrebno vrijeme da se snađem i uključim u život Provincije. I na Velom Lošinju i u Portu osjećala sam se „kod kuće“ među sestrama i pokušavala sam s njima dijeliti njihovu svagdašnjicu. Za vrijeme svoje službe nisam imala vremena za čitanje. Sada ga imam i s radošću se posvećujem čitanju literature koja mi je uvijek bila važna.

Što biste željeli raditi nakon godišnjega odmora, imate li neke planove i želje (ako smijemo znati)? Želite li se možda vratiti na rad u župnom pastoralu, župnoj katehezi?

Tijekom vremena odmora razmišljam i o svojoj budućnosti i o budućem djelovanju. Imam određene želje i predodžbe o tome, ali o svemu je potreban detaljniji razgovor s provincijalnim vodstvom.

Zahvaljujemo s. Mariji za ovaj razgovor i želimo blagoslovljen svaki novi dan, svaki novi napor na njezinu putu nasljedovanja Krista.

s. M. Margita Gašparovsky

Mojsije

„Drage sestre, jedna nam se obitelj iz Zadra preporučila u molitve. Uključit ćemo, pokraj svih nakana, i njihove probleme“, rekla je s. Slavoljuba nakon obroka nama, sestrama na bolesničkom katu.

„Hoćemo, vrlo rado“, odgovorile smo.

Ljudi vjeruju u moć molitve. Drago im je kad se nekomu mogu preporučiti u molitve. Mi na bolesničkom katu ne možemo puno raditi, ali možemo moliti i trpjeti. Od nas svijet upravo to i očekuje. Molitva je pokretačka snaga za sve dobro u svijetu.

U Knjizi izlaska stoji da je Mojsije bio pravi molitelj. Kad se Jošua borio protiv Amalečana, pobjeđivao bi dok bi Mojsije držao uzdignute ruke na molitvu. A kada su mu ruke klonule, pobjeđivali bi Amalečani. Kada su mu napokon ruke klonule, posjeli su ga na kamen, a Aron i Hur držali su mu uzdignute ruke sve do pobjede nad Amalečanima. (Izl 17, 8)

I naše ruke trebaju biti stalno uzdignute na molitvu. Toliko je potreba u svijetu. Toliko zla. Samo se sklopljenim ili uzdignutim rukama dolazi do pobjede nad Amalečanima, nad Zlim i zlom.

I nama ponekad klonu ruke kao i Mojsiju. Zato imamo jedni druge da si podržavamo uzdignute ruke na molitvu.

Isusove ruke na križu uzdignute su. Njima grli cijeli svijet i moli Nebeskoga Oca oproštenje i milosrđe za sve nas, grješnike. Kad nam ruke zahvati klonulost, kleknimo pod Isusov križ i tu ćemo crpiti snagu za uzdignute ruke na molitvu. Samo je Isus pobjednik. On pobjeđuje svako zlo u nama i oko nas. Skupo je platio tu pobjedu. Ni jedan čovjek nije toliko trpio kao Isus na križnom putu. A sve za nas grješnike. Sve umjesto nas koje je sputao grijeh. Zahvalimo Isusu za sve što je za nas pretrpio. Kleknimo često pod njegov križ da tu crpimo snagu za svagdanje teškoće, za jakost da u molitvi držimo uzdignute ruke, a nadasve uzdignuto srce.

s. Marija Stela Filipović

Natjecanja učenika Isusovačke klasične gimnazije

Na XXVIII. državnom natjecanju u poznavanju hrvatskoga jezika, koje se održavalo se od 10. do 12. svibnja 2023. godine u Crikvenici, sudjelovala je s. Marija Stela Filipović i troje učenika Isusovačke klasične gimnazije s pravom javnosti u Osijeku (Emanuel Gradištanac, 1. razred, Sunčica Grgić, 2. razred i Tea Petrović, 4. razred). Postigli su lijepe rezultate, na svoju radost i na ponos svoje Škole, naravno i mentorice, s. Marije Stele.

Na ovogodišnjem, dvadesetom po redu Literarnom natječaju „Blaženi Ivan Merz“, čija je tema bila: „Sva je povijest krvlju ispisana, sve su kulturne vrednote produkt boli“, sudjelovala je s. Marija Stela Filipović i tri učenice Isusovačke klasične gimnazije s pravom javnosti u Osijeku. Prvo mjesto osvojila je Enya Doboš, učenica 4. razreda, a treće mjesto dijele Lara Jakopović, učenica 3. razreda i Brigita Kupanovac, učenica 4. razreda. Njihovi su radovi izloženi na panou koji je postavljen na hodniku Škole, a pobjednički je pročitao prilikom otvorenja manifestacije „Dan otvorenih vrata“, roditeljima i osmašima koji su svojim dolaskom pokazali zanimanje za upis u IKG sljedeće školske godine. Donosimo ovdje pobjednički sastavak u cijelosti.

Enya Doboš, 4.b

Sva je povijest krvlju ispisana, sve su kulturne vrednote produkt boli. (bl. Ivan Merz)

Krv, poput tinte razlijeva se po bijelim stranicama knjige života. Simbol onečišćenja i pročišćenja, smrti i života. Teče rukama koje grle i ranjavaju. Teče srcem koje može ljubiti i mrziti. Čovjeka protiv čovjeka okrenuti. Toliko je krvi proliveno, krive i nevine, mlade i stare, na bojištima ljudske povijesti. Stara izreka kaže da je povijest učiteljica života. Dodajmo joj riječi blaženoga Ivana Merza: „Sva je povijest krvlju ispisana.“

Tijekom cijele povijesti čovječanstva odjekuju ratovi. Odzvanja metal o metal, para zvuk metaka iz puške i miješa se s krikovima ljudskoga očaja. Neizmjeran bol cakli se u očima majke koja se mora oprostiti od krvi svoje krvi, ne znajući hoće li joj se sin vratiti ili će biti zgažen nogama Zvijeri nazvane „rat“. Kada pogledamo povijest hrvatskoga naroda, koja je krvlju branitelja ispisana, osjećamo težinu svakoga slova, svake kapi. U plamenu Prvoga svjetskog rata, u ustima Zvijeri, gledajući smrti ravno u oči, Ivan Merz susreo se licem u lice s boli. Svakoga dana, nakon što bi se vratio s bojišta, dolazio je po snagu u sakramentu Euharistije, k Isusu, koji je njegovu bol pretvarao u blagoslov. Kršćanska vjera bila mu je jedini izlaz, jedino oružje pobjede nad zlom kojim je bio okružen. Patnja je postala pokretač želje za promjenom ljudskih srca, za vrednotama.

Polagano jauci jenjavaju, koraci stupanja gube se u daljini. Na bojištu naizgled vlada tišina. No nutrina više, plače, a od patnje srce se steže. Želi progovoriti što je proživjelo, ne želi se vraćati na stare stranice. Želi podijeliti bol koju osjeća. Pjesnici su bolna srca pisali stihove koji su, poput strijela, prodirali u dušu čitatelja. Slikari su načinili djela koja su otvarala vrata k izvanzemaljskom, a ruke su pažljivo gradile iz temelja ono što je Zvijer srušila. Bol je ljudima bila put do izvora iz kojega su crpili snagu. Do Izvora života, iz kojeg teče Sveta Krv koja pročišćava, posvećuje i zacjeljuje. Krv koja se na povijest ljudi izlila iz prsa Boga, koji nam je na križu, patnjom, otvorio novu knjigu Života. On, Sin Božji, podnosio je bol iz ljubavi, za nas. Čovječanstvo danas izgubilo je povezanost s duhovnim, jer bježi od patnje, samoodricanja i boli. Izvori vrednota presušuju, ostavljajući samo pustinje, djela bez dubine, kulturu bez duše, čovjeka bez ljudskosti.

Papa Franjo govori: „Gdje se rodi Bog, rađa se mir, tamo više nema mjesta za mržnju i rat.“ Kad čovjek otvori svoje srce boli, izabire put kojim je kročio Krist, put požrtvorne patnje i ljubavi. Tada se u njegovu srcu rađa Bog. Više neće biti potrebe za prolijevanjem krvi, jer smo Božjim otkupljenjem pozvani biti Božjom djetecom i sustvarateljima u Kraljevstvu Nebeskom.

Svaki čovjek jedna je stranica, bez koje knjiga povijesti ne bi bila ista. Pustimo Gospodina da piše našu povijest, jer doći će jednog dana kraj knjige „i smrti neće biti više, ni tuge, ni vike, ni boli neće biti više, jer prvo prođe“ (Otk 21, 4). Križ kao simbol najveće patnje i boli, u Isusu je postao simbol spasenja, neiscrpni izvor inspiracije za sve naše najveće kulturne vrednote. Te-

melj na kojem se Crkva gradi, korica knjige. Po životu Ivana Merza možemo učiti kako biti akteri s kojima Bog piše Knjigu Života, povijest svakoga od nas. Čovjek je pisao povijest krvlju čovjeka, a Bog je Božjom krvlju otkupio grijehe naše prošlosti, dao nam snagu u sadašnjosti i nadu za vječnost.

Tiskovni ured Srijemske biskupije

Himna Susreta mladih Srijemske biskupije

Ured za mlade svake godine organizira susret mladih Srijemske biskupije u različitim župama diljem Biskupije, na kojima mladi produbljuju svoju vjeru sakramentima i molitvom. Također, ovakva okupljanja prilika su za upoznavanje i povezivanje mladih. Stoga je uvijek predviđeno vrijeme za druženje različitim aktivnostima. Praksa je da svaki susret ima svoje geslo, koje je poticaj za razmišljanje, te tema na koju voditelj održi predavanje. Geslo je uvijek neki biblijski citat, koji ohrabruje mlade ljude i potiče ih na ustrajnost i rast u vjeri. Kao uspomenu mladi su uvijek dobivali majice na koje je tiskano geslo s mjestom i datumom održavanja susreta.

No, kako brojni slični susreti imaju svoje himne, a ovaj u Srijemu nije dosad imao, voditeljica katedral-

noga zbora u Srijemskoj Mitrovici, s. Cecilija Tomkić, došla je na ideju da se za ovogodišnji susret, koji će se održati u Srijemskim Karlovcima, sastavi i uglazbi himna. Ideja je prihvaćena te je s. Cecilija potaknula mlade na ovogodišnjem Biskupijskom križnom putu da se angažiraju oko pisanja himne na temu susreta: „Gospodin je štit života moga“.

Ubrzo su na adresu Biskupije stigla dva prijedloga, od kojih je jedan i odabran. Tekst za odabranu pjesmu napisala je Ana Umiljanović, kandidatice Milosrdnih sestara svetoga Križa. Aranžman su priredile Nives Široki i Ivana Velbl, studentice glazbe.

Svi sudionici ovoga projekta dobili su nagrade od Srijemske biskupije za trud i poštornost.

Ana Umiljanović,
kandidatica

Himna XVI. susreta mladih
Srijemske biskupije

Gospod je štit života moga

Znam da često ti se događa
Da te život teško pogoda.
Strah i briga te nadjačaju,
Smisla ne vidiš što ti si tu.

Tad kroz tamu jedan čuješ glas:
"Postoji nada, postoji spas!"
To te Majka tvoja poziva
Djeva Marija, Gospa Mira.
(Pjevaj s njom, pjevaj s Marijom.)

Gospod je štit života moga,
On daje snagu, daje Sina svoga.
S Njim život ima smisla, radost je
Dati život za prijatelje svoje.

Gospod je štit života moga,
On daje snagu, daje Sina svoga.
Idem za njim, pjevam, želim slijedit ga
Kroz ovaj život pa sve do Vječnoga.
(Sve do Vječnoga.)

Često osjećaš se izgubljen
Slab, bezvoljan i usamljen.
Kamo krenuti sad pitaš se
Tko će doći da ti pomogne.

s. Nada Martinković, priredila

Intervju sa s. Petrinkom Tuković

Vedar pogled i neopterećena komunikacija, radost u svakodnevici dok izvršava svoje poslanje koje joj je povjerio Zaručnik. Tako žive osobe koje znaju izići iz svojega malenog svijeta i misliti na druge više nego na sebe, učiniti za druge nešto malo više od uobičajenoga, kao što bi se to u samostanu reklo, „dati višak ljubavi“. Ovdje se dokazuje da nije uvijek istinita ona izjava: lako je misliti na nekoga u Africi, treba pomoći onima koji su tu. I to je istina. Ali oni koji su bili i vidjeli, znaju da je Afrika, Južna Amerika, kao i ostali kontinenti i misijska područja, zaista jedan drugi svijet u kojem ljudi ne mogu ni zamisliti što mi sve ovdje imamo nadohvat ruke.

Sestra Petrinka Tuković usudila se upustiti u avanturu poslanja koje je doprlo do Brazila, Malavija, Liberije, Benina, Ekvadora i Zambije... Ona jako dobro zna što je ljudima u misijama potrebno i što im nedostaje. U razgovoru s njom doznali smo kako ona radi sa svojom Misijskom skupinom u Donjem Miholjcu. Ove godine u siječnju dobila je treću Zahvalnicu od organizacije „Marijini obroci“. Njihovu viziju opisao je Magnus MacFarlane-Barrow, osnivač i generalni direktor Marijinih obroka: „Kada su danas pred našim očima gladna djeca, mi ćemo ih nahraniti, a istodobno ćemo raditi na rješenju da ih dugoročno nahranimo, stvarajući globalni pokret ljudi koji vjeruju u ovu viziju.“

o o o

Koliko godina već radite za Marijine obroke i što je sve uključivala ta akcija?

Za Marijine obroke radim od 2017. godine. To je uključivalo i brigu da se ta pomoć dostavi za 1000 djece, u novije vrijeme to se ostvaruje preko banke. Sada je za 1230 djece uplaćeno u organizaciji Marijinih obroka. Prije smo prikupljali za školovanje djece u Brazilu, gdje djeluje s. Beatrica Krstačić. Nakon što su ta djeca završila školovanje, ostali smo samo na organizaciji Marijinih obroka. O Marijinim obrocima puno se govori u medijima. Često sam prije dobivala priloge i iz Đakova. Poduzetnici u Hrvatskoj uključili su se također u akciju za Marijine obroke.

Što je najvažnije u ovoj akciji za misije?

Najvažnije je da djeca ne umiru od gladi i da svako-ga dana dobiju ručak. Oni ne znaju za kruh, za meso, nego jedu što dobiju. Velika je razlika kako se živi kod nas i kako se živi tamo. Kod nas ljudi ne znaju kakve bi automobile kupili i kakve apartmane, a misionari u misijama ljudima grade kuće i crkve u vrlo teškim uvjetima.

“Kada su danas pred našim očima gladna djeca, mi ćemo ih nahraniti, a istodobno ćemo raditi na rješenju da ih dugoročno nahranimo, stvarajući globalni pokret ljudi koji vjeruju u ovu viziju.”

Kako ste počeli i kako je bilo organizirano prikupljanje sredstava? Koliko ste otprilike imali suradnika i kako je to bilo organizirano?

Na početku je počelo samozatajno. Da je bilo više propagande, možda bi bilo i više uspjeha. Biskup je pohvalio župu kako puno radi za misije. Za Uskrs ove godine imali smo prodaju aranžmana i kolača te je prikupljeno 2000 eura. Osjećam da je Božji blagoslov na djelu. Njima ne treba puno, nego 22 eura za jedno dijete, za godinu dana škole i za ručak svakoga dana. Sve sami radimo i prodajemo svoje proizvode. Dobro nam ide i zahvalni smo. Uključimo se kad je sajam u Donjem Miholjcu, crkveni god, Misijska nedjelja, također i na crkvenom godu u Rakitovici.

Kakav je osjećaj pomagati komu u dalekim zemljama?

Znamo da smo dobili brigu za školu i kuhinju u Zambiji, pa znamo da novac ide ciljano. Mene i ta djeca drže, oni u Zambiji svakoga dana mole krunicu za one koji se brinu za njih da idu u školu i da imaju ručak. Zato je takav Božji blagoslov na djelu. U nedjelju sam dobila prilog za dvoje djece. Jako sam zahvalna dragomu Bogu da to tako ide.

Kako planirate nastaviti i vidite li budućnost ovakvog djelovanja?

Ekipa koja je radila za misije nastavila je raditi ručne radove, peći kolače i pripravljalati aranžmane. Sada ima 7 mlađih gospođa koje su baš jako zagrijane i puno rade. Gvardijan franjevačkoga samostana u Belišću pozvao nas je da dođemo za trodnevnicu sv. Ani. On najavi vjernicima ovu akciju i puno se ljudi uključi.

U misijskom časopisu Radosna vijest može se pročitati koliko svećenici i redovnice rade u misijama. Treba se moliti za njih da ustraju.

*Magnus MacFarlane-Barrow,
osnivač i generalni direktor Marijinih obroka*

s. Nada Martinković

Zlatni jubilej redovničkih zavjeta u Đakovu

U subotu, 3. lipnja 2023. godine, zlatni jubilej vjernosti Gospodinu tijekom 50 godina življenja redovničkih zavjeta, proslavile su: s. M. Serafina Funarić (Stari Perkovci), s. Ilijana Djaković (Višegrad, BiH), s. M. Cecilija Slivnjak (Radoboj), s. Inviolata Franjić (Preslatinci), s. Bernartka Pasarić (Jarmina), s. Karmelina Mitrić (Kunišinci), s. Natalija Fadiga (Harkanovci), s. Paskala Križan (Vukovar), s. M. Veronika Janjić (Vidovice, BiH), s. Judita Baotić (Donja Mahala, BiH), s. Genoveva Đurđević (Stari Perkovci) i s. M. Anđelka Zadravec (Prapročan).

Euharistijsko slavlje u samostanskoj crkvi Presv. Srca Isusova, u 10 sati, predvodio je mons. dr. Đuro Hranić, đakovačko-osječki nadbiskup i metropolit, u koncelebraciji s nekoliko svećenika. U sadržaje slavlja uvodio je rektor samostanske crkve doc. dr. sc. Grgo Grbešić. Sestre su obnovile svoje zavjete, izgovarajući zavjetni obrazac pred provincijalnom poglavaričom s. Valerijom Široki i u nazočnosti sestara i rodbine. Nadbiskup je čestitao jubilaricama: „Drage sestre jubi-

larke, čestitamo vam što ste htjele pripadati Isusovim siromasima, biti krotke i malene. Redovničkim zavjetima siromaštva, poslušnosti i čistoće, tijekom čitava života odričete se pripadnosti mudrima i umnima. Odričete se toga i radite na sebi da ne budete samodostatne, nego trajno otvorene za druge, za zajednicu, za izgradnju zajedništva, za istinsku sestersku ljubav, a onda i za ljubav prema svakom čovjeku, ljubeći Boga. Vama čestitamo na vašem svjedočanstvu evanđeoskoga savršenstva i potpune pripadnosti Bogu. Očito vam je da i danas postoje „mudri i umni“, tj. ohole i samodostatne osobe koje

misle da im ne treba Bog, da im ne trebaju druge osobe, oholice koje više vjeruju svojem utjecajnom položaju, svojoj moći, vezi, novcu, sebi, negoli Bogu i njegovim evanđeoskim principima. Vi ste, drage sestre jubilarke, izabrale Isusa i njegove savjete i ostale mu vjerne tijekom 50 godina. Čestitamo vam!“

Svečanost je uzveličao samostanski zbor, pod ravnanjem s. M. Svjetlane Paljušević. Na kraju sv. mise nazočni su, zajedno sa sestrama jubilaricama, još jednom zahvalili Bogu za vjernost u njegovoj službi pjesmom *Tebe Boga hvalimo*. Po završetku sv. mise slavljenice su se uputile u Dvoranu sv. Josipa, gdje su im svećenici, zajedno s Nadbiskupom, te sa sestrama poglavaričama, čestitali.

Svečanosti *Zlatnih zavjeta* prethodili su dani priprave u kojima su slavljenice hodočastile u Šumanovce, u Gospino svetište, a na đakovačkom groblju pomolile se na grobu majke M. Amadeje Pavlović i triju pokojnih sestara koje su zajedno s njima položile prve i doživotne zavjete. Nakon dana priprave slijedile su duhovne vježbe, koje je vodio o. Stjepan Harjač, SJ.

s. Paskala Križan

Dani pripreme za Zlatne zavjete

25. - 26. svibnja 2023.

Prve svete zavjete položile smo 14. rujna 1973. godine. Bilo nas je petnaest sestara. Ove godine, 3. lipnja, obilježavamo 50. obljetnicu svetih zavjeta. Od nas petnaest, tri su nam sestre prešle u vječnost. To su s. Danila Kovač (1951.-1983.), s. Aneta Hikel (1950.-1993.) i s. Celestina Hrastić (1949.-1996.). Nas dvanaest: s. M. Serafina Funarić, s. Ilijana Djaković, s. M. Cecilija Slivnjak, s. Inviolata Franjić, s. Bernartka Pasarić, s. Karmelina Mitrić, s. Natalija Fadiga, s. Paskala Križan, s. M. Veronika Janjić, s. Judita Baotić, s. Genoveva Đurđević i s. M. Anđelka Zadravec okupile smo se prije duhovnih vježbi i provele smo zajednički vrlo lijepe trenutke.

Za nas je s. Lucija Kopic, prov. savjetnica, organizirala boravak u svetištu drage Gospe u Šumanovcima 25. svibnja 2023. godine. Dan je bio prekrasan. Tamo nas je vrlo srdačno dočekaio vlč. Ivan Živić, župnik u Gunji. Svetište je divno obnovljeno. Imale smo svetu misu u maloj kapelici. Vlč. Ivan kratko nam je prikazao život u prošlosti, sadašnjosti i budućnosti. Za prošlost je rekao da sve stavimo u Božje milosrđe, sadašnjost trebamo staviti u Božju ljubav, jer nas Bog ljubi bezuvjetno, a budućnost u Božju providnost. Neka bude onako kako Gospodin želi.

Nakon svete mise obišli smo Svetište, a potom je bio vrlo bogat i obilan ručak. Poslije ručka molili smo Križni put čije su postaje raspoređene po šumi oko Svetišta. Postaje su od bronce i svaka se nalazi na jednom kamenom stupu u obliku drveta. Još smo se malo zadržali u društvu domaćice, koja je pripremila ručak, i oprostili smo se od gosp. župnika te smo krenuli pre-

ma Đakovu. Zaustavile smo se u Bošnjacima i počastile se sladoledom. To je bio divan dan obogaćen i duhovno, i materijalno.

Drugoga dana imale smo susret sa s. Lucijom Kopic. U pripremljenoj prezentaciji bilo je prikazano djelovanje svake sestre. Tu smo vidjele kako je to bogat i plodonosan život, sadržan u 50 godina. Svaka sestra osobno je rekla ukratko o svojem djelovanju. To je jedno veliko bogatstvo i samo je Gospodinu poznato koliko se svaka sestra trudila i nastojala što vjernije živjeti svoje redovništvo. Nakon pauze i slatke okrijepe, pridružila nam se s. Valerija Široki, prov. poglavarica. Zahvalila je svakoj sestri na vjernosti i ustrajnosti tijekom proteklih 50 godina. Potaknula nas je da svaka kaže što i tko ju je na tom putu poticao na veću revnost u životu. Bilo je tu raznih svetaca - od sv. Franje, naših sestara Blaženica, kardinala Šepinca, sv. Pija, sv. Josipa... i, svakako, drage Gospe.

Popodne smo se okupile u dvorištu Centra Amadea i u radosnom druženju prisjetile smo se zgodica iz našega novicijata. Jako smo zahvalne sestrama poglavaricama, posebno s. Luciji koja se brinula da sve prođe u radosti i miru. Sada smo započele duhovne vježbe. Radujemo se i zahvaljujemo Gospodinu što ćemo obnoviti svoje svete zavjete i proslaviti svoj zlatni jubilej.

s. Marija Goreti Jovanovac

Emauski izlet u Šumanovce zajednice sestara u Bogoslovnom sjemeništu

Preč. Ivan Lenić, župnik, ponudio je sestrama iz sjemeništa i katedrale jedan lijepi izlet Gospi Šumanovačkoj, Bošnjacima i Vinkovcima. Rado smo prihvatile tu ponudu te ju radosno i sa zahvalnošću ostvarile 13. travnja 2023. godine. Nas sedam sestara u dva auta s župnikom, vozačima vlč. Domagojem Vidakovićem, župnim vikarom Župe Svih svetih, i vlč. Antonijem Ihazom, đakonom, krenule smo na put prema Svetištu. Za vrijeme vožnje molile smo krunicu i druge preporuke anđelima čuvarima i arkandelu Mihaelu, u čiju smo župnu crkvu naišli u Drenovcima. Drenovački župnik, vlč. Željko Šimić, ukratko nas je u crkvi upoznao s njezinom poviješću i nastankom Župe davne 1719. godine, kojoj su pripadala okolna sela kao filijale. Župnik je rekao da se iz očuvanih knjiga doznaje da je ovo četvrta župna crkva građena od čvrstoga materijala, s visokim tornjem i sakristijom, 1797. godine. Nakon kratke molitve i pjesme bili smo pozvani u župni stan na okrpju uz kavu, kolače i sok. Nama, Milosrdnim sestrama sv. Križa, osobito je bilo drago zauzavljanje u ovom mjestu jer su u tu Župu davne 1946. godine došle prve tri sestre, na poziv župnika Davida Kolesarića. Sestre su tamo djelovale tijekom pola stoljeća, obavljajući službu sakristanki, župnih domaćica, orguljašica i katehistica. Nakon kratkoga predaha i okrjepe, krenuli smo prema Šumanovcima, prošavši kroz Gunju kojoj pripada Svetište.

Na ulazu u Svetište dočeka nas je i zaželio nam dobrodošlicu vlč. Ivan Živić, župnik i upravitelj Svetišta.

Uz svježi zrak hrastove slavonske šume osjetio se u zraku posebni mir, a i miris kave koji je dopirao iz kuhinje. Nakon druženja uz kavu, kolače i sok pošli smo u obnovljenu kapelu s Gospinim kipom. Zadržali smo se u privatnoj molitvi, a onda smo krenuli u šumski dio Svetišta koji se ubrzano uređuje za 650. godišnjicu proslave. Divili smo revnosti župnika i osmišljenosti svega još neizgrađenog. Ovo će biti doista prava oaza mira, molitve i kontemplacije. Nakon razgledanja šumskoga dijela, pošli smo u kapelu otpjevati *Kraljice neba* izmoliti litanije te poći, nakon oproštaja i zahvale župniku, prema Bošnjacima.

U Bošnjacima opet radosni susret i dobrodošlica župnika Josipa Filipovića i sestara, s. Paskale i s. Serafine. Najprije pohod župnoj crkvi sv. Martina, biskupa, kratko povijesno upoznavanje i tumačenje, a zatim ručak u pastoralnom centru. Nakon ručka krenuli smo na bošnjačko svetište dragoj Bošnjačkoj Gospi. Kratko smo se zadržali u privatnoj molitvi i otpjevali jednu pjesmu Gospi u čast te krenuli prema Vinkovcima.

U Vinkovcima, kod naših sestara, bili smo na popodnevnoj kavi i kolačima. Bio je to srdačni susret sa sestrama s kojima se baš ne vidamo često, a ujedno čestitanje i lijepe želje za uskršno vrijeme. Oprostivši se i zahvalivši sestrama, vratile smo se u Đakovo pune nezaboravnih dojmova i zahvalnosti Bogu i župniku za tako lijep hodočasničko-izletnički dan.

Isuse, kad te to trnje toliko bode, dopusti da ti ga smijem skinuti,
dopusti da ti mogu zacijeliti rane gorućom ljubavlju, balzamom čežnje za tobom.

Dopuštaš li mi to, moj Isuse? Ne! Ti ne želiš da ti skinem trnje,
jer drugi ne bi onda uvidjeli kako ljubazno Srce imaš.

Ti čezneš za tim da te ja ljubim, da čeznem za tobom, Zaručnice moj.
Isuse moj dragi, kad već ne dopuštaš da skinem taj simbol tvoje ljubavi, dopusti mi
da se privinem k tebi nježnom ljubavlju, te da i ja osjetim žalost tvoga Srca, ovijena
trnjem. Ta to trnje je natopljeno je krvlju ljubavi i zato su njegovi ubodi tako slatki.

bl. s. Zdenka Schelingova

s. Nada Martinković

Doživotni zavjeti

Na svetkovinu Rođenja sv. Ivana Krstitelja, 24. lipnja 2023. godine, u 10 sati, u samostanskoj crkvi Presv. Srca Isusova u Đakovu, nakon duhovnih vježbi koje je vodio fra Josip Ivkić, OFM, s. Marija Sonja Kaurin (Župa BDM Gospe Lurdske – Zvijerci, Bjelovar), i s. Marija Karla Ivanović (Župa sv. Nikole, biskupa, Janjevo, Kosovo), položile su doživotne zavjete u ruke provincijalne poglavarice s. Valerije Široki i u nazočnosti sestara i rodbine, za vrijeme sv. mise koju je predvodio mons. Ivan Ćurić, pomoćni biskup đakovačko-osječki, uz tajnika, vlč. Domagoja Lackovića i u koncelebraciji s više svećenika. Ceremonijar slavlja bio je vlč. Ivo Andrić, pomoćnik rektora samostanske crkve.

Na kraju se mons. Ćurić obratio zavjetovanicama uz čestitku: „I u vašem se pozivu prepoznaje uvijek služba ‘preteče’, znaka koji upućuje i usmjeruje na nešto, služba kojom bez prestanka želite upućivati na Krista i njegov dolazak. To nose vaši evanđeoski zavjeti poslušnosti, čistoće i siromaštva, u kojima vidimo kako je *aktivirano nevidljivo milosno pouzdanje u Boga* i odašilje jasne signale posvemašnje usredotočenosti na duhovne izvore. Ta usmjerenost na milost odricanja uvijek hita prema vječnoj nagradi – kako navodi jedan od franjevačkih teologa, naglašavajući da redovničko siromaštvo, stasalo na primjeru biblijskoga ‘uboštva’, uvijek predstavlja zapravo ponizni, ali ‘kraljevski put’ koji navješćuje i svjedoči Božje kraljevstvo.“

Na slavlju su, uz članove obitelji i rodbinu sestara, bili prisutni s.

Lucila Zovak, delegatica vrhovne poglavarice za Talijansku provinciju, zajedno s gostima iz Besozza, Italija, gdje je s. Marija Sonja bila na ispomoći u njezi sestara.

Zbor sestara, novakinja i kandidatice, pod ravnanjem s. Josipe Pavle Jakić i uz orguljsku pratnju s. M. Svjetlane Paljušević, uzveličao

je slavlje svojim pjevanjem. Nakon zahvalne pjesme *Tebe Boga hvalimo* i završnoga blagoslova, radosno je odjeknula himna Družbe *Pjevaj Bogu zavjet svet*, kojom je nazočna zajednica sestara izrekla svoju hvalu Bogu za dar doživotnoga predanja ovih dviju članica. Zajedništvo i radosno slavlje nastavilo se na Ljetnoj terasi Centra *Amadea*.

Dan prije, u predvečerje posljednjega dana duhovnih vježbi, s. Mariangela Markotić (Župa sv. Mateja, apostola i evanđelista, Gundinci), s. Franciska Ulrika Sajdl (Mara-dik, Župa sv. Terezije od Djeteta Isusa, Beška, Srbija), i s. Teodozija Memqaj (Župa sv. Petra i Pavla, apostola, Đakovica, Kosovo), obnovile su zavjete do pete obljetnice, za vrijeme svečane sv. mise koju je predvodio fra Josip Ivkić, OFM.

s. Nada Martinković

Prvi zavjeti

U samostanskoj crkvi Presv. Srca Isusova u Đakovu, 8. srpnja 2023. godine, nakon duhovnih vježbi koje je vodio o. Mirko Nikolić, SJ, s. Valentina Ukaj, s. Amadea Birovljević i s. Klara Adžijević položile su svoje Prve zavjete u ruke prov. poglavarice s. Valerije Široki i u nazočnosti sestara i rodbine, za vrijeme sv. mise koju je predvodio mons. dr. Đuro Hranić, nadb. i metropolit đakovačko-osječki. U koncelecijaciji, uz voditelja duhovnih vježbi, te tajnika vlč. Domagoja Lackovića, sudjelovao je rektor samostanske crkve doc. dr. sc. Grgo Grbešić, više svećenika, a mo Ivan Andrić, pomoćnik rektora samostanske crkve, prisutne je pozdravio i najavio dijelove slavlja.

Prije propovijedi zavjetovanice su, na poziv s. Suzane Babić, voditeljice novicijata, izrekle svoju spremnost „polaganjem sv. zavjeta posvetiti se Bogu i njegovu kraljevstvu“.

Slijedila je homilija nadb. Hranića, u kojoj je, na temelju liturgijskih čitanja (Hoš 2,14b.15b.19-20; Gal 6, 14-18; Lk 9,1-6), rekao: „Isus apostolima podvrgava naravno i nadnaravno zlo. Oni će liječiti ljudske duše i tijela. I izvršavanjem toga naloga oni trebaju posvjedočiti Isusovu blizinu i zajedništvo iz kojega dolaze i za njega, za Isusa, koji ih je poslao. To trebate i vas tri. Božje će kraljevstvo i po vašem djelovanju istisnuti kraljevanje zla. I vaše će poslanje, drage sestre, biti dušobrižništvo, liječenje posredovanjem Božje ljubavi od slabosti i od zla te liječenje i ublažavanje bolesti tijela. Kao što je Isus apostolima dao moć i vlast ‘nad svim zlodusima i da liječe bolesti’, tako i vama trima Isus danas daje svoj nalog ‘propovijedati kraljevstvo Božje i liječiti bolesnike’ (Lk 9,1). Poslanje i izbor spojeni su jer vas je Isus izabrao da vas pošalje. Poslanje ima svoj temelj u izboru. Taj se izbor dogodio prije nekoliko

godina. Možda je već duže bio u vama, u vašim srcima.“

Mons. Hranić naglasio je zatim: „Kako bi propovijedanje apostola imalo uspjeha, važno je ne samo da apostoli govore, nego i da svjedoče svojim osobnim životom. I vi, drage sestre, koje ste pozvane naviještati kraljevstvo Božje i liječiti bolesnike, trebate biti slobodne od svega što može otežavati radost vašega duha i umanjiti Vaše osobno životno svjedočanstvo. Isusovim pozivom i izborom vi ste, ušle u tijesno osobno intimno zajedništvo s njim, o čemu govori današnje prvo čitanje: ‘Primit ću je stoga, evo, i dovesti je u pustinju i njenu progovoriti srcu. (...) Zaručit ću te sebi u vjernosti i ti ćeš spoznati Gospodina.’ (Hoš 2, 14-20)“

Nakon tumačenja značenja svakog pojedinoga zavjeta, Nadbiskup se obratio zavjetovanicama: „Sv. Pavao to lijepo kaže u današnjem drugom čitanju: ‘Bože sačuvaj’ da biste se ‘ičim ponosile osim križem Gospodina našega Isusa Krista’ po kojem je od danas ‘vama svijet raspet i vi svijetu’ (usp. Gal 6, 14). Umirete svojoj volji, umirete svojoj neovisnosti o drugima i glede odnosa prema tijelu, prema spolnosti i prema drugim ljudima, te izabirete zajedništvo s drugima. Ne neovisnost od drugih i samodostatnost, nego izabirete pripadnost drugima, ovisnost o drugima. To nije nezrela nesamostalnost, nego sloboda od sebe, od nametanja vlastite volje, za potpuno odustajanje od sebe i za prihvaćanje Božje volje. (...) Što se poslani i poslane manje brinu za vremenite stvari, to se više pouzdaju da im ne će nedostajati ono što je nužno. A to je Božja snaga i moć za naviještanje evanđelja i liječenje bolesnih. Apostoli imaju ići posvuda kako bi svi saznali za poruku evanđelja, kako bi ona došla kao osloboditeljska

vašim redovničkim zavjetima razglašava Ime Isusovo, neka se širi evanđelje, radosna vijest i neka ozdravljaju bolesni.“

Nakon homilije slijedio je obred zavjetovanja, te primanje križa, Pravila i Konstitucija Družbe. Nakon euharistijskoga slavlja, svi prisutni uputili su se prema Dvorani Florentini i Ljetnoj terasi Centra Amadea gdje se nastavilo slavlje.

Cijela Crkva, a napose Družba Milosrdnih sestara sv. Križa, obogaćena je zavjetovanjem triju sestara. Zahvaljujemo Bogu na tom daru!

vijest, radosna vijest, do svakoga čovjeka. I zato zavjetovane, njegovi apostoli, neka ne lutaju amo-tamo tražeći gdje će im biti bolje, nego neka prihvate stvarnost kuće i zajednice u koju uđu. Neka se ne vežu na jedno mjesto, ali neka i ne lutaju nemirni kojekuda, nego neka ostaju na jednom mjestu dok to od njih traži nalog kojega su primili,

a onda neka budu slobodni ići dalje. Kada nalog izvrše, neka pođu dalje, ali pritom neka ne odlučuje i ne igra nikakvu važnost njihova lagodnost ili neugodnost, simpatija ili antipatija, nego isključivo nalog i poslanje koje primaju od svojih poglavarica. Neka idu služiti, a ne da budu posluživane. I neka se, drage sestre, tako, po vama i po

s. Dorothee Halbach

Sestra Mirjam Jerković preuzela dužnost vrhovne ekonomice

Sestra Marie-Marthe Schönenberger, vrhovna poglavarica, tijekom svečanoga bogoslužja 15. ožujka 2023. godine, zahvalila je s. Jaroslavi Kotulákovoj za više od 18 godina službe vrhovne ekonomice, koju je kompetentno obavljala.

Potom je odgovornu zadaću vrhovne ekonomice predala s. Mirjam Jerković. Nakon bogoslužja, u predvorju samostanske crkve, sestre i gosti imali su priliku zahvaliti s. Jaroslavi i ujedno se oprostiti, a zaželjati s. Mirjam sve najbolje u novoj službi. Dan je završio svečanom molitvom Večernjih hvala u zajednici Generalata.

Želimo Božji blagoslov, kako s. Jaroslavi, koja se za nekoliko dana vraća u svoju rodnu Slovačku provinciju, tako i s. Mirjam, za dužnost koju je upravo započela.

s. M. Emanuela Kvesić

Susret provincijalnih poglavarica i zamjenica provincijalnih poglavarica u Gaubingu, u Austriji

U Gaubingu, kod Welsa, od 8. do 11. ožujka održan je susret provincijalnih poglavarica i zamjenica provincijalnih poglavarica Milosrdnih sestara sv. Križa iz europskih provincija.

Na susretu su sudjelovale s. Valerija Široki, provincijalna poglavarica, i provincijalne savjetnice: s. Lucija Kopic, s. M. Emanuela Kvesić, koja je sudjelovala i kao prevoditeljica.

Sestre su promišljale i izmjenjivale životna iskustva u i među provincijama. Naglasak su stavile na moto Vizije 2022.-2028.: *Duhom Božjim pokrenute hrabro na putu!* Vizija je donesena 2022. god., na 26. generalnom kapitulu, koji je održan u Altöttingu, u Njemačkoj.

Okupljene sudionice susreta posjetile su Klinik u Welsu. U kapeli Klinike, zajedno sa sestrama koje tamo žive i djeluju, slavile su sv. misu. Doživjele su kako ih pokreće isti Duh koji je pokretao Utemeljitelje i kako ih ohrabruje na zajedničkom putu življenja karizme.

s. Nada Martinković

Koncert povodom kolaudacije restauriranih orgulja

Povodom kolaudacije restauriranih orgulja, u samostanskoj crkvi Presv. Srca Isusova održan je u petak, 14. travnja 2023. godine, u 19,30 sati, koncert na kojem su nastupili: Zbor Milosrdnih sestara sv. Križa, s. M. Svjetlana Paljušević, orgulje, i s. Josipa Pavla Jakić, orgulje. Orgulje je restaurirao, u siječnju i veljači 2023. godine, restorator Damir Miler.

Orguljašice su, u programu na orguljama, izvele djela T. Duboisa, A. Heilera, F. Peetersa, J. N. Lemmensa i J. Langlaisa, a zbor je otpjevao „Raduj se, Majko“ G. F. Haendela i „Gloria“ P. Hartmanna.

Prigodnu uvodnu riječ pozdrava i predstavljanja, kao i završnu zahvalnu riječ, izrekla je s. Ksenija Majstorović.

s. Nada Martinković

Naslovna svetkovina samostanske crkve Presv. Srca Isusova u Đakovu

Milosrdne sestre sv. Križa u Đakovu, u samostanskoj crkvi Presvetoga Srca Isusova proslavile su naslovnu svetkovinu crkve 16. lipnja 2023. godine, euharistijskim slavljem u 7 sati koje je predvodio mons. dr. Đuro Hranić, nadbiskup đakovačko-osječki, uz tajnika, vlč. Domagoja Lackovića. U koncelebraciji su također bili vlč. Ivan Andrić, pomoćnik rektora samostanske crkve i preč. Ivan Lenić, župnik Župe Svih svetih u Đakovu i dekan Đakovačkoga dekanata.

Nadbiskup se, na kraju propovijedi, obratio svima: „Drage sestre, dragi vjernici, draga braćo svećenici, euharistija nas odgaja, potiče i osposobljava da sve više budemo ispunjeni i zahvaćeni ljubavlju između Oca i Sina, a onda i ljubavlju koja se u Isusu Kristu izliva na nas, koju blagujemo u euharistiji. Srce Isusovo simbol je te ljubavi i Srce Isusovo simbol je spasenja u

Kristu. Ono je simbol euharistije koju primamo. Zato su i u našoj duhovnosti pobožnosti štovanja Srca Isusova i štovanja euharistijskoga otajstva nerazdvojivi, jednostavno to ide zajedno. Zašto? Da bismo mi, po blagovanju euharistijskoga otajstva i po kontemplaciji euharistijskoga otajstva, postali blaga i ponizna srca i sve prikladniji svjedoci i nastavljači Isusova spasenjskog djela u svijetu. Neka se po Božjoj milosti to ostvari na svima nama.“

Večernju sv. misu u 17 sati predvodio je doc. dr. sc. Grgo Grbešić, rektor samostanske crkve, kao i klanjanje nakon sv. mise.

s. Nada Martinković

Korizmeni susret trajne formacije sestara đakovačke regije

U samostanu Milosrdnih sestara sv. Križa u Đakovu, 29. ožujka 2023. godine, u 16 sati, predavanje i klanjanje vodio je prof. dr. Ivica Raguž, profesor dogmatske teologije na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Đakovu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.

jeku. Uz sestre iz samostana, bile su prisutne sestre iz Trnave i Bogoslovnoga sjemeništa. Prof. dr. Raguža pozdravila je s. Jelena Kovačević, povjerenica za osobe posvećenoga života đakovačke regije.

Predavač je najavio šest točaka koje je nazvao bljesak, u kojima je nastojao iznijeti misli koje bi trebale osvijetliti put prema Uskrsu. Počeo je svoje promišljanje citatom iz Knjige proroka Jeremije (5, 24): „Pismo nam govori o dvjema vrstama kajanja: kajanje za počinjene grijeh, plač jesenski, dažd jesenski, i - što često zaboravimo - kajanje za propuštene prilike.“ U tom prvom „bljesku kajanja“ nabrojio je pet poticaja na kajanje i obraćenje: 1. osjećati se grješnicima, osjećati bol zbog grijeha, 2. sami sebe strogo suditi, 3. posvijestiti si da je „sada“ i „ovdje“ vrijeme i mjesto obraćenja, 4. nesigurnost dana smrti i 5. nesigurnost poznavanja samih sebe i hoće li se Gospodinu svidjeti naše djelovanje. Drugi je bljesak „bljesak koji nam daruje Gospodin, bljesak svete sebičnosti: ja pa ja, s obzirom na grijeh, gdje sebi smijemo prisvajati samo ono što se odnosi na naše grijeh, ali 'ne ja' s obzirom na dobro, što znači ne prisvajati sebi učinjeno dobro jer je ono Božji dar.

s. Nada Martinković

Antunovo 2023. godine na Ljetnoj terasi

I ove godine „svetac cijeloga svijeta“, sv. Antun Padovanski, okupio je vjerne štovatelje već u ranim, svježim, jutarnjim satima, kako bi iznijeli svoje zahvale, molitve i vapaje Gospodinu po zagovoru svojega omiljenog svetca.

Mons. dr. Vladimir Dugalić, kanonik Prvostolnoga kaptola, na temelju pročitana evanđelja (Mt 5, 13-16), naglasio je: „Naš današnji svetac jest istinsko svjetlo. Stoga vjerujem da se svatko od nas zapitao kakvo to svjetlo isijava iz svetca kojega danas slavimo? Svatko od vas došao je ovdje ne slučajno, nego zato što je osjetio njegovu pomoć i zaštitu. Svatko od vas može ispričati neki događaj gdje je upravo sv. Ante pomogao. Međutim, poznajemo li dovoljno današnjega svečara, njegov život, i što to zapravo isijava iz njegova života? Jasno da ne možemo danas svu dubinu i sve bogatstvo njegova života promotriti, ali bih volio, u duhu današnjega evanđelja, istaknuti ba-

rem jednu crtu koju možemo ponijeti u svoj život. (...) Ako je po čemu sv. Antun Padovanski poznat, poznat je po propovijedanju. Otišao je među pogane: Tatare, Albigenze, heretike onoga stoljeća, i propovijedao. Dao je sol. Ali je propovijedao oplemenjenu vjeru, posoljenu vjeru, koja svjedoči Božju ljubav.“

Propovjednik je zatim povezo navedene riječi s vrlinama sv. Antuna: „Ne ulazeći u cijeli njegov životopis, koji vjerojatno dobro poznamo, znamo da je ušao u franjevački red i želio otići u Afriku te podnijeti mučeništvo, ali znamo da je završio u Padovi. Radio je u kuhinji. Iako je bio vrlo školovan. Bio je jedan od najpametnijih ljudi svojega vremena. Ali, bio je dovoljno ponizan da prihvati rad u kuhinji. Jedna legenda kaže da se jednom trebala održati propovijed, ali se glavni propovjednik razbolio. Nitko drugi nije bio spreman propovijedati. Otišli su u kuhinju i rekli mu: *Ti propovijedaj, pa ako se osramo-*

tiš, nikakva šteta. A onda je sveti Antun održao sjajnu propovijed. I cijeloga je života nastavio propovijedati. Ali što je bit svega: u karizmi sv. Franje, on je pronašao svoj mir. Njega je iznutra ispunilo bratstvo njegove Družbe. Usuđujem se reći da i danas, u tom franjevačkom bratstvu, pronalazimo izvorište da postanemo sol i svjetlo svijeta.“

U popodnevnom satima hodočasnici su dolazili pomoliti se pred kipom sv. Antuna, a u 16 sati obitelji su sudjelovale u blagoslovu djece. Hodočašće je završilo u 18 sati hodočasničkom sv. misom koju je predvodio preč. Ivan Lenić, župnik Župe Svih svetih u Đakovu i dekan Đakovačkoga dekanata.

Samostanski zbor Milosrdnih sestara sv. Križa, pod ravnanjem s. M. Svjetlane Paljušević, uzveličao je pjesmom svetu misu u 6,30 sati, kao i svečanu misu u 11 sati, a na večernjoj sv. misi pjevao je župni zbor *Santo*, uz vodstvo s. Jelene Kovačević.

LUŽNICA (IKA)

Susret redovnica koje vrše poslanje unutar samostana

Susret redovnica koje vrše poslanje unutar samostana započeo je u petak 26. svibnja u Marijinu dvoru u Lužnici, kod sestara milosrdnica sv. Vinka Paulskoga, a završen je u nedjelju 28. svibnja. Susret je organiziralo Povjerenstvo Hrvatske redovničke konferencije za trajnu formaciju redovnica i redovnika.

O temi Božji spasenjski dolazak i čovjekovo „danas” govorila je doc. dr. sc. s. Silvana Fužinato, SCJ. Prvo je izlaganje s. Silvana posvetila biblijskim likovima Sare i Hagar, potaknuvši sve prisutne da se u svojim zajednicama trude oko pogleda koji spaja, koji je u službi jedinstva u raznolikosti poslanja. U drugom je izlaganju središnji lik bio također lik iz Staroga zavjeta – Eli, a bio je poticaj za promišljanje o tome koliko je u zajednicama prisutna bratska opomena.

U daljnjim je izlaganjima s. Silvana pred redovnice stavila lik grješnice, koja je Isusu pomazala noge, i lik Blažene Djevice Marije. Nakon svakoga izlaganja, sudionice susreta imale su mogućnost postaviti pitanja, izraziti vlastito mišljenje o onom što su čuli te s drugima podijeliti osobna iskustva.

Uz izlaganja, važne točke susreta činila su liturgijska slavlja u čiju su pripremu bile uključene sve sestre. Euharistijska slavlja predvodili su o. Milan Lojić, lazarist, i fra Pero Džidara OFMConv. Oni su također bili na raspolaganju i za sakrament ispovijedi.

s. Nada Martinković

Sestra Krista Mijatović sudjelovala na Simpoziju povodom proslave 150 godina Vjesnika Đakovačko-osječke nadbiskupije

Na Međunarodnom znanstvenom simpoziju pod naslovom „150 (1873. – 2023.) godina Vjesnika Đakovačko-osječke nadbiskupije” održanom 4. i 5. svibnja 2023. godine na KBF-u u Đakovu, uz skoro 30 predavača, sudjelovala je s. Krista Mijatović, tajnica Hrvatske redovničke konferencije, predavanjem

na temu Posvećeni život u Glasniku/Vjesniku.

Sestra Krista temu je iznijela u trima tematskim cjelinama: 1. Osobe posvećenoga života u službi Glasnika/Vjesnika; 2. Glasnik/Vjesnik o posvećenom životu i 3. Glasnik/Vjesnik za posvećeni život.

s. Rita Ljevar

Generacijski susret Milosrdnih sestara sv. Križa

U petak, 5. svibnja 2023. godine, tijekom večernjih sati, na Sušaku započeo je generacijski susret sestara koje su polagale zavjete od 1997. do 2017. godine u našoj Provinciji. Susret je započeo klanjanjem Presvetomu Oltarskomu Sakramentu. Tema susreta bila je: *Odnos nasuprot osamljenosti i živjeti u vlastitoj istini*, kojom ih je u subotu obogatio svojim predavanjem Mišo Lukenda, iz zajednice *Nanovo rođeni* iz Botinca, nakon čega je uslijedila sv. misa. U poslijepodnevnom satima sestre su se zaputile na hodočašće prema župnoj crkvi Navještenja Marijina, u Svetvinčenat, u kojoj se, iza glavnoga oltara, nalaze relikvije bl. Miroslava Bulešića, sina toga kraja: svećenički talar natopljen njegovom krvlju, u kojem je bio u trenutku mučeničke smrti u Lanišću 1947. godine, te komad žbuke koji je poškropila mučenička krv u trenutku ubojstva. Godine 2014. relikvije bl. Miroslava Bulešića, na-

kon rekognicije, svečano su položene u sarkofag, u novoposvećeni kameni oltar u središtu svetišta. U samoj blizini župne crkve nalazi se jedan je od najsacuvanijih kaštela na poluotoku i najveća je svetvinčenska građevina, koja već stoljećima predstavlja simbol mjesta, a to je kaštel Morosini-Grimani. Osim upoznavanja lokalne povijesti Svetvinčenta, sestre su ovdje imale priliku opustiti se uz interaktivne igre. U nedjeljnim jutarnjim satima susret je obogaćen vođenom radionicom međusobno-

ga povezivanja. Radionicu je vodila s. Rafaela Jozić. Svoje nakane, koje su nosile u svojem srcu, sestre su prikazale na slavlju euharistije u svetištu Majke Božje Trsatske. U nadi da će se ovakvi susreti ponovno ostvariti, i zahvalne Bogu za sve primljene milosti, svoje druženje privele su kraju zajedničkim objedom i putovanjem prema svojim obitavalištima, osnažene za još radosnije i hrabrije življenje svojega poslanja ondje gdje jesu.

s. Margarita Marija Kovačević

Sestra Margarita Marija Kovačević sudjelovala na Simpoziju o specifičnostima liječenja hemofilije

U organizaciji KroMreže HMST (hematoloških medicinskih sestara i tehničara) čiji je aktivni član i s. Margarita Marija Kovačević, članica Družbe Milosrdnih sestara sv. Križa, 26. travnja 2023. godine, u prostorima tvrtke Agmar d.o.o. Jakuševac u Zagrebu, održan je Simpozij o specifičnostima liječenja hemofilije. Sestra Margarita Marija održala je predavanje pod nazivom: „Edukacija djece i roditelja o samoprimjeni lijeka“.

Nekoliko dana prije, 17. travnja, obilježen je i svjetski dan oboljelih od hemofilije. Tom prigodom s. Margarita Marija sudjelovala je u osvjetljavanju gradskih znamenitosti trakom svjetla u crvenoj boji. U Zagrebu je to bio Meštrovićev paviljon na Trgu žrtava fašizma.

s. Nada Martinković

Juniorski susret sestara redovničkih zajednica iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine

Juniorski susret sestara redovničkih zajednica iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine

U organizaciji Povjerenstva Hrvatske redovničke konferencije za početnu formaciju, godišnji susret sestara s privremenim zavjetima iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine, počeo je u Đakovu, u samostanu Milosrdnih sestara sv. Križa, 28. travnja 2023. godine, u 18 sati, svečanom svetom misom koju je predvodio pomoćni biskup mons. Ivan Čurić. Organizator je susreta bila Hrvatska redovnička konferencija, a voditelj o. Srećko Rimac, OCD. Susret se odvijao na temu: *Sequela Christi: Redovnički zavjeti*.

U svojoj propovijedi Biskup se sjetio svojih mladenačkih dana i povezoao ih sa sadašnjim trenutkom Crkve i redovništva, posebno Družbe Milosrdnih sestara sv. Križa: „I mi, koji smo danas malo stariji, nekad smo bili ‘juniori’. Sjećam se svojih razgovora s prethodnom vrhovnom poglavaricom Družbe Milosrdnih sestara sv. Križa, s. Marijom Brizar, kad je ona sredinom 80-ih bila mlada sestra u mojoj rodnoj župi. Tada sam bio bogoslov. Kad smo u razgovorima doticali život Crkve, svećeničkoga i redovničkoga poziva, mogao se osjetiti pogled ispunjen oduševljenjem, entuzijazmom i željom za jasnoćom poziva. I taj se, možemo reći, mladenački stav trebao ugraditi u sasvim konkretne prilike. Nadošao je rat, koji je teško pogodio i Hrvatsku, i Bosnu i Hercegovinu, promjene na društvenom planu, nova kultura i novo ozra-

čje, nove komunikacije i nova pokretljivost..., ali i nove generacije mladih. Nakon dugoga mandata u službi vrhovne poglavarice, s. Marija prošle je godine posvjedočila kako ‘izazova nije nedostajalo (...) Proces smanjivanja sve se više uočava (...) Neke su provincije u sličnim procesima, npr. Zapadna Europa, a druge, npr. Indija, još gradi i planira nove apostolate. U tom različitom stupnju razvoja svi smo dužni biti zainteresirani jedni za druge, paziti i razumjeti jedni druge te stalno učiti.’ (*Theodosia*, 2022.) Zar ne, drage sestre, kako je i sada, nakon mnogo godina, u tim riječima i dalje prisutna spremnost i otvorenost prema budućnosti, ali sada s novim sastavnicama, onako kako to papa Franjo upućuje redovničke zajednice današnjega vremena: ‘Valja imati mudrost gle-

danja, a to daje Duh Sveti, koji čini sposobnim uočiti Božju prisutnost i njegovo djelo ne u velikim stvarima, u spektakularnoj vanjštini, u pokazivanju snage, nego u malenosti i u krhkosti.’ (papa Franjo, 2022.)“

Uz bogat molitveni program, sestre juniorke slušale su predavanja o zavjetovanju, zavjetu siromaštva, djevičanstva i poslušnosti, razgovarale međusobno u radionicama, imale su priliku posjetiti Srijemsku biskupiju. A u nedjelju su sudjelovale na misnom slavlju u 9 sati, u đakovačkoj katedrali, gdje su neke od njih iznijele svjedočanstvo svojega poziva i odaziva, prigodom Dana svećeničkih i redovničkih zvanja. Nakon pričesti zajedničkom molitvom su svečano obnovile svoje zavjete.

s. Amadea Birovljević, novakinja

Hodočašće novakinja stopama sv. Franje i sv. Klare

U uskrsnom tjednu, od 11. do 16. travnja, naše sestre novakinje, uz svoju magistru s. Suzanu Babić, hodočastile su u Asiz stopama sv. Franje i sv. Klare. Tom su prigodom posjetile najvažnija mjesta vezana uz život svetoga Franje i uz rađanje franjevačke duhovnosti. Put ih je vodio preko La Verne, mjesta gdje je sv. Franjo primio svete rane, do Asiza kao temeljnoga određenja. Ondje im se pridružila i s. Marta Kovačić, koja je pripremila program obilaska kao i popratne poticajne sadržaje.

Posjetile su Porcijunkulu, Franjino najdraže mjesto na kojem je od pape izmolio potpuni oprost za sve vjernike, zatim bazilike sv. Franje i sv. Klare, Greccio u kojem je sv. Franjo postavio prve jaslice, Fonte Colombo u kojem je napisano Pravilo za Red manje braće, Rivotorto, Casciju, a u povratku kući zastale su u Padovi, gdje su se za zagovor utjecale sv. Antunu i sv. Leopoldu. Zahvalne za ovo iskustvo, koje ih je prije svega duhov-

no obogatilo i još dublje povežalo s franjevačkom karizmom, obnovljene su se vratile u Đakovo s još većim žarom i željom za nasljedovanjem Krista po primjeru sv. Franje i u duhu karizme Družbe.

s. Marija Stela Filipović

Posjet sestrama u osječkoj zajednici

Radostan je dan bila subota, 15. travnja 2023. godine, dan uoči Bijele nedjelje i Nedjelje Božjega milosrđa, kada su zajednicu sestara u Osijeku došle posjetiti sestre koje su nekad bile članice te zajednice, kako bi sve zajedno podijelile radost zbog novoizgrađene i 18.

ožujka 2023. godine blagoslovljene Kuće sv. Josipa. Okupilo se 15-ak sestara iz đakovačke, zagrebačke i vukovarske zajednice.

Nakon obilaska novoizgrađene zgrade i blagoslovljenih prostora susret je nastavljen zajedničkim objedom i radosnim druženjem, ispunjenim razgovorima i pjesmom.

Svima je u srcu odzvanjala zahvalnost, izražena molitvom na početku susreta, riječima pjesme s. Mariangele Žigrić:

*Radost si ti, Gospode,
Ljubav si ti, Ljubljeni,
Milost si ti, Premili,
Isuse Kriste Uskrsli!*

(Hvalim te, Gospode blag; Radost si ti, str. 61.)

s. Marija Stela Filipović

Blagoslov novoizgrađene Kuće sv. Josipa u Osijeku

U Osijeku, u zajednici Milosrdnih sestara sv. Križa, Krbavska 22, 18. ožujka 2023. godine blagoslovljena je novoizgrađena Kuća sv. Josipa. Obred blagoslova vodio je vlč. Vladimir Delić, župnik Župe sv. Josipa Radnika u Osijeku.

Na radost blagoslova nove kuće došle su sestre iz Đakova: s. Valerija Široki, provincijalna poglavarica, s. Nikolina Nikolić, zamjenica provincijalne poglavarice i sestre savjetnice provincijalne poglavarice: s. Lucija Kopic, s. Ivanka Marija Vrgoč i s. M. Emanuela Kvesić. Prisutna su bile s. Lovorka Jukić, provincijalna ekonomica, i s. Josipa Čibarić.

Pozivu na svečanost blagoslova odazvali su se oci franjevci: fra Venancije Mihaljević, gvardijan samostana u Tvrđi, fra Drago Bedeničić, vikar Provincije sv. Ćirila i Metoda i župnik Župe sv. Obitelji u Osijeku, fra Zoltan Dukai i fra Ivan Ivanković. Također su bila prisutne i sestre redovničkih zajednica u Osijeku: Marijine sestre Čudotvorne medaljice, milosrdnice sv. Vinka Paulskoga i sestre Obitelji Malih Marija.

Na završetku obreda prisutnima se obratila s. Valerija Široki, zahvalivši vlč. Vladimiru Deliću što je vodio obred blagoslova novoizgrađene kuće. Zaželjela je da kroz ovaj novi prostor poteče obilat blagoslov na sestre

koje će ovdje živjeti i djelovati, kao i na sestre koje će u ovoj kući boraviti radi liječenja. Zahvalila je i prisutnim predstavnicima arhitektonske tvrtke Rechner d.o.o. iz Osijeka, kao i izvođačima radova, predstavnicima tvrtke Akropola d.o.o. iz Satnice Đakovačke, koji su izgradili ovu lijepu kuću da bude udoban dom sestrama koje su u službi narodu Božjemu u Osijeku. Na poseban način zahvalila je s. Lovorki Jukić, provincijalnoj ekonomici, koja je od početka pratila gradnju i opremanje te se brinula za svaki detalj, iz čega je niknulo predивно zdanje, danas upotpunjeno blagoslovom. Ujedno je zahvalila i sestrama zajednice u Osijeku koje su suradnjom i spremnošću pratile tijekom radova.

Nakon obilaska novoizgrađene zgrade i blagoslovljenih prostora svečanost je nastavljena zajedničkim objedom i zahvalnim druženjem. Osobito su na ovom događaju bile zahvalne sestre osječke zajednice: s. M. Anka Cipetić, s. M. Nevenka Kudić, s. M. Branka Čutura, s. Marija Stela Filipović, s. Monika Hančić, s. Anđela Sudar, s. Marijela Nikolić, s. Antonia Barišić-Jaman, predvođene kućnom poglavaricom s. Ivom Davidović.

Ivona Bilić

Obećanja Frame Đakovo 2023.

U subotu, 29. travnja 2023. godine, na svetom misnom slavlju u ispunjenoj samostanskoj crkvi Presvetoga Srca Isusova u Đakovu, 16 članova Franjevačke mladeži pristupilo je svečanom obredu obećanja. Otvorena srca i s velikom željom da će godinu dana živjeti evanđelje Gospodina Isusa Krista u bratstvu Franjevačke mladeži po primjeru sv. Franje Asiškoga dali su (ili obnovili) obećanja.

Misno slavlje predslavio je duhovni asistent Osječkoga područnog bratstva **fra Matija Marijić** koji nas je u svojoj homiliji podsjetio na prisutnost Dobroga Pastira te kako bismo mu se trebali približiti. Brojni roditelji, prijatelji i Milosrdne sestre sv. Križa, također su se pridružili na svetoj misi.

Nakon predivna obreda, puna pjesme i radosti, svi gosti i framaši slavlje su nastavili u Dvorani *Florentini*, gdje su mogli pogledati skeč kreativnih đakovačkih framaša uz geslo: „Radujte se sa mnom! Nadoh ovcu svoju izgublenu“ (Lk 15, 6). Potom su svi framaši zajedno pjevali i plesali slaveći Boga. Kao zaključak obećanja može se s ponosom reći da je to bio srećom i vjerom ispunjen dan koji se vesele ponoviti i nagodinu!

s. Nada Martinković

Sestra Danila Antunović u misiji na Lampedusi, Italija

Na poziv pape Franje i Internacionalne unije viših redovničkih poglavara (*International Union of Superiors General* – UISG) iz Rima, i prema njihovu međukongregacijskom projektu za djelovanje u misiji među migrantima na Lampedusi, Sicilija, odgovorila je i naša Družba te prepoznala ovaj projekt kao odgovor na poruku koju je ostavio u baštinu sestrama o. Teodozije Florentini, utemeljitelj Družbe: „Potreba vremena, volja je Božja.“

Iz Hrvatske provincije poslana je s. Danila Antunović koja je od 8. svibnja 2023. godine boravila i djelovala tri tjedna na Lampedusi. Sestra Danila govori talijanski i engleski jezik, te ima iskustvo života u internacionalnoj zajednici. Lampedusa je poznata kao „Vrata Europe“, gdje mnogi migranti dolaze u malim brodovima, često nesigurnim barkama, te nakon medicinskoga pregleda i kratkog smještaja u prihvatilištu, putuju dalje na kopno, tražeći bolje uvjete života.

Po povratku iz Lampeduse s. Danila je, u susretu sa sestrama na Vrhovcu u Zagrebu, 30. lipnja, i u provincijalnoj kući u Đakovu, 1. srpnja, uz fotografije i video uratke, prikazala život i rad sestara

na ovom otoku. Uz sestre zajednica u Đakovu, bile su prisutne i sestre iz drugih zajednica, koje su se u Đakovu okupile na svoje godišnje duhovne vježbe.

Uz još dvije sestre iz različitih kongregacija, sestra Danila uključila se u zajednicu koja djeluje od prosinca 2019. godine. Sestre dočekuju migrante u luci, u dogovoru s priobalnom stražom, te im pružaju najpotrebnije: riječ dobrodošlice i prihvaćanja, hranu i suhu odjeću. Uz to, sestre najprije djeluju u pastoralnim aktivnostima, te dijele svakodnevne događaje i teškoće sa stanovnicima, podupirući ih molitvom i prisutnošću.

Sestra Danila svoje će djelovanje nastaviti u ovoj misiji u rujnu, uz nove sestre u zajednici, od kojih je još jedna iste Družbe, rodom iz Indije.

Sestre su sa zanimanjem i pozornošću pratile izvješće s. Danile koja ih je, uz sjaj u oku i žar predanja Gospodinu, upoznala ukratko sa zanimljivostima, ali i s teškoćama ove misije, kako bi sestre uključile ovaj rad u svoje svakodnevne molitve i žrtve.

Bog nam daje uvijek upravo onoliko odvažnosti koliko trpimo i kad nam dodaje trpljenja, dodaje nam i milost da ih strpljivo podnosimo. Ja sam kao bijedna ptičica pokrivena perjem; nisam orao, ali imam oči i srce orla. Htjela bih letjeti, htjela bih oponašati orlove, a mogu samo podići krilca i to je sve.

Da umrem od boli što sam tako slaba? O, ne! Junačkim predanjem ustrajno ću gledati sve do smrti u svoje božansko Sunce. Ništa me neće prestrašiti; ni vjetar što donosi guste oblake, jer to će biti samo tren. Moje pouzdanje tada raste, jer znam da je za oblacima moje ljubljeno Sunce.

bl. s. Zdenka Schelingova

Ne boj se. Za vama cvjeta

Nakon Generalnoga kapitula 2022. godine od nas će se oprostiti pet sestara iz Vrhovnoga vodstva: s. Marija Brizar, vrhovna poglavarica, s. Verena Maria Oberhauser, vrhovna asistentica, s. Elsit J. Ampattu, s. Anna Affolter i s. Lucila Zovak, vrhovne savjetnice.

Voljeli bismo čuti njihova osobna iskustva. Svaka ima osvrt na svoj način: dijelom zbog postavljenih pitanja, dijelom slobodno iz sjećanja. S *Theodosijom* im zahvaljujemo za dugo i intenzivno vrijeme u službi naše internacionalne zajednice. Svaka je na svoj način pomogla u izgradnji zajednice i podupirala ju je. Neka ih naš blagoslov prati gdje god nastavljaju svoj put. Opraštamo se govoreći zajedno s Hilde Domin: „Ne boj se! Za vama cvjeta.“

- Nastavak -

Osvrt s. Verene Marije

s. Verena Maria
Oberhauser

Od veljače 2021. godine dio sam provincijalnoga vodstva Provincije Srednje Europe tako da više nisam u Ingenbohl. U meni žive i dalje dojmliiva sjećanja na 12 godina u timu Vrhovnoga vodstva.

U dva mandata u Vrhovnom vodstvu smjela sam puno toga doživjeti, iskusiti, vidjeti, čuti i spoznati – ostvariti i pridonijeti jedno ili drugo – i to na mnogim razinama života u zajednicama. Bilo je mnogo mogućnosti da sestre osnažimo, ohrabrimo, utješimo i susretnemo u njihovu dostojanstvu.

Prije svega, to je međunarodni vodeći tim, sponatana bliskost kroz zajedništvo naše karizme, i istovremeno jezična barijera, kulturološka različitost, još uvijek strano. Potpuno novo učenje zajedništva, u mišljenju, osjećanju, izražavanju i suočavanju s izazovima. Zadaća je Vrhovnoga vodstva jedinstvena i snažno obilježena osobama, kojima je ta zadaća dana u određeno vrijeme.

Na osobnoj razini, godine u timu bile su duhovni proces učenja, škola molitve, formacija - možda za to mogu upotrijebiti riječ „transformatio“. Sada, nakon

već dvije godine udaljenosti, čak i bolni, mukotrpni udio tijekom 12 godina dopušta retrospekciju, koja u tome ipak osjeća dragocjenost i zahvalnost.

Vizitacije, upoznavanje i doživljavanje raznolikosti naše svjetske Kongregacije, zaista je gotovo neopisivo prekrasan dar. Moći razmišljati o tolikim sestrama s imenima, licem i životopisom, o njihovim mjestima djelovanja i rodnim mjestima, o njihovoj raznolikoj kulturi s predivnim običajima, o njihovim nadama i nakanama, o njihovim oblicima izričaja u vjeri i slavlju – ali i o egzistencijalnim izazovima na političkom, društvenom i vjerskom planu – sve je to tako neopisivo vrijedno i trajno obogaćujuće. Nemoguće je to zaboraviti ili ostaviti po strani. Nezaboravne su pripreme i sama putovanja u vizitacije – interkontinentalna kao i ona unutar provincija, od jedne zajednice do druge. Tjedni tijekom vizitacije zahtijevali su hrabrost i povjerenje, fleksibilnost i prepuštanje, pažnju i sabranost za svaku sestru, a ujedno i za cjelinu jedne filijale.

Najveći dar, koji sam mogla donijeti, bilo je priznanje, poštovanje i zahvalnost za svaku sestru.

Jako mi nedostaje svakodnevna izravna povezanost s raznim provincijama i vikarijatima, s događajima i zbivanjima. Nikada prije nisam osjećala ljubav prema Kongregaciji tako kao sada.

Učim pritom da sam na putu kao hodočasnik i da svaki korak uključuje otpuštanje i novo povjerenje.

Bilo mi je dopušteno osjetiti i vidjeti rast kraljevstva Božjega, razilaženje i izmirenje usred života s patnjom, nasiljem, moći i nemoći. Smjela sam svjedočiti nadahnuću, snazi i dinamici svetog Duha Božjega u se-

strama, na mjestima njihova djelovanja i života – stopama milosrdnoga i raspetoga Isusa.

Od srca sve pozdravljam,

sestra Verena Maria

Sestra Elsit piše poetski: *Adieu Switzerland!* (Zbogom, Švicarska!)

s. Elsit J. Ampattu

Majka M. Terezija često je naglašavala: „Bog će se pobrinuti.“ Jesi li i ti mogla doživjeti ovu stvarnost? Kako?

Prisjećam se:

Stižem sama u zračnu luku Zürich 2. veljače 2009. godine. Oblačno nebo, prodorna hladnoća i hladan vjetar odgovarali su neizvjesnosti, strahu i tjeskobi koji su me obuzimali.

Nešto duboko u meni šaputalo je: „Bog će se pobrinuti!“

Sve je počelo toga značajnog dana, 15. veljače 2009. godine:

Novi tim Vrhovnoga vodstva započeo je svoj mandat.

Upoznavanje sa zadatcima, dogovaranje sastanaka, planiranje vizitacija!

Osjećala sam se kao paralizirana zbog odgovornoga zadatka koji me čekao, s jezičnom barijerom, s nastojanjem da spontano komuniciram s drugima.

Nutarnji glas šaptao je: „Bog će se pobrinuti!“

Prošlo je dugih i vrijednih 14 godina na ingenbohl-skom brježuljku, koji je nekoć slušao uzdahe majke Marije Terezije.

Oni su dokaz inspiracije i smjernica, koje sam dobila od nje: izazovi i prepreke doveli su do putova kreativnoga rješavanja problema, neuspjesi i mračni trenutci produbili su unutarnju snagu.

Nikada nisam odustala, vjerovala sam i nastavila odvažno dalje.

Unutarnji glas šaputao je: „Bog će se pobrinuti!“

Doista, on se pobrinuo za sve što je bilo potrebno: Pravi ljudi u pravo vrijeme, prava riječ u pravo vrijeme!

I dalje me prate riječi majke Marije Terezije: „Uvijek naprijed, nikad ne odustaj! Vjeruj hrabro!“

Nasljeduj vjerno Raspetoga!

Bog će se pobrinuti!“

Što će ti (vjerojatno) nedostajati?

Usamljene šetnje obalom jezera Lucerna, gledajući vodu koja teče nekad mirno, nekad burno, prateći čamce i brodove svih vrsta koji polako prolaze, uočavajući ljude različitih boja, kultura i jezika, koji svojim kamerama ovjekovječuju panoramu koja oduzima dah, promatrajući patke i labudove kako uče svoje mlade u potocima pod bujnim zelenilom i sjenovitim drvećem, diveći se plavomu nebu i zelenim livadama, osjećajući blagi svjež povjetarac kako mi miluje obraze, uživajući u neodoljivoj ljepoti fontana, okružena veličanstvenim planinama, poput primamljivih Mythena s pogledom na Ingenbohl: sve je ovo bio praznik za moje oči, radost mojemu srcu i užitek mojoj duši.

Na čemu si najviše zahvalna?

Za duhovnost križa koja nas povezuje, za duh jedinstva u različitosti naše zajednice, za uvijek bezvremenski moto „Potreba vremena volja je Božja“, za traženje novih putova kako pomoći potrebitima, siromašnima i marginaliziranim, za izreke naših utemeljitelja koje nadahnjuju, vode i motiviraju, za prigušeno osvjetljenje u kripti, koje poziva na tišinu, za izvor iz kojega crpim snagu, za obogaćujuća iskustva vizitacija u različitim provincijama, za osobne susrete sa sestrama i njihove dirljive životne priče, za brigu, pažnju i male geste ljubavi, osobito od starijih sestara, za odnose koji život čine lijepim i smislenim.

Sve navedeno jako cijenim i čuvam u srcu.

Opraštam se, drage sestre, ali ostajemo povezane u mislima i molitvama.

Sestra Elsit

Sestra Anna obraća se svim sestrama

s. Anna Affolter

Drage sestre
Generalni kapitul 2008. godine uvelike mi je promijenio život. Smjela sam ući u nove zadatke, nove svjetove, druge kulture i druge načine razmišljanja, učiti od njih, posvetiti se, doživjeti prekrasne susrete. Plešući uz vatrene, fascinantne plesove domorodačkoga stanovništva, uspjela sam naslutiti nešto od transformirajućih iskonskih

ritmova i zvukova na dnu života, duhovnost u dubinama bivstva.

Ta širina i raznolikost Družbe uvijek me je doticala, motivirala i obogatila mnogim dragocjenostima. Povjerenje, koje ste mi - mnoge od vas sestara - opetovano iskazale, bilo je izvor radosti i podrške.

Razna iskustva također su me dovela u doticaj s dodat neslućenim mračnim stranama Družbe. Gdje ima

puno svjetla, ima i puno sjene. Neke od njih izgubile su svoju jezovitost, jer ih se moglo promatrati u zajedništvu i mijenjati ih u svjetlu Božjem.

Generalni kapitul 2022. godine ponovno mi jako mijenja život. Najvažniji zadatak, koji je preda mnom ovih tjedana i sljedećih mjeseci, vrlo je prikladno izrazila Marie Luise Kaschnitz:

Nemoj stati na pragu boli

Nemoj stati.

Idi jednu riječ dalje

Jedan dah

Izvan sebe

Dohvati u praznini

Uskrsni cvijet

Uz srdačnu zahvalu za sve dobro, lijepo i živopisno, što sam smjela primiti i doživjeti, pridodajem želju da svi uvijek iznova uspijemo, u osobnim i zajedničarskim izazovima, ne stati na granici boli, i u praznini dohvatiti uskrsni cvijet.

s. Anna

Sestra Lucila prisjeća se

s. Lucila Zovak

Što ćeš ponijeti sa sobom kao dragocjeno iskustvo?

Uz mnoštvo različitih zadataka i iskustava, osobni susreti i razgovori tijekom vizitacija bili su za mene najdublja i najljepša iskustva. Često se događalo da sam sreću sestru prvi put u životu, a ipak smo mogle tako duboko i otvoreno razmijeniti mišljenja. Nekoliko su puta sestre rekle da to, do tada, nisu ni s kim razmijenile. Toliko povjerenja

teško je moguće doživjeti i duboko sam zahvalna za svaki susret sa svakom pojedinom sestrom. Sve srdačno pozdravljam.

Želiš li ispričati iskustvo koje vjerojatno nikada ne ćeš zaboraviti?

Tijekom jedne vizitacije u Indiji bila sam u zrakoplovu sa s. Annom Affolter, iz Delhija za Bagdogru (INO). U avionu je bilo mnogo Europljana koji su govorili talijanski. Nakon slijetanja svi su ti ljudi tražili taksi i djelovali su prilično izgubljeno u zračnoj luci. Nas dvije dočekale su indijske sestre s vozačem i ubrzo smo bile u zajednici. Odatle je svaka otputovala u drugom smjeru. Nakon otprilike dva sata vožnje, dočekale su me sestre s cijelom školom gdje rade. Često sam mislila: kamo god dođemo, odmah smo kod kuće. Drugi ljudi to iskustvo ne mogu imati.

s. Lucila

Theodosia, br. 4./2022., str. 98-104;

Prevela: s. Elizabeta Koščak

Iz pisane ostavštine o. Franje Vlašića, OFM (1930.-1985.)

Iz pisama sestri (*raj*)

Hvala Bogu, došli ste do točke kad osjećate da morate ići u dubinu.

Ave Maria !

Cijenjena Sestro!

Primio sam u redu Vaše pismo od 31. 10. 1971. zadnji put sam Vas prilično dobro upoznao pa mi neće biti teško odgovoriti na pismo i Vašu molbu da Vas, koliko budem znao i mogao, pratim na putu: *po Mariji* ISUSU

KRISTU, a u Isusu Kristu i po Kristu PRESVETOM TROJSTVU – BOGU!

Nećete se valjda uzoholiti ako Vas malko i pohvalim, jer volim dušama govoriti otvoreno o dobru ili zlu koja imaju. Prava poniznost je *u istini* o sebi koju dragovoljno prihvaćamo – bila nam draga ili gorka. Dobro ste primijetili da nemate težih problema, jer Vam je duša jednostavna kao u djeteta. Odatle veselost i optimizam koji Vas rijetko ostavlja. To nije sasvim naravno. To je i milost, i to Gospina. Ona je htjela da ostanete jednostavna. Do sada Vam je to pomoglo da niste od sebe napravili čudovište. Život, redovnički život, ljude oko sebe uglavnom normalno gledate. Hvala Bogu, došli ste do točke kad osjećate da Vam još nešto treba: da morate ići u dubinu. Ovako biste ostali na površini. Mi po naravi želimo uložiti svoj život u nešto; da bismo rekli kako se svatko želi u nečemu afirmirati (pokazati). I u redovničkom životu to dođe: netko tražeći svetost vlastitog života, netko u radu za bližnjega, netko da dobije ovu ili onu službu i slično.

Vi biste poput leptira išli od jedne stvari do druge... i ni kod čega se ne biste mogli zadržati i zadovoljiti. Zato morate zahvaliti Gospi da je u Vama, kako i sami dobro primjećujete, potakla tu želju: da pođete dublje u svoju dušu, da se u sebi po Mariji susretnete s Isusom, koji mora postati sav sadržaj Vašega života. Sto posto je sigurno da tu treba i nečija tuđa pomoć. Sami bismo se vrlo malo ili nikako mogli do kraja probiti. Stvari do kojih sam došao, da mi nije POMOGNUTO, nikad do njih ne bih došao. Još uvijek mi se pomaže. Tako će biti dok budem živ. Zato i sam želim svakome pomoći tko god me za to zamoli. Samo dobro shvatite svoj duhovni put i moje pomaganje. Kažete da u sebi ne vidite neke kreposti. To Vam vjerujem. Ne vidite naime kreposti onakve o kakvima ste toliko puta čuli: kreposti koje se vide, koje su više kreposti po vanjštini negoli po nutрини. Marija ne voli takve vezove! Njezini su vezovi prozirni kao niti paučine; jedva ih i sama duša primijeti a kamoli netko drugi. Ona prvenstveno radi u nutрини. Dušu milošću preobražava tako prirodno da duša i ne osjeti kako je drukčija. Na ovome se putu kreposti ne navlače kao roba; one postaju s nama jedno. Gospa za-država na nama sve naravno, ljudsko, čak i naše po-

greške koje inače nastojimo ukloniti. Da ste do sada napredovali u krepostima, i da ih imate, svjedoči ona rečenica: „Jedino to da što više volim i cijenim svoje redovničko zvanje.“ Evo Vam nekoliko savjeta. Možda sam Vam neke od njih i rekao (ne znam baš koje sam Vam rekao, jer nekako brzo zaboravljam).

SVETOST tražite:

- u MOLITVI I RAZMATRANJU. Znajte da Vam je to ognjište na kojem ćete se rasvijetliti i ugrijati: time se sve diže, ili pada, ako se zapušta ili mlako obavlja;
- s ovim treba spojiti ISPIT SAVJESTI: proučavati svoje čine u razmatranju. Ali realno sebe uzeti. Nije pametno o sebi misliti samo kao o grešnici. Prvenstveno se morate gledati kao drago BOŽJE i MARIJINO DIJETE. U toj MILOSTI gledati svoje pogreške, dužnosti i žrtve.
- u SAVJESNOSTI I RADU. Rad koji obavljate shvatite kao Božje djelo. Rad je snažan faktor u duhovnom životu. Bez vanjskog rada (manualnog ili intelektualnog) nema zdravog ni nadnaravnog života. Čovjek je stvoren za rad. Rad čovjeka pravilno formira. Nerađ ubija tjelesno i psihički: ruši naravne temelje milosti Božjoj;
- u ŽRTVI. Gospino dijete shvaća ovaj život u svjetlu *Žrtve*, kao Žrtvu same sebe po Kristu Bogu! Takav je bio život Isusov i Marijin, takav život mora biti i naš. Ali ne tako kao da bi nam ideal bio mučiti same sebe, nego primati sve kao žrtvu: zavjete, rad, zajednički život i sve one sitne i krupne boli koje donosi život. Žrtvuimo se sve dotle dok možemo, tj. dok nam to ozbiljno ne ugrožava zdravlje. Križeve koji bi nam uništavali zdravlje dužni smo koliko možemo otkloniti (npr. bolest). Kad Gospa bude htjela, onda ćemo i zdravlje; odnosno *život* staviti na žrtvenik; dotle moramo *živjeti i raditi* za sebe i blišnjega – radi Boga! Najveću pažnju posvetite unutarnjem mrtvenju i činima vjere, ufanja i ljubavi, jer nam to ne škodi zdravlju; pribavlja nam velike milosti i priprema za veće žrtve.
- Živite u trajnoj svijesti da ste MARIJINO i BOŽJE DIJETE; da kao BOŽJE DIJETE mistično (milosno) rastete pod MARIJINIM SRCEM! To znači da ste uvijek u *Njoj*. A to što Ona u Vama svaki tren *rada* nije ništa drugo nego sličnost Kristova, odnosno mistični Krist, jedinstvo milosti i života s Kristom, drugi Krist! Svetost je zapravo u tome: što smo Božje i Marijino dijete i što u tome BOŽANSKOM DJETINJSTVU rastemo. Nije to,

dakle, nego navlačenje kreposti, nego normalan rast – u nadnaravnom redu – čitava *čovjeka*: savršenstvo Vašega ljudskog bića. Zato ste sveti tijelom i dušom, radom – i svime što Vam pripada: sve je u Kristu i Kristovo... po Mariji.

- Svetost tražite u što normalnijim odnosima sa sestrama. U tome što manje *naravna*; ne smije naime doći do izražaja naša neizgrađena, sirova narav. Moramo steći Isusove i Marijine navike, manire, vladanje, ako smo unutra Marija i Isus, zar možemo naizvan biti nešto drugo?
- Budite i ponizni: duboko svjesni da ste uvijek *ništa*. Ako ste nešto, tada ste to po milosti. I da to uvijek, po svojoj slabosti, možete izgubiti i povratiti se natrag; dospjeti čak u kaljužu naravi – u grijeh.
- Ne tražite nikada u svome duhovnom životu da *vidite*. Uvijek se zadovoljite NASTOJANJEM oko SVETOSTI. Ništa drugo u ovome svijetu i ne želite nego to, jer smo na svijetu samo radi toga. Inače je, bez toga, naš život na Zemlji besmislen!

Ostanite vjerni i duhovnom vodstvu, ne očekujte od mene nikada ništa čudesna, jer to nje moj put. Moj put je put čiste vjere – u Mariji – Kristovim Križnim putem! Milost i Mir Kristov neka u obilju prebiva u Vašoj duši.

Split, 8. 11. 1971.

Ne morate u ispitu savjesti samo „kupiti grijeh“ po svome putu.

Ave Maria!

Cijenjena Sestro!

Evo samo par riječi kao odgovor na pismo i čestitku za Božić.

1. Ispit savjesti. Poteškoće Vam dolaze otud što, po naravi, lako pobjegnute *iz sebe* u vanjski svijet: otud poteškoće da se saberete, da razmišljate o svojoj nutрини. To nije velika pogreška da biste se morali zabrinjavati. Dovoljno je da od vremena do vremena podrobnije razmislite o svome radu i vladanju. Ne morate u ispitu savjesti samo „kupiti grijeh“ po svome putu. Prema pismu, čini mi se, dosta dobro ste ušli u svoju dušu.

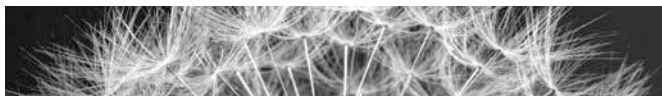
2. Životopis Ivana Merza je zlatna knjiga. U njega mi je najdraže njegovo sistematsko nastojanje oko vlastite svetosti, iz čega je onda proizlazio i njegov apostolat. Mnogo ćete naučiti na njegovu primjeru.
3. Ljubav prema sestrama kao i vanjskim ljudima nastojte što više ponadnaraviti, tj. prožeti Bogom, odnosno nesebičnošću; ne gledajući nikada na sebe, na svoj ja. Neka Vam srž ljubavi prema bližnjemu bude: činiti duhovna i materijalna dobra; zatim nastojati oko susretljivosti i strpljivosti.
4. Sveta čistoća. Preko razgovora, koji vrijedaju svetu čistoću (ako ih čujete od vanjskih osoba), mirno prijedite; ako se možete udaljiti, udaljite se. Naravno da takve i slične stvari na čovjeka djeluju. Grijeha nema kad se to ne želi i odbija. Samo razboritost traži da izbjegavamo sve ono što bi moglo imalo djelovati na osjećaje suprotne svetoj čistoći. Čistoća je cvijet koji želi savršen mir i svjetlo. Na taj način duša izraste, očvrstne i zavoli čist (djevičanski) život, te postane sposobna da se odupre neprijateljima u sebi i izvan sebe.

Čuvajte se takozvanog minimalizma u svetoj čistoći – što znači: glavno je da ne pristanem na to... a gleda se, sluša, razgovara, razmišlja o stvarima koje uzbuđuju, gode – te se tako stvara klima za napasti. Na taj način se stav naše duše razmekša; stoga takva duša ne može biti sretna što je čista. Mislim da ste u ovome dobro. Samo se usavršavajte; i ne mislite biti tako sigurni kao da Vam se ništa ne može dogoditi. Ali, isto tako, nije na mjestu bilo kakav strah, ako se pazi na svetu čistoću.

5. U ispovijedi prvenstveno gledajte sakrament koji Vas čisti od grijeha, čisti ili smanjuje vremenite kazne za grijehe ubija ili barem umanjuje zle sklonosti koje u svima nama žive. Nisu one doduše *grijež*, ali na njima se on rodi kad naša volja pristane. Važno je da probudite kajanje za sve što nije po volji Božjoj u Vama ili u Vašem radu.

Želim da pod vodstvom Bezgrešne svoje nebeske Majke napredujete u Kristu (u svetosti). I molite se za me. U tim mislima želim Vam sretan Božić i čitavu Novu godinu!

Split, 13. 12. 1971.

Kakva Vas nagrada čeka tek u Nebu?

Cijenjena Sestro!

Od srca sam se razveselio nad odlikovanjem koje ste dobili od svjetovnih vlasti. I ja Vam čestitam, kao i ostalim sestrama. Makar je to priznanje s ovog svijeta, ono je korisno za duše, radi ugleda Vaše zajednice i Crkve u tome kraju, u Jugoslaviji i cijelom svijetu. Posebno mi je drago jer se radi o maloj Gospinoj djeci. Kakva Vas nagrada čeka tek u Nebu? Opravdajte nade nebeske Majke. Ne mislite na sebe. Malo pomalo sasvim isključite, u svemu, pitajte sebe, makar to bilo i u najmanjim sitnicama. Uvijek sa sobom u pozadinu. Služite isključivo Bogu i bližnjemu i u svome srcu! Pomaže Vam nebeska Majka kojoj je i te kako stalo da njezino dijete bude nadnaravno čisto, dobro, puno *ljubavi*. Nikad ne tražite svoje pravo, nego se veselite da ste pokatkad dionica Isusova poniženja, skrivenosti, siromaštva i žrtve. Mi tako moramo živjeti, jer se nalazimo u Njzinu Bezgrešnom Srcu po Duhu Svetome koji je Njzin nedjeljivi, neograničeni i sveti Zaručnik. On u nama, po Mariji, rađa Krista! Čim se izmičemo, vršeći vlastitu volju, mi vrijedamo i Mariju i njezina Duha - Zaručnika.

Živite sabrano. Smije li Marijino Dijete biti površno, neozbiljno, neumrtveno? Neka sveta, sabrana vedrina bude uvijek na Vašem licu, da, dok služite braći ljudima, Vaše misli, volja mašta, srce bude uvijek do nogu (u poniznosti) Gospodinovih... Želim Vam i dalje svako dobro, molim se za Vas. Pozdrav!

Kotor, 6. 10. 1972.

Kažete kako Vam se čini da se u duhovnom životu ne može ići brzo. To je točno.

Cijenjena Sestro!

Evo je već četvrti mjesec otkad sam primio Vaše pismo. Sve sam razumio. I Vi ste veoma jasno i iscrpno rekli o sebi što treba reći. Bogu i Bezgrešnoj hvala, jer će to samo Vama koristiti. Odgovarat ću Vam po točkama da lakše zapamtite.

1. Kažete kako Vam se čini da se u duhovnom životu ne može ići brzo. To je točno. Dapače, ako istinski

težimo za svetošću, onda dodemo do toga da nam se čini kako smo sve dalje i dalje od nje. Vi zgodno kažete da zavidite nekim svecima kojima se ukazivala Gospa i Isus, a koji su bili dobri i pobožni već u ranim godinama. Malo je takvih. Inače je ovo redovit put svetosti: borba s vlastitim pogreškama, borba sa zlom u svijetu i s nevidljivim neprijateljem – sotonom! Ako s naše strane postoji nastojanje, onda nam sigurno Bog obilno pomaže i uspjet ćemo, makar nam se činilo da od svetosti u nama nema ništa! Dakle, zadržite tvrdnu, ustrajnu volju da u ovome životu težite samo za tim da Gospodinu savršeno služite. Nikada se nemojte pomiriti sa samom sobom pa reći: I tako sam uvijek ista, i još gora, što mi koristi toliko moliti, razmatrati, ispitivati savjest, ispovijedati se i tražiti savjete... Najspasonosniji su oni časovi kad se pred Bogom nađemo sasvim jadni, prazni, kao da nemamo ništa dobra na sebi, kao da smo puni grijeha. Ako tada ponizno i pouzdano pristupamo Gospodinu, On nas u tren ispuni!

2. Dobro je da pazite na siromaštvo. U našem redovničkom staležu tko ne pazi na siromaštvo, nikad se neće dovinuti do sjedinjenja s Bogom, makar koliko molio i razmatrao!
3. Isto tako je dobra povučenost koju osjećate. Dobro je ako osjetimo potrebu povući se u sebe, i neko vrijeme tu sami biti s Bogom. Tko je uvijek vani, tko stalno mlati jezikom i ne može ni jednog sata proboraviti u samoći – taj se također nikada neće dovinuti do sjedinjenja s Bogom (na ovoj zemlji). Ali kad izađemo iz te povučenosti, samoće, onda ljudima treba pristupati sa što većim mirom i radošću. Čuvati se svake melankolije i malodušnosti. Ona nije ono što mislimo pod samoćom, šutnjom, diskretnošću (tj. da svoje stvari ne povjeravamo svakome, jer su ljudi najčešće samo ljudi, neće nas shvatiti...).
4. Mnogo se vježbajte u ljubavi prema Bogu. Stavite je kao najvišu krepost, najglavniji cilj kome treba da težite. Onda iza toga: ljubav. Za to imate milost! Tu je najvažnije sebe zatajiti. Budite strpljivi s ljudskim slabostima. S djecom naročito jer djeca ne misle! Djeca su uvijek dobra! Mala djeca ne znaju biti zla. Istom se kasnije u njima razvija korov zla. Molite za njih.
5. Nastojte što češće razmatrati o Mariji, Isusovoj i svojoj Majci. Pokušavajte sve važnije poslove s Njom obavljati: molitvu, rad, putovanja, teže poslove ili slučajeve, kad dođu kakve

napasti ili poteškoće. Računajte na Nju kao na neku osobu koja Vam je neposredno blizu. Recite, na pr., Marijo, treba mi ovo ili ono. Izmolite svaki dan pobožno kronicu. i uzdah: O MARIJO, UZIMAM TE ZA SVE BLAGO SVOJE, DAJ MI SRCE TVOJE! Ili: SVA SAM TVOJA EUHARISTIJSKI MOJ ISUSE, I SVE ŠTO JESAM I ŠTO IMAM PREDAJEM TI PO MARIJI, TVOJOJ PRESVETOJ MAJCI! Sv. Ljudevit preporučuje da češće ponovimo (ujutro) ovaj zaziv: ZDRAVO MARIJO, DJEVICE VJERNA! - da budemo preko dana vjerni milosti: a navečer: ZDRAVO MARIJO, MAJKO MILOSRĐA! - da nam oprostimo pogreške... Preporučuje i vježbu „UĆI U SE“, tj. od vremena do vremena sabrati se, predložiti sebi neku Marijinu duhovnu sliku i ujediniti se s njom. Tada su sva naša djela pod većim utjecajem milosti pa su zbog toga savršenija, jer je Ona posrednica milosti!

6. Što se tiče pisanja, Vi pišite kad za to osjetite potrebu. Nemojte misliti: pa što ću mu dodijavati, mogu to i sama riješiti i slično. Bolje je da sve ono važnije što se dogodi u Vašem životu, bilo vanjskom ili unutarnjem, reknete, jer ćete na to dobiti nove poticaje ili kakvo upozorenje i slično. Tako ćete sve više ulaziti u svoj unutarnji život. Čovjek sam vrlo brzo stane ili se počne vrtjeti u krugu.

Kotor, 6. 2. 1973.

Budite poput Marije ljubiteljice Euharistijskog Isusa, Boga koji je htio ostati sa svima nama, do konca svijeta, kao Kruh koji jedemo i Vino koje pijemo!

Sva naša vanjska djelatnost, naši vanjski uspjesi, tzv. apostolat, točno, na milimetar, ovisi o stupnju umiranja samima sebi a otvaranja života Bogu. – Sebi dnevno moramo govoriti: O tebi sve ovisi!

Drage sestre u Isusu i Mariji!

Budući da sam u svih vas, zajednički i pojedinačno, naišao na potpuno razumijevanje i povjerenje, potaklo me da vam uputim ovu zajedničku „poslasticu“. Želio bih da neke *osnovne točke* našega nadnaravnog života u *Mariji* jasnije imate pred očima.

1. Jače vrednovanje potpunog posvećenja sebe Bogu po redovničkom životu. Premda je *svetost* za sve kršćane ista, i premda je svima dostupna, ipak ostaje ona Isusova bogatom mladiću, koji je u svijetu bio savršen – jer je savršeno vršio zapovijedi: „Ako želiš biti savršen.“ Postoje razni stupnji savršenosti. Ovo zvanje koje smo mi prihvatili svetim zavjetima nasljeđuje u *potpunosti* Isusa: u onome što inače nismo dužni, u savjetima. Ovdje se radi o *čistoj ljubavi*: darujemo Bogu nešto što nismo dužni, ni kao stvorovi ni kao kršćani, darovati čista, nesebična, koja je sasvim *dar*! Bogu, izvan ovoga, ne možemo ništa većega ili ljepšega dati. Sasvim je razumljivo da će i Bog na ovo uzvratiti i posebnim milostima. Zvijezda se od zvijezde veličinom, sjajem i ljepotom razlikuje, tako i sveti u Slavi. Sigurno je da ćemo u Vječnosti, ukoliko ostvarimo ovo *savršeno* ljubavlju, srećom i ljepotom. Mislim da je najljepša definicija našeg zvanja kad kažemo da je ono naša životna ljubav. Takva je ljubav uvijek nešto slobodno i posve proizvoljno. Učinimo, dakle, sve da naša ljubav bude slobodna, velika i lijepa! Nije u skladu sa svjetlom vjere kad netko kaže da je svejedno – provoditi život u redovničkoj zajednici ili u obitelji; to je, u stvari, naravno gledanje.
2. Emanuel – Bog među nama. Suvremeni kršćani, s njima i redovnici (-ce), često zaboravljaju na Isusovu nazočnost među nama. Kad se to zaboravi, onda se, duhovno, može samo životariti. Osobito to važi za redovnike (-ce), koji su odabrali Isusa kao Zaručnika svojih duša. Život Sina Božjeg ni u čemu se nije od Vječnosti izmijenio, bitno. Možemo reći da se samo radi o različitim načinima njegova života: u Očevu Krilu prebiva kao Riječ, u Marijinom krilu kao Utjelovljeni Sin Božji – Isus, zatim živi naš ljudski život u svemu, osim u grijehu, sličan našem; posebno je značajan njegov javni život, koji svršava smrću na križu. Osnovao je otajstvenu zajednicu svog Tijela – CRKVU, u kojoj prebiva i djeluje. Međutim, u CRKVI na osobit način prebiva pod neznatnim prilikama kruha i vina! Premda u Crkvi živi otajstveno. Ovdje imamo od njega „nešto vidljiva“, kako se izražava sv. Franjo:

prilike kruha i vina kojima se kao odjenuo ili, bolje, poslužio kako bi ga svi mogli blagovati. Ono što nas sve mora duboko potresti jest činjenica da Krist prebiva među nama kao Kruh i kao Vino: u stanju poniženja (suobličio se nečemu što se jede i pije!), u dubokoj šutnji koju ne prekida naš nemar i svetogrđa onih koji ga primaju u teškom grijehu, u stanju neprekidne žrtve sama sebe koju je ovjekovječio. Isus i sada, dakle, govori; šutnjom, poniznošću, beskrajnom ljubavlju prema nama koju je pokazao na Križu jer obnavlja svaki čas tu Žrtvu! Moramo ga vjerom gledati i čuti! Moramo svoj život usklađivati njegovu životu. Ništa veću milost nisu imali Marija i Josip i apostoli... Budite poput Marije ljubiteljice Euharistijskog Isusa, Boga koji je htio ostati sa svima nama, do konca svijeta, ne samo u tajni Crkve (otajstveno, milosno), nego i kao Kruh koji jedemo i Vino koje pijemo!

3. Briga oko vlastitog posvećenja, koje ostvaruje Duh. Postoji područje u nama kamo ne dopire nitko drugi nego *Bog i mi*. Posvećenje, konačno, ostvaruje se samo u susretu nas samih i Boga. Drugi nam mogu mnogo pomoći ili odnemoći, ali onaj zadnji kamen stavljamo mi, uz pomoć *Božju*. Potrebno je, stoga, duboko biti svjesna da *posvećenje* moje osobe ovisi, konačno, samo o meni! Bog će učiniti, i čini, svoje. Ne, kriv mi je ovaj ili onaj, zajednica, zdravlje i slično. Pravedno je, da kažete: *kriva sam sama*! Dakle, potrebno je duboko biti svjesna da od našega vlastitog posvećenja sve potječe ili sve pada, ako nije ostvareno. *Potrebno je sebe posvetiti*! Bog nas čeka, osobno. Nitko nas u tome ne može nadomjestiti, ni Marija, ni bilo koji svetac. A to je od svega drugoga najteži posao. Mjesto na kojem se sve sile lome. Mjesto na kojem se umire da bi se živjelo. Mjesto nad kojim kraljuje Kristov Križ! Naše zрно mora sagnjiti: u skrovitosti i tami. Dok gnjije, i Bog se udalji. Ono mora sagnjiti samo, bez svjedoka. Tu mi duhovni vođa ne može pomoći. Sva naša vanjska djelatnost, naši vanjski uspjesi, tzv. apostolat, točno, na milimetar, ovisi o stupnju umiranja samima sebi a otvaranja, života Bogu. – Sebi dnevno moramo govoriti: O tebi sve ovisi! Bog nije unaprijed odredio stupanj našega darivanja. Možemo dati više ili manje, jer to je *naša slobodna životna ljubav*! Bogu je najljepši dar *slobodna ljubav*! Stvorio je čovjeka da mu dade slobodnu ljubav! Sestre, na posao! Neka svaka od vas bude kao „litar dragocjene miomirisne nardove pomasti“ koji je izlila Magdalena na Isusovu glavu i noge i otrla ih svojom kosom: ona, preljubnica, a mi – zar da mi u

svome predanju Isusu budemo iza nje?! Ljubav se može osvojiti samo ljubavlju! Samoposvećenje je isto što i naša posvemašnja ljubav!

4. Apostolat zajednice. Naglasio sam samoposvećenje. Točno je, u određenom sektoru našega bića, tamo gdje smo mi najviše mi, ti – ja, *osobe*, možemo se samo osobno susresti s Bogom – licem u lice. Ali da možemo i zajednički djelovati, potrebno je da se odrekne sebe, da zatajimo svoj ja, da podredimo sve svoje osobno zajedničkom. Točnije je reći da se naše osobno posvećenje uvijek zbiva u zajednici. Konačno, nije li Krist zamislio naše posvećenje u zajednici, u Crkvi? I naše redovničko posvećenje može se ostvariti samo u zajednici. Zajednica je gnijezdo našega samoposvećenja. Ispadnemo li, prije vremena, iz gnijezda, umrijet ćemo! Dapače, to brže se osobno posvećujemo što god smo se više, u zajednici, odrekli sebe. Krist se u zajednici (Crkvi) sasvim poništio – na tvar kruha i vina. Postao je hrana Zajednice! Najviši vrhunac Kristove djelatnosti, s obzirom na Boga i ljude, jest *Žrtva sama sebe!* Nestati u zajednici. Živjeti za zajednicu. Utopiti se u njoj, ne izgubivši vlastitost svoga bića, individualnost, veliko je umijeće i stupanj najvišeg darivanja Bogu i ljudima. Tu vlada zakon: odreći se sebe! Tada sve dobivamo! U zajednici se osjećamo sretnima. Zajednica nas štiti i diže. Sestre, ljubite svoju zajednicu: Družbu sestara sv. Križa! Djelujte među ljudima kao *jedna*. Sin Božji je jedno s Ocem i Duhom Svetim. On želi da i vi budete međusobno *jedno* – s obzirom na ljude i Boga. Kad god imamo poteškoća s obzirom na zajednicu, ovu ili onu sestru, ili poglavare, siguran je znak da u nama postoji nešto što još nije pročišćeno i umrlo! Istina je, mogu biti drugi krivi: ova ili ona sestra, poglavari, ali je isto tako sigurno da i u nama nešto nije zdravo. Da je zdravo, to uopće ne bismo osjećali! Osjećamo, jer je dio nas još bolestan. Krist nije osudio svijet koji ga je razapeo!
5. Marija. Dolazimo, konačno, do onoga što nam je najbliže. Bog je, stvorivši čovjeka, na svoju sliku i priliku, postavio u mjesto uživanja, *Raj zemaljski*, jer ga je ljubio! Obnovivši čovjeka po svome Sinu, Bog ga iznova stavlja u *raj zemaljski*, ali ne materijalan, nego duhovan: postavlja ga u Srce BEZGREŠNE! Najveće Božje djelo – utjelovljenje Sina – zbiva se u Mariji. I ostali sav Isusov život, skroviti i javni,

njegova smrt, uskrsnuće, užašće, život u Crkvi – odvija se, otajstveno, u *Mariji*. Marija je uistinu novi Božji RAJ ZEMALJSKI, u kojeg je Bog postavio NOVOG ČOVJEKA – *Crkvu*. Tajna našeg života odvija se pod MARIJINIM SRCEM. Kao što nam je samo Bog *Otac*, isto tako nam je samo Marija *Majka*. Svjetlom vjere potrebno je postati toga svjestan! Moramo smjestiti Mariju u sebi i oko sebe. Inače smo još uvijek odviše tjelesni. Ako? Misli da treba početi s: LJUBITI JE, treba s tim nastaviti i dovršiti svako svoje djelo! To je početno slovo abecede i ljubavi. U svemu ostalome Ona nas sama pouči, jer je svačiji put individualan. Ona nas malo pomalo uvodi u Kristovo Otajstvo. Zar je moguće, u naravnom redu, da se dijete normalno, tjelesno i psihički, razvije bez majke?! Isto tako, smatram, da naš nadnaravni uzrast neće biti cjelovit bez osobitog Marijina udjela. Kad ništa ne bismo znali o Kristu – a poznavali Mariju – Ona bi nas dovela do potpunog poznavanja Njega samoga, a po Njemu – Oca. Marija je Kristovo nenapisano, ali proživljeno EVANĐELJE. Marija je u najsavršenijem smislu DRUGI KRIST. Njegova najvjernija kopija. Njegova slika. Odsjaj. Mjesec koji nam blago pokazuje Sunce. Ona je Majka, Djevica, naša najljepša i najdraža Sestra; Ona je, konačno, svetopisamska Žena obučena u Sunce – stoga je treba *ljubiti*, nadnaravnom ljubavlju. Dok god smo živi, opipljivo ćemo doživljavati svoju totalnu bijedu, susretati se u sebi i oko sebe s grijehom, ali, budemo li je ljubili, u nama će se, kao poslije zime, iznova radati duhovno proljeće i konačno ćemo *čisti* ući u Život. Imajte je uvijek pred očima. Ona vam od svih mora biti najbliža, bliža od zemaljske majke i od susede s kojom dnevno živiš. Idite joj u svakom raspoloženju, čista i uprljana. Uvijek kao dijete. Ona nas, kao najbolja majka, vodi kroz našu vlastitu bijedu do potpune nadnaravne čistoće koja je u duhovnoj smrti.

24. siječnja 1974. – zajedničko pismo

Prema izvornim pismima o. Franje Vlašića, OFM, pripremila s. M. Jacinta Mandura

Na Strossmayerovim danima, koji su održani u subotu 26. svibnja 2018. godine, održana su četiri predavanja (s. M. Estera Radičević: Milosrdne sestre sv. Križa u Đakovu od 1868. do 1940. godine; s. Krista Mijatović: „Vi ste apostoli za moj narod”, Poslanje Milosrdnih sestara sv. Križa u Đakovu od 1990. godine do danas; mr. sc. Luka Marijanović: Svećenici u službi samostana Milosrdnih sestara sv. Križa u Đakovu od 1868. do 2018.; Ana Ćurić: Arhitekt Viktor Axmann i samostan sestara sv. Križa u Đakovu; mr. sc. Ivan Armanda: Prijateljska suradnja nadbiskupa A. Stepinca i s. Amadeje Pavlović).

Znanstveni skup održan je u Središnjoj nadbiskupijskoj i fakultetskoj knjižnici u Đakovu. Dopuštenjem msgr. Luke Marijanovića (jer još nije tiskan Zbornik) u našem Glasilu donosimo njegovo predavanje. Zahvaljujemo prečasnom Marijanoviću za ustupljeni tekst i nadamo se da će ga sestre rado pročitati i upoznati se sa svećenicima koji su tijekom 150 godina bili na usluzi našoj zajednici. (s. M. Estera Radičević)

Msgr. Luka Marijanović, profesor u miru

Svećenici u službi samostana Milosrdnih sestara sv. Križa u Đakovu od 1868. do 2018.

Sažetak: U svojem radu autor uvodno kratko spominje redovništvo od prvih početaka Crkve, napose u našim krajevima gdje je ono nesumnjivo bilo veoma zaslužno za duhovnost, prosvjetu i duhovnu pastvu. U turskom pak razdoblju skoro sve je bilo uništeno da bi se, nakon oslobođenja od Turaka, zemlja demografski i duhovno počela obnavljati. U svjetskoj Crkvi u novije doba nastaju novi muški i ženski redovi i družbe. Spletom sretnih okolnosti biskup J. J. Strossmayer pozvao je Milosrdne sestre sv. Križa iz Švicarske u Đakovo. Tu su one razvile višestruku prosvjetnu i karitativnu djelatnost. Za pridošle sestre brinuo se biskup Strossmayer i njegovi nasljednici s brojnim domaćim svećenicima. Oni su najčešće bili ispovjednici, duhovnici, rektori samostanske crkve i suradnici u bogoslužju. Sestrama su, vidljivo je iz kronotakse svećenika, redovito dodjeljivani vrsni, ponajvećma mlađi svećenici iz središnjih ustanova, osobito iz sjemeništa, prilagodljivi vremenu i potrebama. U susretu sa sestrama bili su obazrivi, u ophođenju uljudni. Poneki su tu stekli prva pastoralna iskustva, pa je za neke od njih to bio praktični staž usavršavanja. Nakon kraće ili duže službe u samostanu, preuzeli bi neku važnu službu u središnjim ustanovama. Ili ju obavljali usporedno. Iz kurikula spomenutih svećenika vidi se da su neki postali biskupi, sveučilišni profesori, pa i rektori Sveučilišta u Zagrebu. Svi su oni svojom službom doprinosili izvjesnom napretku i samostana i cijele ove zaslužne Družbe. Pomogli su im ispredati kućnu povijest. Ali i ova zajednica sestara svima je njima velikodušno uzvraćala velikim obolom, naročito sjemeništu, gdje su Milosrdne sestre sv. Križa umjesto laika preuzele domaćinstvo i vodile ga sve donedavno.

Ključne riječi: Milosrdne sestre sv. Križa, biskup J. J. Strossmayer, samostan sestara u Đakovu, duhovnici, rektor crkve, voditelj liturgijske službe.

Neki Kristovi vjernici žele iz bližega slijediti Krista. Već tamo od apostolskoga doba nalazimo u Crkvi ljude koji su težili doprijeti što bliže idealu kršćanskoga života, kako ga opisuje evanđelje. Ti vjernici živjeli su povučeno, u djevičanstvu i u siromaštvu, odrekavši se svijeta, potpuno posvećeni duhovnomu životu: postu, molitvi i razmišljanju. To su, po Isusovim riječima, oni koji su u svijetu, ali nisu od ovoga svijeta. Slobodni su za Boga i za ljude. Poznato je kako je, osim muških samostana, već u najranije doba bilo i ženskih. Po egipatskim pustinjama živjele su Bogu posvećene djevice i svete udovice. Ali i u Panoniji bilo je i muških i ženskih

samostana. Tijekom nekog vremena samostanci su bili obično pustinjaci i asketi, no kasnije pridolaze pravi redovi koji spajaju istočnjačku askezu sa zapadnjačkim praktičnim duhom. Od velike su bili važnosti za kulturu i gospodarski napredak, i to stoga što su, kao kod nas benediktinci, imali čuveno pravilo, odnosno dužnost rada: *Moli i radi!* Osnivanje redovničkih zajednica i neprestani rast čovječnosti predstavljale su osnovne crte povijesti Božje poruke na zemlji.¹

1 Dovoljno je da se ovdje prisjetimo da su samo u Đakovu, nakon što su bosanski biskupi došli u njega 1239. godine,

Svjesni smo da se ovdje krećemo krajevima prošlosti, i da neke činjenice ostaju neuočljive očima povjesničara, kao i nama, običnim promatračima. To su područja ljudskoga života gdje je plemenitost bila zaboravljena. Sve u svemu, i usprkos svemu, Božji narod stupa naprijed kroz povijest. Ukratko rečeno, nastojanje oko života molitve, svladavanja sebe, borba za dobrotu, za čistu ljubav, za vjernost u braku ili u djevičanstvu, za mir i strpljivost – to je zapravo prava povijest Crkve.

Kad gledamo u povijest naše domaće Crkve, upravo nas zapanjuje velik broj samostana, kojih je na našem području bilo po jedan, kažu, na svakih dvadeset kilometara.² Jedva da ih je u to vrijeme bilo više i na tzv. katoličkom Zapadu. Najveći broj tih starih samostana kod nas je stradao u vrijeme turskih provala.

Promicatelji kulture i prosvjete. Općenito govoreći, redovnici su i redovnice, osim nastojanja oko svoje duhovnosti, promicali kulturu i prosvjetu u našim krajevima. Oni su, uklatko rečeno, snaga Crkve. Brojni od njih su, među ostalim, položili i svoj život za vjeru, kao mučenici.³ Kad je došlo povoljno vrijeme, redovnici su sudjelovali u preporodu i na obnovi Crkve. Preko njih Krist na poseban način živi u svijetu. Naime, život je svakog redovnika ili redovnice, ako je pravi ljubitelj

od 1347. do 1806. godine živjeli i djelovali franjevci, manja braća, pripadnici crkvenoga reda koji je osnovao sv. Franjo Asiški (1182.-1226). Đakovački samostan preživio je osmanlijsku okupaciju grada i bitku kod Mohača 1526. godine, a porušili su ga slavonski kalvini tek 1551. godine. Nakon toga prvog boravka, o franjevcima se i dalje govori u Đakovu, gdje biskup J. J. Strossmayer za pomladak bosanskih franjevaca gradi Bosansku bogosloviju.

2 Na Markovo 2018. godine arheolozi su u Gorjanima, na crkvenom zemljištu, otkrili srednjovjekovni dominikanski samostan i to zahvaljujući suvremenim arheološkim metodama. Geofizičkim su istraživanjima locirani ostatci samostana (georadar, *geoscanner*).

3 Utonulo je već u potpun zaborav kako su u tursko vrijeme u Đakovu boravila turska vlastela i kako je Đakovo bilo sjedište kadiluka. Smatra se da je u to vrijeme u gradu bilo oko 700 muslimana i tek nešto katolika koji su, kao kmetovi, bili opterećeni neizdrživim porezima. Kad su se 1607. bili pobunili protiv izvanrednog harača, poreza za franjevce zvanog čuloš – džulus od 2000 talira, buna je bila ugušena. Bilo je tada na kolac nabijeno oko 50 istaknutih đakovačkih kršćana, među njima su bila tri franjevca, i to pred pašinim dvorom u Đakovu. Taj događaj starije osobe i danas znaju neuvjerljivo spomenuti, s obzirom da se izbljudjela sjećanja izriču bez nedovoljne povijesne utemeljenosti. Čudno je kako im franjevci nisu sačuvali uspomenu! Vidi više: Josip BŖSENDORFER, *Crtice iz slavonske povijesti*, Osijek, 1910., 326.

Boga i ljudi, nasljedovanja Isusa Krista. Mi se kao katolici još i danas time ponosimo, što u našoj Crkvi uvijek evatu redovi, niču novi, a stari se obnavljaju. Uvijek je bilo i ljudi i žena koji su bili otvoreni djelovanju i poticajima Duha Božjega, koji uvijek sa sobom donosi novo proljeće! Svako vrijeme zahtijeva nove oblike rada i ljudi i žena različitog porijekla i zanimanja. Nije ovdje mjesto da govorimo o djelovanju redova u Hrvatskoj, koji su mnogo dobra učinili našoj Domovini. Obično spominjemo one veće redove, ali bilo ih je i manjih koji su itekako dostojno vršili vjersko, kulturno i socijalno-karitativno poslanje.

Kad Crkva prelazi u novo doba, u vrijeme održavanja Prvoga vatikanskog sabora, pojavili su se brojni novi redovi, redovničke zadruge ili kongregacije, koji djeluju još i danas. Po njima se Crkva stalno obnavljala i pomlađivala.

Biskup Strossmayer i redovnice. Poznato je kako je biskup J. J. Strossmayer 1856. godine doveo u Đakovo Milosrdne sestre sv. Vinka iz Zagreba, inače poznate po cijelom svijetu, sa željom da se posvete vjerskomu i intelektualnomu odgoju ženske mladeži. Odmah im je povjerio novootvorenu žensku osnovnu školu, a tri godine kasnije, 1859. godine, podigao im je i samostan. Međutim, one su u jednom trenutku (1864.), nakon jednoga kobnog nesporazuma s biskupom, napustile Đakovo.

Dogodilo se da baš u Švicarskoj, u to isto vrijeme, dozrijeva nova družba, Družba Milosrdnih sestara sv. Križa, 1856. godine, sa sjedištem i matičnom kućom u Ingenbohl, kanton Schwyz,⁴ kojoj je zajedništvo temeljni element identiteta. Bio je zvjezdani trenutak za nas kad je biskup s njima stupio u vezu, i sestre su već sredinom godine 1868. došle u Đakovo. Najprije ih je bilo šest sestara, pa još tri, da bi ih 1873. godine već bilo šesnaest. Štoviše, Đakovo već 1869. godine postaje čak sjedište Hrvatske provincije Milosrdnih sestara svetoga Križa. Ispočetka im je nepoznavanje hrvatskoga

4 Biskup je ubrzo s tom Družbom došao u dodir stjecajem povoljnih okolnosti i pozvao je sestre u Đakovo. O svemu vidi više: Estera Radićević, Biskup Josip Juraj Strossmayer i zajednica Milosrdnih sestara sv. Križa, *Zbornik Muzeja Đakovštine II*, 2013., 157-178.; Anto Pavlović, Poglavlari bogoslovnog sjemeništa u Đakovu, *Diacovensia, teološki prilozi* 14(2006), 357-440., ovdje 394.-396. Tu zajednicu je inače 1856. godine osnovao kapucin Teodozije Florentini (1808.-1865.) i sestra, danas već blažena, Marija Terezija Scherer (1825.-1888.), kao odgovor na nevolje 19. st. Danas preko 3200 Milosrdnih sestara sv. Križa djeluje u dvadeset zemalja svijeta i odgovorno reagira na sve promjene.

jezika bila velika teškoća u radu, osobito u školi. No, osim rada u Đakovu, u školi i bolnici, gdje su isključivo radile do 1883.⁵ godine, proširile su svoj rad i na druga mjesta. Prvo odlaze u Veli Lošinj,⁶ pa dalje redom po mnogim mjestima u Hrvatskoj, a kasnije i po cijeloj bivšoj državi, i još šire. I na svim mjestima gdje su živjele i radile, vodila ih je ljubav prema Kristu i neumrlim dušama. Svoju trostruku aktivnost Milosrdne sestre sv. Križa ostvarivale su u školi, u konviktu i u bolnici.⁷ Pored prosvjetnoga, odgojnoga i humanitarnoga rada razvijale su i gospodarstvo. Kad im je nakon Drugoga svjetskog rata drastično sužen radni i životni prostor, našle su se u nezavidnom položaju, pa su se usmjerile na rad na župama, gdje su preuzele župske pastoralne poslove, kao što su vjeronauk, vođenje crkvenih zborova, briga za crkvene prostore, itd.⁸ Duga je to i uzburkana povijest, ali nije ovo prilika za podsjećanje na dobra ili teška vremena. U svakom slučaju, kuća sestara u Đakovu još uvijek je kuća blagoslova i duhovne okrujepe.

Milosrdne sestre sv. Križa došle su u Hrvatsku da bi se posvetile radu u školama, no potrebe su ih odvele i na karitativno polje rada. Čak je s vremenom karitativni rad postao njihovim glavnim usmjerenjem. Tako su 1889. godine preuzele prvu bolnicu, i to u Vukovaru, pa potom u Vinkovcima, Gospiću, itd. Štoviše, one 1940. godine, nakon godina pregalačkog rada, odricanja i štednje, otvaraju svoju vlastitu bolnicu u Vukovaru. To je ona danas jako dobro poznata stara gradska bolnica.

Sestre su još dan danas u Đakovu, i to već punih sto pedeset godina. Donedavno su bile brojna zajednica, njih oko 700 sestara, 13 novakinja i 15 kandidatice. Brojke se stalno mijenjaju, ali - nažalost - ne na bolje. Naime, problematika redovničkih zvanja, neumitni je

to povijesni ritam, osjeća se skoro svuda po svijetu, pa tako i kod nas.

Zgrada provincijalne kuće nalazi se u Đakovu, Kralja Tomislava 22. Sagrađena je početkom dvadesetoga stoljeća. Najprije istočno krilo, s njim je arhitektonski povezana samostanska crkva, građeno je 1907.-1909., a zapadno krilo izgrađeno je tek 1925.-1927. godine.⁹

Biskupi se brinu za redovnice. Budući da se u Đakovu još uvijek nalazi Bogoslovno sjemenište i s njim povezan filozofsko-teološki studij koji je nedavno napokon prerastao u Katolički bogoslovni fakultet u Đakovu, u sastavu Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku, pa nadalje Stolni kaptol uz katedralu, i ne na kraju, sama biskupska kurija donedavno Đakovačke i Srijemske biskupije, sad novopodignute Đakovačko-osječke nadbiskupije (18. lipnja 2008.), teoretski gledano nije bilo poteškoće da biskupi, kojima su jedna od najvažnijih briga također i ženski samostani, od razmjerno brojnih ovdašnjih svećenika uvijek pronađu nekoga tko će biti duhovnikom u đakovačkom Samostanu Milosrdnih sestara sv. Križa, ili rektor njihove crkve, suradnik, itd. Ne treba ovdje ni isticati koliko je taj samostan bio povezan sa sjemeništem i biskupskim dvorom, osobito s katedralom.

Razumije se da mi ovdje ne želimo, nije niti moguće iz više razloga ulaziti u pojedinosti i veoma široko polje ustanova posvećenoga života. Valja nam ipak svima znati, pogotovo manje upućenima u crkvena pitanja, da su oduvijek bili, i to ne samo prema nauku Drugoga vatikanskog sabora, svi kršćani pozvani na svetost (usp. *Lev* 20, 7; *Ef* 1, 4). No, jedan poseban odgovor na taj opći poziv na svetost predstavlja preuzimanje evanđeoskih savjeta putem javnih zavjeta ili nekih drugih sveza. Oni koji se udružuju u tu svrhu, tvore ustanove posvećenoga života. Redovničkim ustanovama zovu se one koje preuzimaju evanđeoske savjete putem javnih zavjeta, a svjetovnim ustanovama one koje ih preuzimaju nekim drugim svetim svezama. Dakako, da o svemu tome susrećemo i odredbe u Zakoniku crkvenoga prava, u knjizi koja se odnosi na Božji narod, i napose na ustanove posvećenoga života.¹⁰ Kod nas već o toj temi postoji značajna i vrijedna literatura.

5 Usp. Estera Radičević, Bolnica biskupskog vlastelinstva – bolnica Milosrdnih sestara sv. Križa u Đakovu, *Zbornik Muzeja Đakovštine* 13, 2017., 47.-66.

6 Usp. Luka Marijanović, Dr. Kosta Vojnović i Milosrdne sestre sv. Križa na Lošinju, *Sto trideset godina dolaska i djelovanja Milosrdnih sestara sv. Križa na otoku Lošinju (1883.-2013.)*, Zbornik radova Znanstvenoga kolokvija, održanoga u Velom Lošinju 6. rujna 2013. godine, Đakovo, 2013., 67.-89.

7 Danas su im područja djelovanja: dječji vrtići, škole, bolnice, starački domovi, glazbeni odgoj, duhovne vježbe za djevojke, duhovna pomoć, a sve pod geslom: *S Bogom i za Boga može se mnogo* (bl. M. Terezija Scherer), jednom riječju: djeluju na socijalnim, obrazovnim i pastoralnim poljima rada na dobro ljudi.

8 Usp. Estera Radičević, *Sto trideset godina u službi ljubavi, Revija Đakovački vezovi 1967.-1998.*, 75.-76.

9 Podrobnije o samostanskoj crkvi u Đakovu, v. Estera Radičević, Samostanska crkva Presvetoga Srca Isusova u Đakovu – oaza molitve, mira i duhovnosti, *Zbornik Muzeja Đakovštine* 8, 2007., 49.-69.

10 Vidi Dekret „*Perfectae caritatis*“ o prilagođenoj obnovi redovničkoga života II. vatikanskog sabora od 28. listopada 1965.

Samostanska crkva u Đakovu ima, prema crkvenim propisima, svojega rektora i druge suradnike (ZCP, kan. 556-563). Da bi oni uopće bili u dušobrižništvu, moraju posjedovati određene, prije svega ljudske, pa duhovne i teološke kvalifikacije. Istina, spasenje nam ne dolazi iz metoda rada, ili čega drugoga, već iz osobe Isusa Krista. I samostanska je crkva u Đakovu određena za javno bogoštovlje. Razumije se, u službi je prije svega samostanske zajednice, ali je i crkva otvorenoga tipa za brojne đakovačke vjernike. Samostanska je zajednica opet ponekad, kao takva, imala u pojedinim vremenima i svoje duhovno vodstvo. Naime, svaka duša koja hoće napredovati u savršenstvu treba, prema savjetu sv. Ivana od Križa, „dobro procijeniti u čije se ruke stavlja, jer kakav je učitelj, takav će biti i učenik; kakav je otac, takav će biti i sin“. I dalje: „Vođa treba biti ne samo učen i mudar, već i iskusan (...). Ako duhovni vođa nema iskustva duhovnoga života, nesposoban je da vodi duše koje Bog ipak zove, i ne će ih ni razumjeti.“¹¹ Dakako, posebna su opet pravila koja se odnose na ispovjednike redovnica, vođe duhovnih vježbi, itd. Mora se pretpostaviti kako ženski samostani imaju već oblikovan svoj zajednički život, i da su im na čelu poglavarice koje krase duhovnost, mudrost i razboritost. No, biskupima se, uza sve to, izrijeком nalaže da paze komu i na koliko dugo povjeravaju osjetljivu službu redovitoga ispovjednika u ženskim samostanima, i da li im i kada treba slati izvanredne ispovjednike, i tome slično. Dakako, to imaju biti svećenici koji se odlikuju svjedočanstvom vlastita života, mudrošću i duhom zajedništva.

Crkvene službe u samostanu. Od prvih početaka Družbe Milosrdnih sestara sv. Križa u Đakovu, na službi u njihovu samostanu bili su, prema dosad nama raspoloživim i utvrđenim podacima, svećenici koje ovdje navodimo po nekom redoslijedu, i to obično kronološkom. I njih, koji su vršili bogoslužje i vodili brigu o duhovnom vodstvu ove velike kuće, mi se u ovoj svečarskoj prigodi sa zahvalnošću sjećamo. No, nije uvijek bilo lako doznati, poslije mnogo vremena, nešto konkretno o životu i djelovanju tih svećenika, a ponegdje se susreću i podatci koji se međusobno razilaze. Rektori se crkve spominju tek nakon 1908. godine. Tad je tek bila sagrađena samostanska crkva. Prije toga moglo se govoriti tek o kapelanim ili svećenicima koji su djelovali u kućnoj kapelici sestara. Gledajući unazad, možemo kazati da su ti svećenici bili, među ostalim, i pravi voditelji duša na putovima sestara u usponu prema Bogu. Koliko su oni koji su ih vodili, ili bili vođeni, u

svojem nastojanju odumiranja svijetu i životu za Boga u tome uspjeli, to je znano samo Bogu (*Ps* 139, 3).

Ali je i nama poznato da je i u Đakovu bilo veoma svetih duša, i da je uspomena na njih očuvana.¹² Biskupi su se uvijek sa svoje strane potrudili, kako smo već bili istaknuli, da im stave na raspolaganje vrijedne i neumorne svećenike iz svojih središnjih ustanova. Ovi su pak svoju službu, delikatnu i važnu službu, revno obavljali. Bila je to služba bez pretjerane specijalizacije, koja bi im priječila da ne bi možebitno mogli shvatiti sam domašaj svoje službe i tako propustili pomoći ovoj ili onoj kategoriji duša.¹³ No, svi su oni imali biti čvrsti svećenici, stabilni, koji pružaju umirujuće, uravnoteženo vodstvo, na službu doslovce biti svima sve (*usp. 1 Kor* 9, 22). Kad bi ih se moglo sad kojim slučajem zapitati, barem one iz prošlih neponovljivih vremena, vjerujem da bi mnogi od njih iskreno s onim slugom iz Lukina evanđelja rekli: „Sluge smo beskorisne! Učini smo što smo bili dužni učiniti.“ (*Lk* 17, 10)¹⁴

12 Fra Gabrijel Jurišić, u rubrici „Domaći Božji ugodnici“ u *Liturgijsko-pastoralnom listiću* 1989. godine, spomenuo je i brojne Milosrdne sestre sv. Križa koje su umrle na glasu svetosti. Radilo se naime o tjednom liturgijsko-pastoralnom prilogu „Službe Riječi“. Spominju se tako ove sestre: s. Berhmana Matijević, s. Danijela Orešković, s. Amadeja Pavlović, s. Matilda Pinter, s. Kostka Kovačević, s. Bernardica Čulić, s. Kazimira Prakaturović, s. Izabela Kovačević, s. Krista Varžić, s. Vjekoslava Radimiri, s. Edigna Benić, s. Flavija Mesnarić, s. Bonavita Cuconjić, s. Englberta Sporčić, s. Justina Bohuš, s. Pelagija Dočkal, s. Celina Kovač, s. Mercedes Vranarić, s. Barbara Muhr, s. Margareta Schmidt, s. Juvencija Čović, s. Alfonza Rupp, s. Bruna Schmidt, s. Adelhajda Dillenz, s. Pavlina Lukačević, s. Fidelija Begova, s. Filoteja Kovačić, s. Elvira Voćinkić, s. Helena Holanik....

13 Sestra Estera Radičević, u katalogu izložbe upriličene u Muzeju Đakovštine povodom 150. godišnjice dolaska Milosrdnih sestara sv. Križa u Đakovo, *Sto pedeset godina za Jedno*, Đakovo, lipanj 2018., str. 24. piše: „Redovnička zajednica provincijalne kuće ima svaki dan sv. misu koju su služili od Ordinarijata imenovani duhovnici ili rektori samostanske crkve. Tijekom 150 godina izmijenilo se mnogo svećenika koji su sestrama bili na raspolaganju u duhovnom životu. Neki su bili dulje, neki kraće vrijeme (...) Čine tu službu revno i s puno ljubavi i poštovanja i prema zajednici i prema vjernicima koji ovamo dolaze na misu.“

14 Veoma su to lijepe riječi, koje su doslovce ipak istinite, makar njima pojedinci bili osupnuti ili čak možda ljutiti, jer vršenje naših dužnosti Bogu ipak ne donosi ništa. No, upravo prihvaćanje te istine čini nas sposobnim za zaslužna djela. Tko na Bogu gradi i na njega se oslanja, taj mijenja svijet. Inače, Isus svoje naziva „prijateljima“ (*usp. Iv* 15, 15), ali i još osobnije „braćom“ (*usp. Heb* 2, 11s). U tome je temelj naše nade i zalaganja za Isusa i s njim.

11 Sv. Ivan od Križa, *Fiamma viva d'amore*, kitica 3.

Od biskupa postavljenim svećenicima bio je na bri-gu povjeren, barem djelomično, duhovni život sestara. Oni su bili pozvani da taj život prate i promiču vrhu-narnim sredstvima milosti. I da razvijaju osnovne krjeposti duhovnoga života, i to sredstvima koja su im stajala na raspolaganju. Dakako, sve prema rim-skim instrukcijama i uputama, preporukama doma-ćih biskupa, savjetima priznatih crkvenih duhovnika i učitelja, i ne na zadnjem mjestu, prema smjernicama Drugoga vatikanskog sabora u novo vrijeme. Takvi su davali duhovni temelj i podlogu cijelomu odgoju, kad

je u pitanju bila formacija mladih naraštaja sestara. U središtu njihove pozornosti stalno je bio Isus Krist. Drugim riječima, odgoj im je bio kristocentričan, pod svim vidovima njegova lika prema evanđeljima. U promicanju svetosti kod sestara svećenik, duhovnik, i svatko drugi, ima stalno crpsti pouke iz nepresušiva vrela svetoga bogoslužja.

- nastavlja se -

Ana Dikić, kandidatica

Privuci ih k sebi

Euharistijsko klanjanje za duhovna zvanja

Klanjam ti se, Presveti Gospodine Isuse Kriste, ov-dje i po svim tvojim crkvama koje su po cijelom svije-tu, i blagoslivljam te, jer si svojim svetim Križem otku-pio svijet.

Isuse, evo me pred tobom. Ti si ovdje prisutan. I ja sam ovdje. Iako možda ne osjećam tvoju prisutnost, ti si svejedno tu. Tvoja prisutnost stvarna je, a moji su osjećaji samo tvoj dar, tvoja milost. I s osjećajima i bez njih, ti i ja smo ovdje. Jedan ispred drugoga. Ovo je naš susret. Sabrana ili ne, ti i ja se svejedno večeras susre-ćemo. Sabrana ili ne, ti me svejedno obasjavaš svojim licem. Tvoja čistoća, tvoj sjaj i tvoj pogled obasjava-ju me. Nakon ovoga susreta, ne mogu ostati ista. Ne mogu ostati ista jer ispred mene stoji Svemogući Bog. I s osjećajima ili bez njih, sabrana ili ne, nakon ovoga susreta ne mogu ostati ista.

Želim te večeras gledati. Želim gledati ovaj mali komad kruha u kojem se nalaziš. Želim biti zagleda-na u tebe jer vjerujem da me tvoja prisutnost mijenja. Vjerujem da kroz moje oči čistiš moj pogled i ulaziš u najdublje ponore moje duše. Vjerujem da, gledajući u tebe, tvoj lik ostaje utisnut u mom pogledu. Vjerujem da gledajući u tebe, moj pogled postaje tvoj pogled. Že-lim te u svom pogledu donositi svakoj osobi koju su-srećem. Želim da svatko u mojim očima vidi tebe.

Isuse, večeras ti želim reći da te volim. Želim, poput svetoga Petra, ponavljati: „Da, Gospodine, ti znaš da te

volim“. Volim te. Iako to puno puta ne pokazujem svo-jim djelima, ali večeras ti to želim ponavljati. Čuvaj me u svojem naručju, grli me, i budi nježan. Mojemu srcu nedostaje toliko nježnosti.

Večeras ti, Isuse, predajem sve one koji isto čeznu za tvojim zagrljajem. One koje zoveš da budu samo tvoje. Predajem ti sve one koje zoveš da te slijede u Družbi Milosrdnih sestara svetoga Križa. Privuci ih k sebi, Isuse. Ne dopusti da im noga posrne, da skrenu s pravoga puta. Ti upravljaj njihovim koracima. Ti si Svemogući Bog koji je toliko snažan, ali i toliko nježan da na tvoju silnu, ali i nježnu ljubav, nijedno srce ne može ostati ravnodušno.

Hvala Ti, Isuse, za ove trenutke provedene pred to-bom. Hvala ti za tvoju prisutnost. Hvala ti za sve milo-sti koje si mi večeras udijelio. Hvala ti za tvoju ljubav koja je neiscrpna i nepresušna. Hvala ti za svaku moju sabranost, ali hvala ti i za svaku moju nesabranost. Hvala ti za svaki moj krivi korak, za svaki moj neuspjeh jer mi time daješ do znanja da ništa ne mogu bez tebe i bez tvoje milosti. Hvala ti, Isuse, što spuštanjem u du-binu svoje bijede pronalazim tebe. Hvala ti što spušta-njem u dubinu svoje bijede, privijam se još snažnije u tvoj zagrljaj. Hvala ti što si u meni, što prebivaš u sva-kom kutku mogega bića. Hvala ti što sam sva tvoja i što si ti sav moj. Hvala ti, Isuse.

s. M. Estera Radičević

RADIO MARIJA

Devetodnevna priprava za Stepinčevo, 1.-9. veljače 2023. godine

Razmatranja koja su pripremle Milosrdne sestre sv. Križa iz Đakova, o pismima koje je s. M. Amadeja (Karolina) Pavlović primala od blaženoga Kardinala.

Vjera nadbiskupa Stepinca u pismima majci M. Amadeji Pavlović

1. dan – 1. veljače 2023.

Hvaljen Isus i Marija, dragi slušatelji Radio Marije!

Pozdravlja vas s. M. Estera, Milosrdna sestra sv. Križa iz Đakova.

Kako ste već iz najave čuli, u danima ovogodišnje devetnice za blagdan bl. Alojzija Stepinca, upoznat ćemo se s redovnicom koju je Blaženik osobito poštivao i s njom usko surađivao na dobro Crkve i redovničkih zajednica. To je majka M. Amadeja Pavlović, milosrdna sestra sv. Križa iz Đakova. Kao uvod u ovu molitvenu deveticu želim vas kratko upoznati sa životom i djelom ove velike žene, koja je široj javnosti uglavnom nepoznata.

Moto njezina života i rada, u roditeljskoj kući i u samostanu, bila je ljubav; ljubav prema Bogu i prema bližnjemu. Tu ljubav baštinila je od svojih duboko religioznih i pobožnih roditelja – oca Alojzija i majke France rođ. Ambrišak.

Rođena je u Petrovaradinu 28. siječnja 1895. godine i dobila ime Karolina. Završila je osnovnu i trgovačku školu. Sa 17 godina zaposlila se u Zemunu kako bi roditeljima bila od pomoći. Tu se u župi upisala u Marijinu kongregaciju i vodila Društvo sv. Petra Kanizija, te se brinula o djevojčicama koje nisu bile poučene u vjeri. Svojom plaćom uzdržavala je braću, Franju i Josipa, koji su u Zemunu pohađali gimnaziju. Tako je Karolina već u mladosti izvežbala nesebičnost u brizi za druge. Ta njezina vrlina doći će do izražaja u samostanu, kada je preuzela brigu za cijelu Provinciju; za sestre, a time i za sve one koji su sa sestrama dolazili u dodir – djecu, bolesnike, siromahe, starce. Kad više nije trebala pomagati obitelji, stupila je u samostan Milosrdnih sestara sv. Križa u Đakovu 1922. godine. U samostanu je završila učiteljsku, a nakon definitive i višu pedagošku školu. Nakon položenih Prvih zavjeta 1926. godine u Đakovu je radila kao učiteljica na osnovnoj, a kasnije kao nastavnica u građanskoj školi. Veoma

je voljela djecu i u školi je upotrijebila svaku priliku i za odgajanje, a ne samo poučavanje djece. Posebnu je brigu posvećivala siromašnoj i manje nadarenoj djeci. Nije dugo ostala u školi. Već 1940. godine imenovana je zamjenicom provincijalne poglavarice, a tri godine kasnije, 1943. godine, preuzela je službu provincijalne poglavarice i vršila ju je do 1955. godine.

Bilo je to izuzetno teško vrijeme rata i poraća. Komunikacija sa sestrama bila je otežana ili potpuno prekinuta. Majka M. Amadeja uvijek je našla načina kako posjetiti i ohrabriti sestre. Nije se bojala ničega. Tako ju, primjerice, nije bilo strah sjesti u otvoreni vojni avion da u lipnju 1944. godine posjeti zajednicu sestara u Gospiću. Ni kad su ispred vlaka, kojim je putovala, dignute tračnice, ili kad je eksplodirala bomba. Putovanje bi nastavila pješice, ili u najboljem slučaju zaprežnim kolima, ako ih je našla. Dane i noći prove-la je na putu, s povjerenjem u Božju pomoć i njegovu Providnost.

Samo duboko življenom vjerom mogla je nadvladavati poteškoće i neizmjerne teške dane nakon rata. Molitva je bilo njezino uporište i njezin život. Po 40 do 50 sestara ostajalo je odjednom bez posla i trebalo se za njih pobrinuti. Oskudica je vladala na sve strane, a sestrama je bilo uskraćeno sve. I kad su morale dati posljednje zrno žita, došla je u crkvu i rekla sestrama: „Drage sestre, pozivam vas da blagoslivljate sveto Ime Božje i onda kad nam daje i onda kad nam oduzimlje.“

Uza sve to uspjela se pobrinuti i za desetogodišnju židovsku djevojčicu Zdenku Bienenstock (Grünbaum) kojoj je spasila život, svjesna opasnosti kojoj izlaže sebe osobno i nekoliko stotina sestara. Ali ljubav ne pita za strah i ne poznaje zaprjeke.

Za majku M. Amadeju bilo je najvažnije da sestre iznutra budu jake, da izgrade svoj duhovni život i za to je bila spremna žrtvovati sve. Svjedočenja sestara o tom njezinu nastojanju predragocjena su. Unatoč teš-

koćama, zabranama i raznoraznim zaprjekama, bila je u živoj povezanosti s bl. nadb. Alojzijem Stepincem, te je nalazila put i u Krašić, kako bi se s njim posavjetovala. Po njegovim je uputama radila i usmjeravala sestre. On je uvidio njezinu veličinu i nastojanja da sestre budu prave redovnice. Nakon završene crkvene vizitacije po zagrebačkim samostanima svih redova godine 1946., na službenoj je sjednici, među ostalim, dao i ovo svjedočanstvo: „Držanje sestara sv. Križa za vrijeme rata i u vrijeme novoga režima bilo je korektno... One su se držale svojih Pravila i nisu se ni pod kojim režimom kompromitirale. Te sestre imaju dobar redovnički duh.“ (Kronika, 1. knj., str. 152.)

U samostanskom arhivu očuvano je 21 pismo bl. Alojzija Stepinca majci M. Amadeji i ona su predivno svjedočanstvo duhovnoga prijateljstva dviju velikih svetih duše i njihovih nastojanja da u svemu izvrše volju Božju i da Crkva u hrvatskom narodu ostane vjerna Sv. Ocu u Rimu, zbog čega je Blaženik i bio progonjen.

Ovo uvodno predstavljanje završila bih riječima majke M. Amadeje koje je zapisala u svoj notesić obavljajući duhovne vježbe. Ona piše:

Gospodine, hoću da se žrtvujem tebi za ljubav. Za našu Družbu, za svoje sestre, da te što više ljubimo, da ti dostojno služimo, da ti što više duša privedemo. Žrtvovat ću se do uništenja. Neću se štediti. Neću tražiti sebe, zaboraviti ću sebe, neću računati sa sobom, jer sve što jesam, što imam i što mogu, sve je tvoje. Ti, jedini imaš pravo na sve.

Gospodine, nauči me biti poniznom. Daj da utonem u moru poniženja. Neka me se ne zna, prezre, omalovažuje, zapostavi, zaboravi. Nisam bolje zavrijedila. Hoću da postanem tebi slična, moj Otkupitelju.

Daj mi milost da nikomu ne zamjerim da ni na koga ne žalim, kad doživim nepravdu, uvredu i poniženje, kad se radi o mojoj osobi. Daj da budem tebi slična. Da te jako, jako volim ...

Sljedećih dana ćemo se upoznati s njezinim životom, radom, odnosom prema blaženom kardinalu Stepincu i velikoj ljubavi prema svetoj Crkvi i svojoj zajednici. Na kraju svojega života poručila je sestrama: *Ne ćemo zaboraviti da dobrota i ljubav izgladuje svaku bol i zacjeljuje svaku ranu.* Bila je to na neki način njezina oporuka. Umrula je naglo 26. studenoga 1971. godine u Rijeci, na Sušaku. Počiva na groblju u Đakovu.

s. Judita Baotić

Akrostih – Majka M. Amadeja

1. **M**ilost, patnja, ljepota Božje prirode, radost - to su karakteristike koje odčitavamo u njezinu životopisu. Povrh svega toga tu susrećemo dušu koja živi za Boga, a ne za sebe.
2. **A**ko to kod nje uočavamo već na početku redovničkoga života, onda nam je jasno kad je govorila: Drage sestre, dignimo glavu i pogled gore. Bog je nad nama!
3. **J**asne su i tako jednostavne, a tako duboke misli naše Majke da su sve patnje i križevi dar ljubavi Gospodinove
4. **K**ristova taktika - vidite li kolika je dobrota Božja. S jedne strane ranjava, a s druge strane daje toliko radosti i utjehe. Bolest tijela, polet duše.
5. **A**ko niste dosad zahvalile za bolest, lijepo zahvalite što smijete biti bolesne. To je Kristova katedra bolesti.
6. **M**ajka M. Amadeja govori nam o crvenim koljenima, tj. o molitvi pred Bogom svojim, na koljenima.
7. **A**ja se skutrim pred Gospodinom i molim Confiteor. Majka je uranjala u euharistiju. I nas poziva da uronimo u tu nikad do kraja shvatljivu ljubav Gospodinovu.
8. **M**ajka govori o šutnji. Redovništvo ovisi o šutnji, odnosno o govoru koji proizlazi iz šutnje. Prvi razred molitve jest sveta šutnja. Tko zna šutjeti, zna i razgovarati.
9. **A**ko ne znamo zastati da se susretnemo sa svojim Bogom, postat ćemo samo radnice. Sve neka bude dar Njemu. Nedjeljna audencija! Treba obilježiti dan Gospodnji!
10. **D**uhovna povezanost svetih duša: episkop Varnava Nastić, majka M. Amadeja. Ta se povezanost događa u Duhu Svetom. Sve te duše međusobno se poznaju. Proročka primjedba episkopa Varnave: Doći će vrijeme kada će tražiti redovnice kao ozebli kruh.
11. **E**kumenizam je među njima bljesnuo poput zvijezde. Majka odgovara episkopu Varnavi: Vaše su riječi nadahnute i u skladu s Kristovim riječima upravljenim apostolima na Posljednjoj večeri da se međusobno ljubimo i njegovom molitvom da svi budemo jedno.
12. **J**a sam uvijek držala da je Aljoša predstavnik Kristova Evandolja u svijetu (ruski filozof). Molite da duh Aljošev prožme ne samo Rusiju, nego i čitav svijet, i naš narod, i nas svaku.
13. **A**ko nemate radosti - onda je to žalosno. „Žalostan svetac je uistinu žalostan svetac.” Imate uistinu mnogo toga na čemu se vaše oči mogu zaustaviti i srce razveseliti. I uvijek slavite Gospodina!

s. Deodata Kočonda

Hodočasnički dan bl. majci M. Tereziji – ožujak '23.

Večernja sv. misa u 17 sati na Hodočasnički dan bl. majci Mariji Tereziji Scherer slavljen je 16. ožujka 2023. godine. Uz redovite vjernike, štovatelje bl. majke M. Terezije iz Đakova i okolice, došli su na hodočašće i vjernici iz Župe sv. Euzebija i Poliona u Vinkovcima 1. Došli su autobusom, njih pedesetak, sa svojim župnim vikarom vlč. Dominikom Nedjeljkovićem i sa sestrama: s. Berhmanom Katić i s. Elizabetom Koščak. Vlč. Dominik predslavio je sv. misu i propovijedao, a pjevanje je predvodio župni zbor pod ravnanjem prof. Dubravke Vukovarac. Poslije sv. mise Vinkovčani i članovi Terezijina kruga prešli su u Dvoranu *Florentini* gdje se nastavila *MALA ŠKOLA ŽIVOTA*. S. Deodata Kočonda govorila im je ukratko na temu *Crkva je sveta*, a zatim su se svi zadržali u druženju uz slastice, piće i slance.

Iz Knjige prošnji i zahvala:

- molimo da se očuvaju brakovi i da se supružnici obnove u povjerenju i ljubavi;
- podržimo molitvom osobe koje se žele osloboditi alkohola, psinke, prisilnih misli, osamljenosti i ne-

vjere, da im Gospodin udijeli strpljivosti sa sobom i s drugima te snagu za dobro;

- za obraćenje jedne djevojke koja je upala u ovisnost i okove zla, i za cijelu njezinu obitelj;
- za suradnike u poslu, za slogu i mir;
- molimo za zemlje pogođene ratom i potresom, za pomoć postradalima, a pokoj vječni poginulima;
- za mlade da teže za višim idealima i prebrode ravnodušnost;
- zahvala majci M. Tereziji Scherer na svim izmoljenim milostima po njezinu zagovoru i za ljubav kojom nas prati, hvala za utjehu i što nam pokazuje pravi put;
- zahvala za više ozdravljenja: muža, sestre i brata...

s. Amadea Birovljević, novakinja

Proslavljen blagdan zaštitnice Terezijina kruga

Volonteri i korisnici socijalne samoposluge Socijalno humanitarne udruge Terezijin krug Đakovo, proslavili su blagdan svoje zaštitnice bl. majke Marije Terezije. Susret je održan na ljetnoj terasi Centra *Amadea*. Sve prisutne pozdravila je predsjednica Udruge s. Ivanka M. Vrgoč. Uz glazbene priloge, koje su pripremile i vodile kandidatice, zajedno sa svojom odgojiteljicom s. Dorotejom Krešić, lik bl. m. M. Terezije predstavila je s. Deodata Kočonda. Volonteri, uz voditeljicu samoposluge s. Francisku Molnar, dali su svoj veliki doprinos u organizaciji, pripremanju i nabavci hrane. Druženje je proteklo u vedrom i radosnom raspoloženju.

s. Rastislava Ralbovsky

Hodočašće osoba s invaliditetom bl. majci M. Tereziji Scherer

Tradicionalno hodočašće osoba s invaliditetom, njihovih roditelja i prijatelja bl. majci M. Tereziji Scherer, u samostansku crkvu Presvetoga Srca Isusova u Đakovo, održano je i ove godine, u utorak, 16. svibnja. Okupilo se stotinjak radosnih hodočasnika iz slavonske regije: Đakova, Kuševca, Semeljaca, Ivankova, Vinakovaca, Osijeka i drugih mjesta.

Članovi đakovačke Zajednice „Vjera i svjetlo“, koja nosi ime: „Tratinčice majke M. Terezije“, sudjelovali su i ovaj put u ulaznoj procesiji, noseći križ, sliku bl. majke M. Terezije i simbol tratinčice s imenima članova Zajednice, a svaki član nosio je cvijet u znak zahvalnosti majci M. Tereziji za njezin zagovor.

Liturgijsko slavlje, s uvodnom pobožnosti bl. majci M. Tereziji, predvodio je vlč. Davor Senjan, vicerektor Bogoslovnoga sjemeništa, koji je svojim nagovorima oduševio prisutne. Uz njega je koncelebrirao vlč. Domagoj Vidaković, kapelan i duhovnih đakovačke zajednice „Vjera i svjetlo“, a prisutno je bilo i više bogoslova. U molitvu vjernika bili su uključeni članovi raznih zajednica, a sadržaj molbe pojedinih zaziva prikazali su na simboličan način. Euharistijsko slavlje sviranjem i pjevanjem animirale su sestre s novakinjama, uz gitare i violinu. Na kraju svete mise sudionici su radosno otpjevali svoje pjesme s gestama i tako dali svjedočanstvo o radosti koju oni žive i šire oko sebe.

Nakon mise na Ljetnoj terasi Centra *Amadea*, pod vodstvom s. Marije Klare Klarić, priređen je za sve hodočasnike domjenak. Tu se razvilo radosno druženje

uz glazbu, pjesmu i ples, čemu se osobe s invaliditetom osobito raduju. Vjerujemo da će zagovor bl. majke M. Terezije, koja je gajila posebnu ljubav prema ovakvim osobama, jačati sve koji se za njih zauzimaju, a napose sestre njezine Družbe, u ostvarivanju karizme milosrdne ljubavi.

Blagdan bl. majke M. Terezije Scherer proslavljen je dan ranije, jer je sljedećega dana, 16. lipnja, ove godine svetkovina Presv. Srca Isusova, patron naše samostanske crkve. Sestre su proslavile blagdan Jutarnjim hvalama i sv. misom u 7 sati, koju je predvodio doc. dr. sc. Grgo Grbešić.

Večernja sv. misa u 17 sati bila je hodočasnička i ujedno obnavljanje zavjeta članova OFS-a (Franjevačkoga suvjetovnoga reda).

Svatko mora razvezati čvor trpljenja i boli. Čvor? Da. Jer, ako ostanemo navezani na sebe, ne ćemo se moći kretati. Samo će tada nestati čvorova kada se otkinemo od svega. Tko ljubi, taj „ne trpi“. Trpimo, da, do smrti. No vidjet ćete da što dalje, tim manje trpimo, i to do te mjere koliko raste naša ljubav prema Bogu.

Trpljenje, koje dan nosi sa sobom, teško je i ima ga puno, ali trpljenje i bol koje donosi Bog, primimo punim zagrljajem, a ne samo vršcima prstiju. Ako želimo od Isusa primiti poljubac ljubavi, moramo se privinuti k njegovoj trnovoju kruni tako blizu da se na nju ubodemo.

bl. s. Zdenka Schelingova

s. Nada Martinković

155. obljetnica dolaska sestara u Đakovo i srebrni jubilej misništva prof. dr. sc. Ivice Raguža

U subotu, 10. lipnja 2023. godine, Milosrdne sestre sv. Križa proslavile su 155. obljetnicu dolaska prvih sestara u Đakovo. Slavlje je započelo u 9 sati prigodnim programom koji je sadržavao: pozdravni govor s. Valerije Široki, provincijalne poglavarice i s. Nikoline Nikolić, zamjenice provincijalne poglavarice, poeziju i glazbeni program, te video-projekciju Akademije *Otajstvo Križa sjaji se*, koja je upriličena o 150. obljetnici dolaska sestara u Đakovo, a koja sjeća na bitne trenutke i osobe u povijesti Hrvatske provincije.

U 11 sati zahvalno euharistijsko slavlje, na kojem je proslavljen srebrni jubilej misništva prof. dr. sc. Ivice Raguža, predvodio je sam slavljenik.

Nakon svečane sv. mise, s. Valerija izrekla je zahvalu za proslavu 155 godina Provincije: „Gospodinu hvala za sva velika, kao i za sva samo njemu znana djela koja je tijekom proteklih 155 godina, po svakoj Milosrdnoj sestri sv. Križa, učinio za posvećenje Crkve i dobro ljudi kojima nas je slao. Tko bi sva djela i plodove njegove ljubavi izbrojio?“ Zatim je uputila čestitku slavljeniku, prisjećajući se sa zahvalnošću detalja iz njegova života koji su vezani uz sestre i ovaj samostan, počevši od ministriranja u samostanskoj crkvi, a nastavljajući kao svećenik nagovorima, duhovnim vježbama i član-

cima u glasilu zajednice „U znaku Križa“, osobito knjigom o majci M. Amadeji, Ja služim Bogu.

Slijedio je ručak u dvorištu samostana, te rekreativni program koji su pripremile sestre juniorke i novakinje. U ovoj prigodi okupile su se sestre iz zajednice Bogoslovnoga sjemeništa u Đakovu, iz Trnave, Vinkovaca, Privlake, Vukovara, Osijeka, Slavonskoga Broda, Bošnjaka, Donjega Miholjca, Lipika, Srijemske Mitrovice, te sestre iz provincijalne kuće u Đakovu.

s. Animira Adanić

155 godina u Đakovu

*S jednoga malog brijega
što Ingenbol se zove,
došle su prve sestre
na tlo Provincije ove.*

*S dubokim poštovanjem
cijenimo prve žrtve,
da danas mi smo ovdje,
one su zato mrtve.*

*Nad grobovima ovim,
na prvom spomeniku,
stanimo za čas i mi
tražeći svoju sliku.*

*I radost nek' se vrati
zbog prohujalih zima.
155-ta prođe,
a nas još uvijek ima.*

*Sklopimo danas ruke
za sreću nama i njoj
cvati nam cvijete, cvati,
u zemlji Hrvatskoj!!*

s. M. Estera Radičević

Đakovo – jučer, danas, sutra – izložba

Milosrdne sestre sv. Križa sudjelovale su na jednodnevnoj izložbi Muzeja Đakovštine pod nazivom „Đakovo – jučer, danas, sutra“, koja je upriličena uz Dan grada Đakova 8. svibnja 2023. godine, jednim video uratkom uz tekst koji je sastavila s. Doroteja Krešić, a video je pripremila s. Klara Adžijević, novakinja, uz suradnju s. M. Estere Radičević.

Na sudjelovanje u izložbi bili su pozvani svi građani Đakova. Uz ostale sudionike, koji su uglavnom izložili svoje umjetničke slike ili fotografije, sudjelovala su i djeca Dječjega vrtića „Sunčev sjaj – Nazaret“ Đakovo, radovima dviju djevojčica, predškolki Antonije i Eve, koje su napravile likovni prilog na temu „Đakovo sutra“.

s. Ivana Budrovac

Dan sestrinstva u Zagrebu

U četvrtak, 22. lipnja, zajednice zagrebačke regije okupile su se u znaku obilježavanja dana sestrinstva. Susret je započeo okupljanjem sestara s Rebra, HBK, Krapine i Vrhovca.

Po dolasku, najprije smo se osvrnule na djelatnost naših zajednica i apostolate koje obavljamo, a potom se prisjetile Božjih milosti i blagoslova tijekom 155 godina djelovanja u Hrvatskoj, pogledavši video uradak snimljene akademije o velikom jubileju dolaska sestara u Đakovo „Otajstvo Križa sjaji se“.

Uz molitvu Srednjega časa i klanjanje, Gospodinu smo zahvalile za sva djela njegove ljubavi kojom nas vodi na putu života i svojom sigurnom rukom usmjerava nas da Duhom Božjim pokrenute zajedno hrabro koračamo.

Nakon zajedničkoga ručka, provele smo vrijeme u radosnom druženju.

s. Kristijana Kolić

Proslava 720. obljetnice u Janjevu

Svečana proslava 720. obljetnice prvoga spomena Janjeva održana je 9. svibnja 2023. godine u Janjevu, najstarijoj hrvatskoj dijaspori. Na proslavu su doputovali brojni Janjevci, koji danas žive u Hrvatskoj i u svijetu. U slavlju su sudjelovale i Milosrdne sestre svetog Križa na službi u Janjevu i Prištini, a doputovale su iz Hrvatske i sestre rodnom iz Janjeva.

Svečanu svetu misu predslavio je, u zajedništvu s domaćim župnikom don Matejom Palićem, svećenicima rodnom iz Janjeva kao i svećenicima pristiglim iz Hrvatske i drugih zemalja, nadbiskup barski mons Rrok Gjoneshaj.

Uz gosp. Gordana Grlića Radmana, ministra vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske te gđu Donike Gervalle-Schwarz, ministricu vanjskih poslova Kosova, na proslavi su bili i gosp. Ivica Glasnović, generalni konzul Republike Hrvatske u Australiji, rodnom iz Janjeva, gosp. Zvonko Milas, državni tajnik Središnjega državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske te brojni drugi predstavnici političkoga, društvenoga, vjerskoga i kulturnoga života.

Proslavi obljetnice prethodila je sv. misa slavljenica dan ranije, nakon koje je upriličeno klanjanje i procesija okupljenih vjernika, s kipom sv. Nikole, biskupa, izražavajući zahvalnost prije svega Bogu za sve darove i milosti koje su tijekom mnogih stoljeća po župi zaživjele u stotinama duša i srdaca župljana Janjeva.

Petra Krstičević

Mladi iz Udruge Magis posjetili Janjevo

Na Pedesetnicu ili "Duhove" mladi u organizaciji Udruge Magis posjetili su Janjevo i svetište Gospe Letničke.

Putovanje je organizirano kao hodočašće stopama sluge Božjega o. Ante Gabrića i sv. Majke Terezije. Duhovno i hodočasnički povezuje Skopje, Janjevo i Letnicu s Hrvatskom kako bi se nje govala duhovna baština i uzor sv. Majke Terezije i sluge Božjega o. Ante Gabrića. Hodočašće njihovim stopama vodilo je prema otkriivanju sebe u drugima, razumijevanju duhovnih darova

va i veličanju Božjih djela. Osim samog povijesnoga i kulturnoga razgledavanja, važan dio putovanja bio je upravo u susretu sa svećenicima, redovnicima, redovnicama i drugim mještanima. Tako je bilo i u Janjevu, gdje su ih, osim župske zajednice, dočekali i vlč. Matej, s. Agnezina Majdančić i s. Marija Karla Ivanović. Lijep je to bio susret u znaku 720. obljetnice župe Janjevo, koja se po prvi put spominje 1303. godine.

Nakon svete mise u župnoj crkvi sv. Nikole, koju je predslavio duhovnik hodočašća, o. Ivica Musa, SJ, vlč. Matej počastio ih je ručkom i daljnjim druženjem. S. Marija Karla, koja je i sama iz Janjeva, povela je grupu u šetnju kroz vrijeme, gdje je ulicama pričala priču o ne tako davnim vremenima, kada se u Janjevu proizvodilo „kao u Kini“, o bijelim anđelima, prisjetila se školskih klupa i života nekad.

Na kraju susreta svakodnevno je *doviđenja* postalo iskreno *do viđenja* – u srcima je ostala topla nada i iščekivanje ponovnih posjeta i druženja rekreativnim i duhovnim sadržajima kojima bi udruga Magis željela povezati mlade iz Hrvatske s Kosovom i Janjevom.

KTA BK BiH

Nadbiskup Vukšić pohodio župu Janjevo na Kosovu

Predsjednik Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine vrhbosanski nadbiskup i metropolit mons. Tomo Vukšić u večernjim satima 30. svibnja pohodio je Župu sv. Nikole u Janjevu na Kosovu u okviru sudjelovanja na 40. redovnom zasjedanju Međunarodne biskupske konferencije sv. Ćirila i Metoda koja se održavala tih dana u Prištini, izvijestila je KTA.

Zajedno s nadbiskupom Vukšićem u pohod je došao i pomoćni biskup iz Sofije u Bugarskoj mons. Rumen Stanev i generalni tajnik BK BiH mons. Ivo Tomašević.

U ovoj župi nadomak Prištine nadbiskupa Vukšića i biskupa Staneva radosno je dočekala župna zajednica na čelu sa župnikom vlč. Matejom Palićem, koji je većinu svojega svećeničkog življenja i djelovanja proveo upravo u Janjevu, najprije kao župni vikar, a potom i kao župnik. Za ovu prigodu na misu je došla i gđa Danijela Barišić, veleposlanica Republike Hrvatske na Kosovu, s mužem Nedjeljkom. Tu su bile i Milosrdne sestre sv. Križa: s. Agnezina Majdančić, rodnom iz mjesta Vukovići u župi Dobretići pokraj Jajca i s. Marija Karla Ivanović, rodnom iz Janjeva.

Nadbiskup Vukšić predvodio je euharistijsko slavlje u zajedništvu s biskupom Stanevom i uz koncelebraciju župnika Palića i tajnika Tomaševića. Riječi srdačne dobrodošlice nadbiskupu Vukšiću u ime cijele župne zajednice uputio je župnik Palić, ističući da je njihov pohod za ovu župu poseban dan. (...)

U prigodnoj propovijedi nadb. Vukšić istaknuo je: „Biti čovjek jest ono u čemu nas je dragi Bog stvorio sve jednake i jednakoga dostojanstva. Granamo se i razgranali smo se u različita narodna imena, u različite načine ispovijedanja vjere, ali ona osnovna vrjednosta da smo ljudi, da je to korijen svega što izrasta, a jest plemenito i dobro na ovom svijetu, mora biti na prvom mjestu. Stoga, citirajući dragoga Isusa, današnji Papa zaista ima pravo, ne zato što je papa, nego zato što je to

Isusov nauk, da su svi ljudi među sobom braća i sestre. Čini mi se silno važnim to ponavljati, pogotovo u naše vrijeme, pogotovo u ovim krajevima, ali i šire. I neka dragi Bog blagoslovi posebice one koji su odgovorni da stalno imaju na pameti da su svi ljudi, i kad misle različito, braća i sestre i da ovo zajedničko bratstvo i ljudski život kao vrjednosta moraju biti šticeeni na sve moralom dopuštene načine i promovirani na sve moguće načine. Neka dragi Bog učini da i mi sve svoje talente i svoju pobožnost uložimo kao sredstvo i primijenimo kao sredstvo u prakticiranju tih vrjednosta. Neka vas dragi Isus, blagoslovi i zagovor Blažene Djevice Marije i svetoga Nikola prati kako biste u svojem životu, i kao pojedinci i kao zajednica, zaista mogli odgovoriti na Isusovu želju na najbolji mogući način“, kazao je nadbiskup Vukšić na kraju svoje propovijedi.

Tijekom mise okupljena župna zajednica molila je i pjevala skladno i punim glasom.

Nakon mise župnik Palić, s časnim sestrama i suradnicima, bio je ljubazan domaćin svojim gostima te ih obdario spomen knjigom o Janjevu, kao i domaćim proizvodima.

Nedjelja je za mene prigoda da nakon briga i muka cijeloga tjedna dođem pred Boga, stavim svoju glavu u njegove ruke i punim pregrštima napunim ju milostima i blagoslovom. Nedjelja treba biti ovakva: cijela posvećena Bogu, srcem, voljom i mislima. Svatko koga susretnem mora osjetiti: Bog je tu!

bl. s. Zdenka Schelingova

s. Viktorija Šimić

Posjet Kući matici o 25. godišnjici zavjeta

Pet Milosrdnih sestara sv. Križa Hrvatske provincije boravilo je u Kući matici, u Ingenbohl, Švicarska, od 26. lipnja do 2. srpnja 2023. godine. Na inicijativu s. Marie-Marthe Schönenberger, vrhovne poglavarice, i po pozivu s. Rahele Lacković, vrhovne savjetnice, obnovio se tako lijep običaj internacionalne Družbe Milosrdnih sestara sv. Križa, da o 25. obljetnici zavjeta sestre posjete svoje korijene. Bila je to doista milosna prilika provesti nekoliko dana u blizini posmrtnih ostataka blagopokojnoga utemeljitelja Družbe, o. Teodozija Florentinija, OFMCap, i blažene utemeljiteljice Marije Terezije Scherer.

Program je bio vrlo lijep, sadržajan i bogat: upoznavanje važnih dijelova Kuće matice, štovanja Utemeljiteljice, djelovanja Milosrdnih sestara sv. Križa na ingenbolskom brježuljku od samih početaka koji sežu do 1856. godine, pa do naših dana, kad novih zvanja gotovo da nema, ali se nalaze novi načini otvorenosti ljudima za njihove potrebe. Prisutna je snažna molitvena prisutnost i pozorno oslušivanje Duha Božjega pri otkrivanju novih putova kojima nas Bog želi danas voditi.

Jedan dan provele su u Provinciji Baden Württemberg, u Hegneu. Zahvalne su sestrama na srdačnoj dobrodošlici u Provinciji prve blaženice Družbe, sestre Ulrike Nisch, koja nas trajno potiče na ono što je najvažnije u redovničkom životu - živi odnos sa Zaručnikom naših duša, Isusom Spasiteljem. To se ostvaruje po ustrajnoj i produbljenoj molitvi, jer je i blažena s. Ulrika govorila: „Bez molitve nema milosti, bez milosti nema radosti ni mira.“ Istinska mistika rađa potpunim predanjem Bogu u ljubavi, iz čega onda proizlazi ljubav prema čovjeku u potrebi, ljubav koja nema mjere. Upravo to je blažena s. Ulrika Nisch svjedočila više djelima negoli riječima. Tu se također moglo doživjeti intenzivno promišljanje o budućnosti Provincije i življenju karizme Družbe u novim okolnostima, u suradnji s laicima i otvorenosti svim ljudima koji traže Boga. U sklopu toga posjeta posebna je radost bila poći do otoka Reichenau, kod mjesta Konstanz na Bodenskom jezeru, te obnoviti sjećanja na oca Hermana, bogalja s tog otoka u južnoj Njemačkoj, učenjaka, njemačkoga kroničara, matematičara i pjesnika, a i zaštitnika crkvene glazbe, koji je poznat i po pjesmi „Salve Regina“

koju je spjevao upravo u samostanu na otoku Reichenau.

Boravak u Kući matici uključivao je, na radost sestara hodočasnica, i posjet Meggenu, rodnomu mjestu Utemeljiteljice, kao i Einsiedeln, jednomu od glavnih mjesta kamo je bl. majka Marija Terezija Scherer hodočastila kao djevojka kako bi molila, savjetovala se i jasnije spoznala svoje zvanje.

Jedno popodne imale su mogućnost pobilježga upoznavanja s članovima Vrhovnoga vodstva. Susret je prošao u vrlo vedrom ozračju, na radost svih prisutnih.

Pred kraj svojega boravka u Kući matici sestre su posjetile i mjesto štovanja sv. Nikole iz Flüe. Živio je u 15. stoljeću. Poznat je po imenu Bruder Klaus. Bio je švicarski pustinjač i asket. Zaštitnik je Švicarske. Osim što je bio zemljoradnik, vojskovođa, vijećnik i sudac, u zreloj dobi odgovorio je na Božji poziv u samoću, te je ostavio svoju brojnu obitelj. Poznat je kao mistik koji je postio dvadesetak godina, a najveći dio pustinjačkoga života živio je samo od svete Hostije.

Zahvalne Bogu i svima koji su omogućili i organizirali ovo milosno vrijeme, osobito s. Raheli Lacković, vrhovnoj savjetnici i s. Mirjam Jerković, vrhovnoj ekonomu, sestre su se pune dojmova vratile svojim zajednicama, voljne novom revnošću i ljubavlju svjedočiti vjernost Bogu, Crkvi i svojoj redovničkoj Zajednici.

o. Benedikt Baur (1877.-1963.), OSB

V. poglavlje

- nastavak -

Treći bitan preduvjet za istinski krjepostan život i za mistični život teologalna je krjepost ljubavi. Ona nadilazi sve moći i sposobnosti prirodnoga čovjeka. Ona se čovjeku daje zajedno s posvetnom milošću i daje mu moć da ljubi Boga radi njega samog.

Upravo ta ljubav sjedinjuje čovjeka s Bogom i povezuje ga s duhom, čini ga sličnim Bogu i omogućuje mu da dublje uđe u Božji život. To je moć koja čovjeka sve više čisti i spašava od grijeha i pogriješaka; ona mu daje snagu da podnese žrtve koje život za Boga traži od čovjeka.

To je ta ljubav od koje sve dolazi, bez koje su sva naša djela, ma koliko velika i naporna bila, „mrtva djela“ pred Bogom. „Kad bih sve jezike ljudske govorio i anđeoske, a ljubavi ne bih imao, bio bih mjed što ječi ili cimbal što zveči. Kad bih imao dar prorokovanja i znao sva otajstva i sve spoznanje, a ljubavi ne bih imao - ništa sam!“ (1 Kor 13, 1-2)

Ova ljubav duša je kršćanskoga i mističnoga života. Ona dovodi dušu pod utjecaj Duha Svetoga i njegovih darova. Što više duša ljubi, to je dublje uvučena u ponore božanske ljubavi, oslobođena od sebe i preobražena u Boga. Duša nema druge želje osim da ima neometan pristup njemu i da bude s njim. U snazi ove ljubavi, koju je Bog dao, ona prepoznaje i doživljava svoje duboko jedinstvo i svoju živu povezanost s njim. Zbog toga je preplavljena svetom radošću u njemu i u njegovoj dobroti, nalazi svoju sreću u potpunom predanju njemu, njegovoj svetoj volji – bilo da nešto uzima ili daje – važno je da se u svemu vrši samo njegova volja.

Ova ljubav „ne osjeća teret, ni muku; ona želi više nego što može; ona vjeruje da može sve, i čini mnogo tamo gdje oni koji nisu ljubljani ne uspijevaju i pokleknju“, kaže pisac knjige Nasljeduj Krista (3, 5).

Bog je svoju ljubav izlio u najbogatijem obilju u srce sestre Ulrike. Već milošću krštenja Duh Sveti osobito je snažno usadio Boga u dušu djeteta. Franciski se nije svidjelo ono što je svijet mogao ponuditi mladoj djevojci. U njoj je bila čežnja za nečim višim.

Kao mlada djevojka, Franciska je mislila posvetiti se Bogu. „O samostanu je uvijek govorila, iako o tome nitko ništa nije htio znati“, svjedoči njezin brat Franjo. Cijelim svojim držanjem pokazivala je svima da je već odabrala i da je Isus njezin izbor. Njezina ljubav bio je Isus, koji ju je svom snagom privukao k sebi.

U toj ljubavi hodala je tako krjeposna od prvoga trenutka svojega samostanskog života, da su njezine

Krjepost ljubavi

susetre novakinje mislile da ona nema apsolutno nikakvih borbi protiv samoljublja i sebičnosti: biti dobra bilo joj je prirodno. Ljubav prema Bogu poticala je sestru Ulriku da se moli: „O Ljubljeni moj, ni jedan pokret ne bi trebao biti učinjen, nego samo s najčišćom nakanom: daj mi svoju milost.“ (Bilješke) Cijelo njezino ponašanje na poslu, kao i u molitvi, pokazivalo je koliko je intimno bila sjedinjena i povezana s Bogom, „apsorbirana od Boga“. Također i tijekom razgovora imala sam dojam da je sestra Ulrika tu samo tijelom, a duša joj je bila u Bogu. Bila je toliko utvrđena u Božjoj volji da ju ništa nije moglo uznemiriti. Ona je hrabro prinijela mnoge i velike žrtve u kuhinji za Boga, radi Spasitelja: za Boga, Spasitelju za ljubav.“

Njezino unutarnje držanje i vanjsko ponašanje u svakoj situaciji pokazivalo je što se događa u njezinoj nutrini: „Ljubav ne poznaje mjeru, a mi samo želimo trpjeti i raditi sve u ljubavi i za ljubav.“ Ljubav je postala sadržaj njezina života. Tako piše sestra Ulrika: „Blažena Krescencija (iz Kaufbeurena) rekla je: ‘Patiti za Boga najveći je užitek i radost. Ali, ne voljeti ga, dovoljno je veliko mučeništvo.’ Oh, to bih i ja htjela reći, jer kao da se sa svakim dahom mora disati i udahnuti još više ljubavi, a ipak se nikad zasititi.“ (Bilješke)

Snaga njezine ljubavi jasno se pokazala u želji za patnjom i poniženjem, za Boga. Sestra Ulrika zamolila je svoju poglavaricu da ju ne šteti. Kad se jedna druga sestra jednom nad njoj sažalila, nakon što je bila silno ponižena, ona joj je rekla: „Budite tiho, ja sam radosna što sam smjela nešto donijeti Spasitelju. To je za mene tako dobro.“

Sestra Ulrika dopušta nam da zavirimo duboko u njezinu dušu kada piše sestrama: „Naša će najveća utjeha biti da trpimo za Boga i za njegovu čast. Ako šutimo i ako smo mirni, predani Božjoj svetoj volji, podnoseći male patnje, tada ćemo uskoro osjetiti djelovanje milosti koja nas čini spremnima na veće žrtve; bilo da se što dogodi, to duši nije dovoljno: ona žeda i čezne za radom, žrtvom i patnjom. Te nas patnje pročišćavaju i pomažu nam da spoznamo svoju ništavnost i da postanemo ponizni. Kada bismo znali vrijednost patnje, tada bi nam se srca širila od želje za križem i za patnjom.“

Iz tog dubokoga uvida u značenje i vrijednost patnje s Kristom i zbog njezine žarke ljubavi prema njemu, sestra Ulrika crpila je svoju veliku ljubav prema križu i velikodušnu spremnost na žrtve, na strpljenje koje nikad ne prestaje. Uvijek je bila zadovoljna, uvijek vesela, na usnama joj nikada nije bilo riječi pritužbe. Naprotiv: čeznula je da pati sve više i više.

Njezina unutarnja ljubav prema Isusu osobito je bila izražena u njezinoj želji za svetom pričešću i u njezinu klanjanju pred svetohraništem. „Oh, kakvi blaženi trenutci i kakve zaista čežnje imam za domom. Samo želim biti potpuno ujedinjena cijelo vrijeme.” Oni oko nje s čuđenjem i strahopoštovanjem primijetili su da sestra Ulrika ponekad izlazi iz kapelice u kuhinju, blijeđa kao smrt. Da njezine svijetle oči nisu odavale veliku sreću koju je osjećala, moglo bi se pomisliti da joj nije dobro. Doslovce se morala otrgnuti od svetohraništa „da bi se vratila u kontakt sa svakodnevnim životom”. Jednom, nakon večernjega klanjanja, nije mogla doći do svoje sobe i morala je sjesti na stube. Bila je toliko zaokupljena Bogom, rekla je sestri Mihaeli, te nije mogla nastaviti hod.

Dokaz ljubavi prema Bogu i prema Kristu i nepogrješiva kontrola njezine autentičnosti ljubav je prema bližnjemu, nadnaravna ljubav koja ljubi Boga i Krista u bližnjima. Sestra Ulrika posjedovala je visok stupanj prirodne sposobnosti ljubavi i dobrote. To joj je olakšalo kontakt s ljudima i učinilo ju je simpatičnom i ugodnom za njih. Njezin brat Franjo svjedoči da se živo zanimala za ono što se događalo oko nje, suosjećala je s drugima i dijelila tuđu bol kao da je njezina. „Bilo je nešto milo u cijelom njezinu biću. Svojom šutnjom i skromnošću brzo je osvajala svačije srce.”

Odmalena je bila odgajana da prirodnu ljubav gradi na čvrstim temeljima nadnaravne ljubavi prema Bogu. Kada je Franciska pokazivala iskrenu ljubav i poštovanje prema svojim roditeljima i sačuvala ljubav i zahvalnost koju im je dugovala sve do njihove smrti, činila je to u snazi ljubavi koja nadilazi ono za što je sposobna čisto prirodna ljubav ljudskoga bića. Bila je to ljubav radi Boga. Kada je poučavala djevojke u Kući sv. Vinka i poticala ih na dobro, činila je to kako bi pridobila te mlade duše za Boga.

Njezina ljubav prema susestrama također je bila plod i produžetak njezine ljubavi prema Bogu i Kristu. Zato nije pravila razliku među njima i bila je odana svima ljubavlju od srca, uključujući i one koje su pridobile da pati. Nije imala svojih miljenica, povjerenica. Dapače, prema svima bila je jednaka. Oni, koji su je poznavali, kažu: „Ljubav je prešla u njezino tijelo i u krv. Uvijek je bila dobrostiva, uvijek ljubazna, poput majke prema kćerima u odnosu na djevojke naučnice. Mogla je pronaći put do svake i u svaku se situaciju uživjeti. Svima je pomagala, molila se i žrtvovala za sve.” Godine 1909. donijela je odluku: „Želim imati ljubav prema svima koja će učiniti sve za svakoga i svakoga izgrađivati.” Molila je: „Daj mi srce koje će biti slično tvojemu, koje će se darovati drugima i koje će biti sažeto najčišćom ljubavlju.”

Sestra Ulrika znala je da je suodgovorna također i za ostale. Stoga se svojemu Ljubljenomu obvezala da „ne će propustiti učiniti ni najmanju stvar za njegovu čast, za izgradnju bližnjega i za dobro svih posvećenih”. Ponudila mu je sva srca koja su na cijelom svijetu: „Uzmi ih sve na svoje srce.” Zamolila ga je: „Privuci sve redovnike i redovnice k sebi posebnom ljubavlju, kako bi se svi zapalili tvojom bezgraničnom ljubavlju, osobito oni koji su mlaki i izgubljeni.” Zazivala je Mariju kako bi svojemu Sinu rekla „što mi trpimo na zemlji. Trebao bi se smilovati svojim nevjernim zaručnicama i oprostiti.”

Molila je milost i milosrđe za sve grješnike, nevjernike i krivovjerce. „O slatko Srce Isusovo, spasi ih. Pošalji ozdravljenje svojemu narodu. Kad bih barem mogla učiniti da svi spoznaju ljubav i da osjete vatru koju osjeća Isus. Kako bi svi zazivali: ‘O ljubavi, daj nam ljubav.’” Ona želi da svaki otkucaj njezina srca bude pohvala Presvetomu Srcu, i za sve ljude. „Kako bih rado željela umrijeti. A ipak moje srce žudi još više učiniti za mojega Boga i spasiti duše, osobito okorjele grješnike.” Svoju posvetu Presvetomu Srcu Isusovu zaključila je riječima: „Želim se osobito žrtvovati za sve grješnike i nevjernike. Također za Svetoga Oca, za svetu Crkvu, za Kongregaciju, za biskupe, svećenike i redovnike.”

Sestri Ulriki nikada nije nedostajalo ljubavi. Jedna od sestara iz Baden-Badena svjedoči: „Nikad nisam primijetila, niti čula od drugih, da je sestra Ulrika i najmanje povrijedila ljubav, ni riječju, ni djelom. Uvijek je bila ljubazna i dobra u svim prilikama, čak i kada je jako patila zbog svoje okoline, i to dan za danom, i sve to godinama. Nikada se nije čulo da se žali na to; sve tvrdo i neljubazno što je doživjela od drugih, pokrivala je šutnjom punom ljubavi.” „Uvjerena sam”, rekla je jedna od djevojaka naučnica, „sestra Ulrika nije mogla ništa razmišljati bez ljubavi, a još manje govoriti bez ljubavi; zato nije podnosila da kritiziramo i grdimo druge.”

Čak i kada je bila smrtno bolesna u Hegneu, sve dok nije bila posve prikovana uz krevet, ostala je uvijek ljubazna i uslužna svima u bolesničkoj sobi. Često je pravila društvo sestri Klaudiji, koja je patila od teškog nedostatka zraka, te ju je tješila i hrabrila. Oslobodila je medicinske sestre poslova i nevolja kojih ih je mogla osloboditi. Ako bi joj donijeli lijepo voće, rekla bi: „Prelijepo je, odnesite ga drugoj sestri.” I njezino posljednje djelo na zemlji bilo je djelo milosrđa.

Naslov originala: Benedikt BAUR, OSB, *Kein Maß kennt die Liebe, Das Leben der ehrwürdigen Dienerin Gottes Ulrika Nisch, Kreuzschwester von Hegne, Hegne, 1985.*

Preveo: o. Srećko Rimac, OCD

U godini blažene sestre Zdenke

Blažena sestra Zdenka Schelingova proglašena je blaženom 14. rujna 2003. godine. U ovom broju želimo 20. obljetnicu obilježiti poticajem na moljenje Krunice uz misli s. Zdenke.

Otajstva svjetla, I.

Vjervanje, Oče naš, Zdravo Marijo

- Isus, koji neka je svjetlo našega života.
- Isus, koji neka nas ozdravlja svojom ljubavlju.
- Isus, koji neka nas primi k sebi u nebesku domovinu.

1. Isus, koji je na rijeci Jordanu kršten bio

Onih dana dođe Isus iz Nazareta galilejskoga i primi u Jordanu krštenje od Ivana. I odmah, čim izađe iz vode, ugleda otvorena nebesa i Duha poput goluba gdje silazi na nj, a glas se zaori s neba: „Ti si Sin moj, Ljubljeni! U tebi mi sva milina!“ (Mk 1, 9-11)

Misli blažene sestre Zdenke

Gospodine, moja duša stoji pred tobom kao divan proljetni dan, pun cvijeća, mirisa i svježine. Što ćeš učiniti s tim proljećem, Gospodine? Neka se vrši tvoja volja. Samo na taj način dozrijevaju bogati plodovi... Ljubljeni Isuse, Sine Očev, ti si bio kršten na Jordanu. I mi smo u sakramentu krštenja primili velik dar Božjega posinstva. Neka nam u toj svijesti jača vjera u tvoju ljubav i nada u vječni život s tobom.

2. Isus, koji se na svadbi u Kani objavio

Bijaše svadba u Kani Galilejskoj. Bila ondje Isusova majka. Na svadbju bijaše pozvan i Isus i njegovi učenici. (Iv 2, 1)

Misli blažene sestre Zdenke

Naš je život u Kristovim rukama. Njegova nas svemoć može usrećiti. Štogaod nam se događa, danas ili sutra, sve do smrti, Bog za to zna i sve blagoslivlja. Njegova nas providnost ne će napustiti ni jedan dan, njegova

dobrota upravlja putove našega života. Gospodine Isuse, daj nam veliko pouzdanje da si s nama, i da nas blagoslivljaš u svim našim potrebama.

3. Isus, koji je Kraljevstvo Božje navijestio i na obraćenje nas pozvao

Otada je Isus počeo propovijedati: „Obratite se jer se približilo kraljevstvo nebesko!“ (Mt 4, 17)

Misli blažene sestre Zdenke

Propovijedati Riječ više primjerom negoli riječima. Spasiteljju moj, ne dopusti da se umorim u vjernom ispunjavanju svojega poziva. Ne želim spašavati duše prije nego što me potpuno prožme Bog. Gospodine Isuse, tvoje kraljevstvo jest kraljevstvo ljubavi i mira. Daj da ga izgrađujemo u našim obiteljima, župama i zajednicama te svjedočimo tvoju prisutnost u današnjem svijetu.

4. Isus, koji se na gori preobrazio i svoju nam slavu objavio

Nakon šest dana uze Isus sa sobom Petra, Jakova i Ivana, brata njegova, te ih povede na goru visoku, u osamu, i preobrazi se pred njima: lice mu bilo kao sunce, a odjeća bijela kao snijeg. (Mt 17, 1-2)

Misli blažene sestre Zdenke

Cilj svakog našega nastojanja samo je jedan, biti kod njega, kod Isusa.

Kad ga ljubimo, stoji uz nas, u nama je, potpuno je naš. Bez žrtve ne ćemo doživjeti promjenu... Ona se mora vidjeti u cjelokupnom načinu našega života... O moje svjetlo, kojemu se klanjam, prožmi me da mogu biti više dionica tvog preobraženja. Gospodine Isuse, kod svake sv. mise svjedoci smo tvoje pretvorbe. Molimo te, ojačaj našu vjeru da nas iskustvo tvoje ljubavi i prisutnosti jača u našoj svakodnevici.

5. Isus, koji nam se u otajstvu euharistije darovao

I dok su blagovali, uze Isus kruh, izreče blagoslov pa razlomi, dade svojim učenicima i reče: „Uzmite i jedite! Ovo je tijelo moje!“ I uze čašu, zahvali i dade im govoreći: „Pijte iz nje svi! Ovo je krv moja, krv Saveza koja se za mnoge proljeva na oprostjenje grijeha.“ (Mt 26, 26-28)

Misli blažene sestre Zdenke

U hostiji je Isus prisutan u svojem božanskom siromaštvu. Ovdje je skriveno ne samo njegovo božanstvo, nego i čovječstvo. Riječ je u hostiji zašutjela. Gle, neizmjerena poniženja Kristova! Jer, veličina Božjih darova jest poniznost. Bog je neprestano sveta pričest duši koja vrši njegovu volju. Gospodine Isuse, otajstveno prisutan u Oltarskom sakramentu, klanjamo ti se. Molimo te, ojačaj u nama spremnost žrtvovati se na mjestima našega poslanja, a u snazi tvoje hrane s ljubavlju služiti braći i sestrama.

Otajstva svjetla, II.

Vjerovanje, Oče naš, Zdravo Marijo

- Isus, koji neka je svjetlo našega života.
- Isus, koji neka nas ozdravlja svojom ljubavlju.
- Isus, koji neka nas primi k sebi u nebesku domovinu.

1. Isus, koji je na rijeci Jordanu kršten bio

Razmatranje iz molitava blažene sestre Zdenke

Bože moj, Presveto Trojstvo kojemu se klanjam, pomoz mi potpuno zaboraviti sebe, kako bih se smjestila kod tebe, sabrana i smirena, kao da mi je duša već u vječnosti. Neka ništa ne pomuti moj mir i neka me ništa ne udalji od tebe, Nepromjenjivi moj, da u svakom trenu uranjam dublje u dubine tvog otajstva. (prema molitvi sv. Elizabete od Presvetoga Trojstva)

2. Isus, koji se na svadbi u Kani objavio

Razmatranje iz molitava blažene sestre Zdenke

Marijo, nitko nije toliko poznao Isusov nutarnji život, život njegova Srca, kao ti. Ljubavlju majke promatrala si njegove misli, pokrete i osjećaje. U tvom Srcu zrcalili su se pokreti Srca tvog božanskog Sina. Ovladala si Isusovim srcem, kako bi nam ga darovala. Ovladaj i našim srcima i daruj ih Isusu.

3. Isus, koji je kraljevstvo Božje navijestio i na obraćenje nas pozvao

Razmatranje iz misli blažene sestre Zdenke

Samo je jedno potrebno činiti svakog dana, ljubiti Isusa, ljubiti ga svom snagom, i svim srcem i spašavati za njega duše, da ga ljube. Ne da svoj život poklanjam ljudima, već da ga najprije ponudim Bogu, a tek onda njima. Ne želim biti spasiteljica ljudi, dok me potpuno ne osvoji Bog.

4. Isus, koji se na gori preobrazio i svoju nam slavu objavio

Razmatranje iz molitava blažene sestre Zdenke

Isuse, tvoje je lice ljepota koja osvaja moje srce. Žarko te molim, utisni mi u srce svoj sveti lik i zagri me ljubavlju, da se njome obilno nasitim, i da mogu što prije ugledati tvoje lice u nebu.

5. Isus, koji nam se u otajstvu euharistije darovao

Razmatranje iz misli blažene sestre Zdenke

Sveta nas pričest oblači u Kristovo ruho, ali s pretpostavkom da svučemo sa sebe staroga čovjeka. Za to se odlučimo. Dragi moj Isuse, skriven u Oltarskom Sakramentu, o kad bih mogla učiniti da se svi ljudi zapale ljubavlju prema Presvetom Sakramentu.

s. Marija Stela Filipović

Molitvenik „Molitve blažene sestre Zdenke Schelingove“

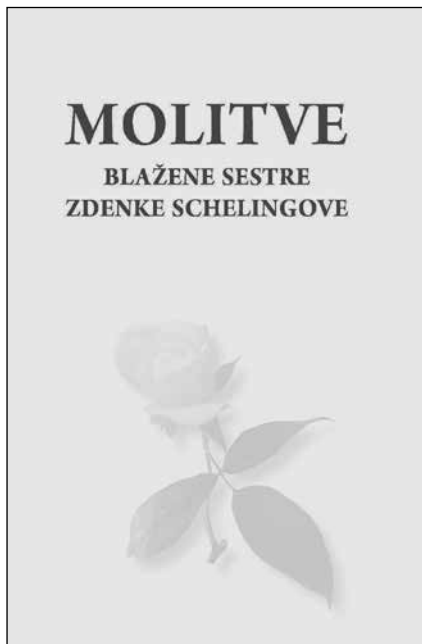
Povodom 20. obljetnice proglašenja blaženom sestre Zdenke Schelingove objavljen je molitvenik pod nazivom „Molitve blažene sestre Zdenke Schelingove. To je zbirka molitava tiskanih i objavljivanih na slovačkom jeziku u obliku malih knjižica, odnosno na internetskim portalima, s nakanom širenja štovanja bl. sestre Zdenke Schelingove. Za prijevod zahvaljujemo s. Deodati Kočonda, a brigu oko uređivanja izdanja i pripreme za tisak preuzela je s. Marija Stela Filipović.

Bl. sestra Zdenka umrla je 31. srpnja 1955. godine, od posljedica mučenja, u vrijeme progona Crkve u tadašnjoj Čehoslovačkoj, tijekom vladavine komunističkoga režima, a proglasio ju je blaženom u Bratislavi 14. runja 2003. godine sv. papa Ivan Pavao II.

Iz Predgovora:

Knjiga „Molitve blažene sestre Zdenke“ ima četiri poglavlja: I. Devetnice; II. Križni put; III. Krunica; IV. Molitve. Četvrto poglavlje donosi molitve koje je blažena sestra Zdenka svojom rukom zapisala i molila. Neke od tih molitva od prije su poznate, neke je sastavila sama Blaženica na temelju poznatih molitava, a mnoge je proširila i dopunila vlastitim mislima. Čudesno je to kako su ostali očuvani ti rukopisi. Dogodilo se da je jedan stanovnik Krive na Oravi, rodnoga sela bl. sestre Zdenka, nakon smrti svoje supruge pronašao, skrivene među njezinim rubljem, rukopise, za koje ni on sam nije znao, jer ih je njegova supruga brižno čuvala i iz njih se u svojim potrebama nadahnjivala.

Te su molitve, napisane lijepim rukopisom na kockastom papiru,

dublje bile utisnute u dušu i srce bl. sestre Zdenke. Nakon uhićenja, kada su joj bila uskraćena sva građanska i ljudska prava, kada joj je kao zatvorenici bio zabranjen dodir s bilo kojom knjigom, a kamoli dodir s molitvenikom, ona je u sebi nosila to neuništivo i nepropadljivo blago, napamet naučene i bezbroj puta ponavljanje molitve, odraz njezina života po Kristu, s Kristom i u Kristu. O tome je posvjedočila i njezina suuznica, gospođa Helena Kordova-Wildeova, koja je govorila da je bl. sestra Zdenka imala „u sebi“ veliko bogatstvo molitava koje je mogla u svakom trenutku moliti.

Gospođa Helena ostavila nam je dragocjeno svjedočanstvo o duhovnom životu bl. sestre Zdenke, premda ni sama nije shvaćala što znače Zdenkine nekoliko puta ponavljanje riječi: 'Ja moram u potpunosti ispuniti svoj dug Spasitelju. (...) Ostavljam ti mir Gospoda

Isusa. A meni preostaje samo On i onaj moj dug...' Pitala se tada gospođa Helena: 'Kakav je to dug?' Pitamo se i mi danas: 'Kakav je naš dug prema Spasitelju?' A odgovor nam daje Sveto pismo: 'Nikomu ništa ne dugujete, osim da jedni druge ljubite.' (Rim 13, 8) Jedino što čovjeka uvijek treba činiti dužnim jest ljubav. Tko ljubi, dužan je spram bližnjega: što više ljubiš, više si i dužan, a što si više dužan, tim više ljubiš. Tko nema nikakva duga spram bližnjega, uopće ne ljubi. A kakav tek dug ima vjernik spram velike ljubavi našega Spasitelja koji za nas, grješnike, postao čovjekom, patio, umro i uskrsnuo i dao nam udjela u božanskom životu! Nema većega duga od toga i taj dug vjernik nikada ne može vratiti. I dobro je da je tako. Jer, dok smo tako u tom svetom dugu, ljubiti ćemo sve više našega Spasitelja.

Bl. sestra Zdenka zato se radovala tomu svetomu dugu, svojoj uvijek većoj ljubavi prema svom Zaručniku. Kao što se ruža svakoga dana „dužno“ otvara suncu, tako je i sestra Zdenka htjela reći da i ona želi biti duhovna ruža koja se otvara u svojoj raskoši ljepote i mirisa Isusu Kristu, svom Suncu, svom Ženiku, „koji iz ložnice ide, k'o div kliče kad prelijeće stazu“ (Ps 19, 6). Zato je zaželjela da joj gospođa Helena na grob donese buket bijelih ruža. Moleći ove molitve, budi mo i mi, poput bl. sestre Zdenke, duhovne ruže, budimo lijepe ruže krjeposna života, mirisne ruže dobrim mislima i dobrim djelima. U svetom dugu ljubavi, uvijek rastvorene, pohrlimo ususret Zaručniku, Isusu Kristu.

Sestra Marinka (Marija) Žukina

Rođena: 17. veljače 1937.

Prvi zavjeti: 6. siječnja 1956.

Umrula: 27. veljače 2023.

Radosno dijete Hrvatskoga zagorja, s osmijehom, radošću i lakoćom, poput pjesme, primilo je poziv i odazvalo se da bi svoj život utkalo u predivno Božje djelo. Sjedinjujući svoje patnje sa Spasiteljevim, u prvom tjednu korizme, predala je s. Marinka svoju dušu Stvoritelju, baš u trenutku kad je otkucavalo 15 sati i kad je molitvom započeo sat proslave Božjega milosrđa. Preminula je okružena sestrama na bolesničkom odjelu Doma sv. Josipa u Đakovu.

Sestra Marinka rođena je u Milekovu Selu od oca Jure i majke Magdice rođ. Grdenić kao deveto dijete. Krštena je u Župi sv. Jurja u Gornjoj Stubici i dobila je ime Marija. Prvu sv. Pričest i sv. Krizmu primila je također u Gornjoj Stubici.

Doživjela je veliku žalost u jedanaestoj godini kada joj je preminuo tata. S četrnaest godina otišla je u Zagreb gdje je bila namještena u Sjemeništu. Tamo su na službi bile časne sestre sv. Vinka. Ona je marljivo radila, a kada su je pitali bi li htjela biti časna sestra, rekla je da ne bi išla kod bijelih sestara nego kod nekih drugih. Kada je jednom zgodom vidjela Milosrdne sestre sv. Križa, odlučila je da će ići tim sestrama. Stupila je u đakovački samostan 1952. godine. Radovala se ulasku u postulat, napose u novicijat, kada je dobila ime sestra Marinka.

Položivši Prve svete zavjete 1956. godine, započela je svoj redovnički život kao sakristanka u Županji. Ostala je tri godine. Iz Županje premještena je u Đakovo, gdje je jednu godinu radila u Svećeničkom domu. Nakon toga prešla je u Donji Miholjac. I tamo je jednu godinu radila kao sakristanka. Istu službu nastavila je na Sušaku tijekom jedanaest godina. Kada se ukazala potreba za radom u Njemačkoj, u Freiburgu, ona je spremno tamo pošla i radila u studentskom domu. Ondje je ostala sve do 1976. godine, kada je kuća u Freiburgu bila zatvorena. Od tada je u Schifferstadtu i Germeringu, u domovima umirovljenika s ljubavlju njegovala starije osobe.

Godine 2002. iz Njemačke je došla u Đakovo, na bolesničko odjeljenje samostana, gdje je bolesnim sestrama darovala svoje znanje, pažnju i usluge. Ukazala se potreba za polaskom u Opatiju i ona je tamo jednu godinu bila sakristanka. Iz Opatije došla je na Sušak gdje je tri godine bila kućna poglavarica. Tada se na Sušaku pripremala proslava 100. godišnjice djelovanja zajednice sestara u Rijeci. Pripreme su iziskivale mnogo brige i žrtava. Svojim prirođenim darom zapažanja i smislom za organizaciju posla, s. Marinka uspjela je mirno i na vrijeme učiniti sve potrebno oko odvijanja proslave. Za vrijeme boravka na Sušaku, 2006. godine, proslavila je svoj zlatni jubilej.

Sa Sušaka opet je došla u Đakovo i tu je od 2007. do 2014. godine njegovala bolesne sestre. Iz Đakova premještena je u Zagreb, u Marijin dom, i tamo je vršila službu kućne poglavarice tri godine, do 2017. godine. Ponovno je premještena na Sušak i tu je jednu godinu obavljala razne kućne poslove. Kada joj se zdravlje pogoršalo, došla je u Đakovo, kao bolesnica, na bolesnički odjel.

Sestra Marinka bila je na više mjesta naše Provincije. Gdje god je bila, svima je ostala u lijepoj uspomeni te su je povremeno rado posjećivali. Kao poglavarica u zajednici brinula se za sestre majčinskom dobrotom. Bila je nesebična i dosjetljiva. Sestre, koje su dolazile u goste, dok je bila u Germeringu, svjedoče da im je više puta ustupila svoju sobu, a sama bi tada prespavala u jednoj uskoj sobi.

Radost susreta s Bogom zarazno je širila s velikom lakoćom na okolinu. To se moglo vidjeti i u posljednjim godinama njezina života, kad je bila prikovana za bolesničku postelju. S velikom strpljivošću i bez prigovora proživjela je posljednje godine bolesti i nemoći. Dolazeći ju posjetiti, sestre su joj često zahvaljivale za do brotu koju su doživjele kada su s njom živjele i radile.

Draga naša sestro Marinka, izmoli nam milost pažljiva slušanja Božjega glasa i radosna nasljedovanja Krista na križnom putu, preko smrti do uskrsnuća. Izmoli nam novih duhovnih zvanja koja će biti spremna prihvatiti poziv u pustinju i čuti što Bog očekuje od njih te spremno u životu to izvršiti.

U nebesko slavlje Gozbe ljubavi primili te anđeli te u zajedništvu s Blaženom Djevicom Marijom i svetcima klanjala se Bogu u blaženoj vječnosti!

s. Nada Martinković

Sestra Danislava (Marija) Hans

Rođena: 1. studenoga 1939.

Prvi zavjeti: 13. svibnja 1963.

Umrula: 7. travnja 2023.

Dan Milosrdne sestre sv. Križa, Veliki petak, u kojem se sjećamo što je Spasitelj učinio i podnio za nas, dan je kada svaka sestra duboko proživljava smisao i razlog nasljedovanja Njegove ljubavi. Prikovanost na križ, prikovanost na bolesničku postelju, tiho trpljenje bez riječi, u kojem samo Krist i zaručnica znaju što se u duši zbiva, dugo je bilo stanje sestre Danislave Hans, koja je vrhunac svoje patnje i konačni trenutak potpuna sjedinjenja s Raspetim doživjela u 11,55 sati, netom prije molitve Anđeoskoga pozdravljenja, u Domu sv. Josipa u Đakovu.

Sestra Danislava potječe iz Hrvatskoga zagorja. Rođena je 1. studenoga 1939. godine u selu Ključ od kršćanskih roditelja, oca Valenta i majke Marije rođ. Šafran. Ona je bila osmo dijete i na krštenju, 3. studenoga, u župnoj crkvi Kraljice Krunice u Remetincu, dobila je ime Marija.

Sa šest godina krenula je u osnovnu školu koju je rado pohađala i bila je jako dobar đak. Koncem prvoga razreda počela se pripravljanje za Prvu sv. Pričest. Već tada je u crkvi rado predmoljavala kronicu. Prva sv. Pričest bila joj je jedan od najljepših dana u djetinjstvu. Kada je pošla u drugi razred, jedna od njezinih sestara otišla je u samostan, a za kratko vrijeme to je učinila i druga, dok su braća krenula na zanat. Od tada se Marija promijenila. Majka je primijetila kako više nije htjela ići u društvo te da se puno molila. Voljela je jedino biti sa *sekom* koja je bila dvije godine starija od nje. Njoj je mogla sve reći. Zajednički su se dogovarale kako će obje poći u samostan. Marija se svaki dan molila da joj Blažena Djevica pomogne i izmoli zvanje.

Kada joj je bilo dvanaest godina, roditelji su se preselili u Moslavinu. Tamo je ostala tri godine. Tada se morala rastati od *seke* koju je najviše voljela, jer je i ona 1954. godine otišla u samostan. Nakon *sekina* odlaska, osjetila je jaku želju da i ona pođe u samostan. Nije nikomu ništa govorila, nego se još više molila. Godine 1955. otišla je raditi u Đakovo, u Sjemenište. Tamo su radile naše sestre i ona je u njihovoj blizini provela

godinu i tri mjeseca. Pratila je svaki njihov korak i zajedno je s njima bila svakoga dana na svetoj misi. Ondje joj se zvanje još više učvrstilo i odlučila je prijaviti se u samostan.

U đakovački je samostan stupila 7. ožujka 1957. godine i nakon pet tjedana dobila je prvo redovničko odijelo. Bila je jako sretna i ponosna. Na dužnosti je bila kod cvijeća, a potom je pošla u školu. U Đakovu je završila osmoljetku, a onda je otišla u Zagreb, gdje je pohađala školu za dječje njegovateljice. Po povratku iz Zagreba dobila je dužnost dvorbe gostiju. U postulat je ušla 1961. godine, a to je bila bliža priprava za ulazak u novicijat, kojemu se jako veselila, jer je znala da je tako još bliže svojemu cilju. U novicijatu dobila je ime sestra Danislava.

Prve svete zavjete položila je 13. svibnja 1963. godine. Sestra Danislava nije mijenjala mnogo radnih mjesta. Najprije je radila u Đakovici, u njezi djece. Tamo je boravila dvanaest godina, do 1975. godine. Nakon toga došla je u Zagreb, na Jordanovac, gdje je kao instrumentarka radila sve do umirovljenja 1993. godine. Nakon mirovine ostala je u Zagrebu, ali sada na Vrhovcu, gdje je marljivo obavljala kućne poslove sve do 2012. godine, kada je zbog lošijega zdravlja došla u Đakovo, u Dom sv. Josipa. Iako slaba zdravlja, s. Danislava rado je pomagala u raznim kućnim poslovima.

Malo koja obitelj ima toliko duhovnih zvanja. To je velik dar Božji i blagoslov za cijelu obitelj. Njih četiri rođene sestre bile su u istom samostanu. Kako je to lijepo! Tri su je sestre dočekale u vječnosti: s. Pavica, s. Danica i s. Pavlimira.

Sestra Danislava bila je tiha i mirna sestra. Na svojem radnom mjestu bila je marljiva, fina i uredna. Ozbiljno je pristupala svakoj dužnosti. Osoblje, s kojim je radila, znalo je to cijiniti i poštivali su je.

Sestre svjedoče kako im je u bolesti pomagala, uporno ih posjećivala i spremala osvježavajuću hranu, te imala jako puno smisla i dosjetljivosti za teške bolesnike. Sestre, koje ju poznaju iz života u zajednici, sjećaju se kako je voljela i podržavala mlade sestre te ih razveselila malim iznenađenjima, te kako je diskretnim zanimanjem za njihove ispite pokazala koliko ih prati molitvom i žrtvom.

Draga naša sestro Danislava, dok zahvaljujemo Bogu za dane provedene zajedno, u molitvi, radu i trpljenju, naše se zajedništvo nastavlja u vjeri. U duhu

molimo zajedno za ustrajnost i revnost svih Bogu posvećenih osoba, a osobito za nova svećenička i redovnička zvanja.

U raj povelj te anđeli, u zajedništvu s Blaženom Djevicom Marijom i svetima pjevala vječnu hvalu Raspetomu i Uskrsnomu Kristu!

s. Nada Martinković

Sestra Tarzicija (Marija) Živković

Rođena: 18. prosinca 1935.
Prvi zavjeti: 12. svibnja 1961.
Umrta: 10. svibnja 2023.

Sjedinjena s trpećim Spasiteljem, tiho se gasila, kao svijetla, s istom vedrinom i pogledom, osnažena Njegovom pobjedom nad smrću, doživjela je svoj smiraj i predala mu svoju dušu 10. svibnja 2023. godine, u 15,30 sati, okružena sestrama, u Domu sv. Josipa, u Đakovu.

Sestra Tarzicija rođena je 18. prosinca 1935. godine u Podravskoj Moslavini od oca Ignjaca i majke Katarine rođ. Bošnjak. Na krštenju, 19. prosinca, u župnoj crkvi Rođenja BDM, u Podravskoj Moslavini, dobila je ime Marija. U obitelji, koja je bila uzorna kršćanska obitelj, bilo je petero djece. Pobožni roditelji djecu su svake večeri okupljali na molitvu krunice te su ih učili moliti se u raznim prilikama, primjerice dok su se vozili na kolima na putu prema njivi. Svi su redovito nedjeljom išli na svetu misu, a zimi i svaki dan. Nakon večere, tata bi im čitao iz pobožnih knjiga i životopisa svetaca, a djeca su radila ručni rad.

Sa sedam godina pošla je u školu. Prvu sv. Pričest primila je u drugom razredu, a s trinaest godina svetu Krizmu. U školu je išla četiri godine. Imali su mnogo ovaca, a budući da je bilo više djece, kako bi tko završio školu, tako bi došao na njega red da čuva ovce. Kada je došao red na nju, nije joj to bilo drago i sjećala se kako ih je na početku plaćući čuvala. Kasnije je zavoljela taj posao, a osobito su joj bili dragi mali janjci. S njima se rado igrala.

U svojoj jednostavnosti, u svojem životopisu, opisala je događaje iz svojega djetinjstva. Kad joj je bilo trinaest godina, zimi, otišla je kod tetke u Osijek i kod nje je bila šest tjedana. Tu je išla u crkvu kod otaca kapucina. U proljeće se vratila kući i opet ju je čekao isti po-

sao. Imala je sestričnu, od strica kćerku, koja je pošla u Đakovo u samostan. Marija je tada rekla mami kako bi i ona išla s njom. Mama joj je rekla neka bude dobra i, kada naraste, da će i ona poći u samostan. Tako je još dvije godine čuvala ovce, a zatim je išla s braćom i sestrama raditi u polje, iako još nije imala dovoljno snage kao oni.

Kada je malo porasla, nisu je privlačili, kao ostale vršnjakinje, izlasci u selo. Išla je samo na svetu misu i kući. Kada je mamu koji puta ražalostila svojim dječjim nestašlukom, po ljeti otišla bi u vinograd, a po zimi na tavan i tamo je plaćući vapila i molila dok ju žalost nije prošla.

Kada je navršila 18 godina, htjela je poći u samostan i došla je u Đakovo prijaviti se, ali su je odbili jer je bila malena rasta. Zbog toga je još dvije godine ostala kod kuće. Potom je otišla u Beograd i ondje je ostala dva mjeseca. Tu je radila kod jedne obitelji u kuhinji, pazila je na djecu i spremala. Budući da tamo nije imala mogućnosti ići u crkvu, odlučila je vratiti se kući. Nije se dugo zadržala kod kuće već je pošla u Sombor. Tamo je radila na ekonomiji tri mjeseca.

Stalno je razmišljala o odlasku u samostan i konačno je bila primljena 21. lipnja 1957. godine, kada je navršila 22 godine. U kandidaturi je bila na filijali u Vukovaru dvije godine. Radila je u vrtu, pomagala je u crkvi i u kuhinji. Radovala se pozivu da dođe u Đakovo u postulat. U noviciatu dobila je ime sestra Tarzicija. Tada je u samostan stupila i njezina mlađa sestra, Ana, s. Marcelina (1942.-2022.).

Svoju mladost i ulazak u samostan pred Božić 1964. godine s. Tarzicija izrazila je stihovima. Izdajamo ovdje nekoliko kitica:

*Društva nisam ja volila
sobom sam se zabavila.
Boravila u samoći
razmatrala i po noći.*

*Nisam znala što to znači
tko me k sebi tak privlači.
Stalno sam si govorila:
"Što se to sa tobom zbiva?"*

*Jednom sam si rekla sama:
"Poći ću do samostana,
posvetit ću se dragom Bogu
živjet ovako ja ne mogu.*

Ubrzo nakon Prvih sv. zavjeta, koje je položila 12. svibnja 1961. godine, poslana je u Zagreb na domaćinski tečaj. Bila je na više mjesta i vršila je razne službe. Kao sakristanka djelovala je u Slavonskom Brodu, u Franjevačkom samostanu, zatim u Janjevu, Subotici, Sikirevcima i Osijeku. Različite kućne poslove obavljala je u Rijeci – Kozale, na Trsatu, Lipiku, Krapini i Zagrebu (HBK). Više puta vršila je službu kućne poglavarice: u Slavonskom Brodu, Janjevu, Subotici, Lipiku i Sikirevcima.

U vrijeme njezina boravka u Krapini bile su vrlo složene i teške okolnosti, ali sve ove nevolje sestre su prebrodile jer ih je nosila ljubav. Bile su složne, štatile su i branile jedna drugu. Tako su ostavljale lijepo svjedočanstvo zdrava zajedničkog života.

Kada su joj sile oslabile, došla je 2016. godine u Đakovo, u Dom sv. Josipa, kao bolesnica. Uz prigodu slavlja Zlatnih zavjeta povjerila nam je tajnu svojega uspjeha. Svoje životno iskustvo sažela je u riječima: *Bog moj i sve moje.*

Naša sestra Tarzicija bila je malena rastom, ali velika duhom. Bila je jednostavna i mila, imala je djetinju dušu. To što je mogla na svim mjestima i dužnostima zadovoljiti i biti sretna, vjerna svojem pozivu, u tome joj je svakako pomogla duboka povezanost s Bogom. Zato je svugdje ostavljala dojam sredene, pouzdane, produhovljene i plemenite osobe. Na dužnosti je bila marljiva i vjerna. Profinjena u kontaktu, simpatična. Otvorena za novo, uvijek spremna učiti. Otmjena u držanju.

Kao poglavarica bila je širokogrudna i darežljiva. Sa svima je lijepo surađivala i voljela je svoje dužnosti, kao i ljude s kojima se susretala. Sestre se sjećaju njezine vedrine i smirenosti, iako je cijeli život patila od teških glavobolja i migrena. To se nije na njoj vidjelo. Tako je to znala skriti da su svi mislili kako je njoj uvijek dobro. Svugdje su je brzo zavoљjeli, jer je svojim dosjetkama znala stvoriti ugodnu atmosferu. U kon-

taktima dolazila je do izražaja njezina ljubaznost, ali i duhovitost. Za nju se znalo reći kako je mala kao mrvića, a napravi silu poslova kao veliki čovjek. I poslove i ljude, sve je rado prihvaćala.

Dok je boravila u Zagrebu (HBK) i obavljala razne kućne poslove, i sestre i svećenici rado su je imali. Sve je radila kao radosni darovatelj, bez mrmljanja i oklijevanja. Doživjela je jednu simpatičnu gestu i znak poštovanja djelatnika iz Tajništva HBK, koju su joj pokazali prigodom njezina rođendana. Kada je navršila 79 i 80 godina, darovali su joj čokolade – koliko godina, toliko čokolada. Od toga su se mnogi zaslادili, ona ih je najmanje za sebe zadržala.

U posljednjim danima života bila je sve slabija, ali je rado sudjelovala u radionicama na bolesničkom odjeljenju i uvijek je obogatila sve vedrinom i šalama.

Bezgrješno Srce Marijino, svoju vjernu štovateljicu, koja ti ide u susret s kunicom u ruci i radošću čista srca i pogleda, povedi u radost nebeskoga zajedništva sa svojim Sinom i svima svetima!

Zahvalne za divan primjer radosna i predana služenja Gospodinu, s pouzdanjem upravljamo svoje misli Stvoritelju te molimo za nova radosna srca koja će poći putovima ovoga svijeta privlaćći Bogu mnoge svojim svjedočenjem.

Draga sestro Tarzicija, u raj povelj te anđeli, s pjesmom u čast Dobromu Pastiru, s kojim si mnoge njegove ovčice na svojem životnom putu sačuvala.

s. Nada Martinković

Sažalnica

Zagreb, 11. svibnja 2023.

Poštovana Provincijalna poglavarice,
č. s. Valerija Široki!

Članica Vaše Družbe časna s. Tarzicija Živković, preminula je u srijedu, 10. svibnja 2023., u samostanu u Đakovu. Kao sadašnji generalni tajnik Hrvatske biskupske konferencije zahvaljujem Vama, č. s. Valerija Široki, i Vašoj Provinciji za osobit doprinos pokojne sestre Tarzicije Hrvatskoj biskupskoj konferenciji, gdje je boravila na službi tijekom 14 godina. S. Tarzicija obavljala je razne domaćinske poslove u kojima je napose dolazila do izražaja njezina plemenita i vedra narav zbog koje je svima bila mila i pristupačna, kako svjedoče biskupi, svećenici i djelatnici HBK koji su poznavali s. Tarziciju.

Neka joj molitve, koje će se ovih dana upućivati za pokoj njezine plemenite duše, pomognu da ju Svemogući pridruži uskrsnuću Krista Gospodina. Vjerujemo, naime, da se „njegovim vjernima život mijenja, a ne oduzima“, pa se nadamo da ju je Gospodin primio u svoje vječne dvorove. Nju, koja mu je vijerno služila u redovničkom životu pune 62 godine, neka Uskrsnuli nagradi svojim milosrđem.

U molitvenom zajedništvu s Vama, poštovana Provincijalna poglavarice sestro Valerija, sa sestrama Vaše Provincije, kao i s njezinom rodbinom i prijateljima, Bogu zahvaljujemo za njezinu očitovanu ljubav prema Crkvi, narodu i redovničkoj zajednici. Pomogle joj naše molitve da ju Svemogući pridruži Kristovu uskrsnuću. Nek' ju licem svojim obasja, milostiv neka joj bude i pridruži ju anđeoskim zborovima.

S izrazima suosjećanja, solidarnosti i molitvenoga zajedništva,

vlč. Krunoslav Novak
generalni tajnik HBK

Sažalnica don Mateja Palića povodom smrti s. Marceline

Vama, provincijalnomu vodstvu i cijeloj zajednici Milosrdnih sestara sv. Križa, rodbini, izražavam sućut osobno, u ime naših sestara u Janjevu i vjernika Janjeva, povodom tjelesne smrti drage nam sestre Marceline. Vjerujem da ju je Gospodin našao dostojnu i spremnu da ju primi u svoje Kraljevstvo. Ponizna i vrijedna, skromna i odgovorna bila mi je često primjer života, a vjerujem i mnogima s kojima je surađivala i djelovala kao redovnica vaše zajednice. Zahvalan sam joj za sve zajedničke trenutke i djelovanje u Janjevu, osobito u prvim godinama mojega svećeničkog života i pastoralnog djelovanja. Osim uspomena, molit ću se za nju i svakako služiti sv. misu. I pored želja, nismo u mogućnosti sudjelovati u posljednjem ispraćaju drage nam s. Marceline. Neka joj Gospodin bude milosrdan i blag, oprosti tjelesne slabosti i nagradi ju životom vječnim. Počivala u miru Božjem.

Rođena: 13. srpnja 1936.
Prvi zavjeti: 13. svibnja 1957.
Umrula: 5. kolovoza 2023.

Sestra Gracijana (Ana) Matozan

U okrilju Gospinih blagdana na početku mjeseca kolovoza, na Snježnu Gospu, u predvečerje blagdana Preobraženja Gospodnjega, praćena zagovorom svetaca, osobito zagovorom bl. s. Zdenke Schelingove, o 20. godišnjici od proglašenja blaženom, poput nje, s osmjehom i predanjem, s. Gracijana prešla je u krilo nebeskoga Oca u subotu, 5. kolovoza 2023. godine, u 18 sati, u Domu sv. Josipa u Đakovu.

Sestra Gracijana rođena je 13. srpnja 1936. godine u Sratoku (danas Bogdanovići) od kršćanskih roditelja, oca Nikole i majke Cvijete rođ. Biljak. Bilo ih je desetero djece, sedam sestara i tri brata. Ona je bila druga po starini. Na krštenju, 14. srpnja, u franjevačkoj Župi sv. Jure u Unešiću, je dobila ime Ana. Od malena pomagala je mami u domaćinstvu i čuvala je stado. Kada joj je bilo osam godina, obitelj se preselila u Slavoniju, u Otok. S devet godina pošla je u školu, što je jedva dočekala i tomu se jako veselila. Rado je išla i na vjeronauk te svake nedjelje na svetu misu. U drugom razredu primila je Prvu svetu Pričest. To je bio za nju dan radosti i veselja. U dvanaestoj godini primila je svetu Potvrdu. Te iste godine mama joj se razboljela i, nažalost, i preminula. To joj je bio najžalosniji dan u životu. Više nije mogla ići u školu, morala je biti domaćica i paziti na braću i sestre.

Jako je voljela čitati glasnike i knjige svetoga sadržaja, često je molila svetu kronicu. U Otoku su djelovale Milosrdne sestre sv. Križa i ona ih je radoznalo promatrala. Gledajući njih, pomislila je kako bi bilo lijepo da i ona pođe u samostan. Samo je velečasnom gosp. župniku povjerila svoju želju, pred drugima je o tome šutjela. U četrnaestoj godini došla je u Đakovo i zamolila da bude primljena u samostan. Bila je žalosna kada su joj rekli da je još premlada i neka pričeka. Čekala je tri godine, a onda je stupila u đakovački samostan 1953. godine. Bila je jako sretna i vesela što joj se želja ostvarila. S pouzdanjem u Boga, radosno je provodila vrijeme kandidature. Spremna srca je ušla u postulat i nakon godinu dana u novicijat, kada dobila redovničko ime s. Gracijana.

Svoje redovničke dane s. Gracijana provela je uglavnom vršeći sakristansku službu u različitim mjestima: Sikirevcima, Štitaru, Vukovaru, Vrbanji, Franjevačkom samostanu u Vinkovcima, te u Župi sv. Euzebija i Poliona također u Vinkovcima. Jedno vrijeme bila je u šivaonici u Đakovu, u provincijalnoj kući, a u Privlaci je jednu godinu obavljala kućne poslove. Od 1992. godine boravila je u Đakovu i vodila je brigu za prostorije određene za duhovne vježbe. Brižno je pazila da sve bude čisto i uredno, kada sestre dođu na odmor ili na duhovne vježbe. Uvijek je srdačno dočekivala sestre i nastojala je svakoj ugoditi, kako bi što mirnije provela vrijeme odmora i obnove duše i tijela. Sestre, koje su joj kao kandidatice pomagale u spremanju prostorija, svjedoče kako su od nje puno naučile, a najviše im je ostala u sjećanju preciznost i dosjetljivost s. Gracijane. U trima zajednicama bila je kućna poglavarica, u Vinkovcima, Vukovaru i Vrbanji. Vodila je brigu o svakoj sestri jednako, pomagala je svakoj koliko je bilo u njezinoj moći i bila im je dobra kao majka.

Budući da je većinu svojega redovničkog života provela radeći u crkvi kao sakristanka i boraveći često u Isusovoj blizini, pred tabernakulom, stekla je finoću i dobrohotnost. Tišina i sabranost kod posla u svakodnevnici postale su njezina potreba. Sa sestrama je bila prijazna i susretljiva.

Do 2010. godine bila je u zajednici provincijalne kuće, a onda je, zbog zdravstvenih tegoba, prešla u zajednicu bolesnih sestara. I dalje je vodila brigu oko uređenja prostorija za duhovne vježbe, sve do 2015. godine. Ostala je u istoj zajednici, ali sada kao bolesnica. Vrijeme je uglavnom provodila u molitvi, a znala je sestrama učiniti razne usluge, napose ako je trebalo nešto sašiti ili pokrpati.

Svoje zdravstvene teškoće nosila je strpljivo i bez tužbe. Prikazivala ih je na velike nakane Crkve, Družbe i za dobro našega naroda. Sestre, koje su je susretale u posljednjoj godini, svjedoče o vedrini i bogatstvu duha kojim je zračio svaki razgovor s njom. Milina prebivanja u Božjoj blizini i predanja u potpunosti Božjoj volji, jačao je pogled vjere koji uvijek dublje ponire od običnih zaključaka o teškoćama i nevoljama života. Zapravo, taj pogled ni trenutka ne ostaje samo na križu, nego s Isusom prelazi u pogled prema uskrsu.

Sestra je Gracijana na poseban način molila za duše u čistilištu i, kako je ona sama znala govoriti, s njima je neprestano razgovarala i od njih je tražila pomoć.

Bilo je to nekad neobično, ali tajne duhovnoga života znane se samo Bogu i samoj osobi. Ona je uvijek govorila da je s njom prisutna jedna duša, zvala ju je „moja duša“ i da joj pomaže u svim tegobama.

Nakon Svih svetih počele su još veće zdravstvene teškoće te je nakon jačih tegoba s disanjem prevezena u KBC Osijek. Vrativši se iz bolnice, ostala je prikovana za krevet, ali je i dalje zračila pouzdanjem i vedrim pogledom prema Gospodinu.

Rođena: 5. siječnja 1945.
Prvi zavjeti: 12. svibnja 1967.
Umrta: 8. kolovoza 2023.

s. Gabina (Ruža) Kopic

Draga naša sestro Gracijana, hvala ti za svijetli primjer življenja redovničkoga posvećenja, za svaku riječ, pouku, savjet i molitvu! Izmoli nam novih duša koje će poput tebe radosno slijediti Gospodina na putu križa do uskrsa.

Blažena Djevica Marija, Gospa Snježna, u zajedništvu anđela i svetih, povelu našu sestru Gracijanu u život vječnoga slavljenja Stvoritelja!

s. Nada Martinković

U milosnim danima devetnice za svetkovinu Velike Gospe Isus je preobrazio patnje posljednjih dana i poveo na Goru vječnosti s. Gabinu Kopic, koja preminula u utorak, 8. kolovoza 2023. godine, u 8,15 sati, u Domu sv. Josipa u Đakovu.

Oštra Luka u Bosanskoj Posavini smještena je u priлично močvarnoj ravnici, bogatoj travnjacima i šumom, a i šibljem za izradu košara. Tu je živjela siromašna zemljoradnička obitelj Ilje i Anke rođ. Matić sa svojih šestoro djece. Ruža je rođena prva, 5. siječnja 1945. godine u Oštroj Luci, BiH. Istoga je dana krštena u župnoj crkvi Uznesenja BDM u Tolisi. Bilo je to tegobno za vrijeme i nakon Drugoga svjetskog rata. Dok je otac bio u vojsci, majka je imala svu brigu za kuću i za tek rođeno dijete. Kasnije su se rodila još četiri brata i jedna sestra. Otac je bio uglavnom ozbiljan, ponekad i veseo, a majka blaga po naravi, ali stroga u kažnjavanju dječjih hirova i nestašluka. *Otac je radio s ljubavlju*, zapisala je Ruža u svojem Životopisu. *Nikada nas nisu mazili, niti nam puštali na volju da radimo kako smo htjeli.*

Sa sedam godina, kada je pošla u školu, primila je Prvu sv. Pričest. U dubinama svojega dječjeg srca osjećala je već tada da je Isus priprema za poseban put. Na početku školovanja voljela je učiti, *ali u drugom razredu učila sam teže i gubila sam volju za učenje. Sve sam drugo voljela raditi nego li učiti, iako su mi učitelji bili dobri*, zapisala je kasnije. Bila je vrlo žive naravi, energična u borbi za svoja „prava“. Čim bi došla kući iz škole, pojela bi nešto i odmah bi požurila čuvati stoku. Bila

je to prava prigoda da zaboravi na kuću i na učenje, ali ponekad bi u srcu osjetila kao nepravdu što stalno ona mora čuvati stoku. To se nije usudila glasno izreći, jer joj roditelji nisu dopuštali da radi kako ona hoće. Učili su je pokornosti i poslušnosti. Majka ju je željela naučiti samosvladavanju i odricanju od vlastite volje.

Završila je četiri razreda osnovne škole. Tijekom toga vremena postupno je shvaćala što je dobro, a što mora na sebi mijenjati. Trudila se popraviti loše navike. I njoj i roditeljima bilo je stalo da postane dobra. Primjećivala je na sebi pozitivne promjene. U svojem Životopisu, prije novicijata, zapisala je: *Najviše sam voljela spremati i držati sve uredno, uzgajati cvijeće i pomagati roditeljima koliko sam mogla. Gledala sam da pomognem svojoj braći i sestrama jer su bili svi mlađi od mene. Osjećala sam poteškoće svojih roditelja. Kad nešto nisu imali, bilo mi je, čini mi se, teže nego njima. Ali nisu pokazali svoju bol, koju su imali na srcu.*

Bili smo siromašni. A dragi Bog je dao onu poteškoću koju su mogli podnositi u ljubavi prema Njemu. Odgajali su nas u molitvi i prisutnosti Božjoj. Uvijek su nas opominjali na ono što je dobro. Nisu nas puštali među zločesto društvo da ne bi poprimili ono što nije dobro. U šesnaestoj godini tražila sam sve više kako bih mogla služiti Isusu, Onome koji me je toliko ljubio i žrtvovao se za sve nas. Sve sam više bila povučena od svijeta. Nisam se ničem veselila: niti odijelu, ni zabavi pa ni drugom.

Samo kad bih mislila na prisutnost Božju, onda sam bila vesela. Bila sam vesela izvana, ali to veselje sam pokazala prema svima tako da nisu mogli osjetiti mojih želja u srcu, o kojima sam težila i razmišljala kako bi došla bliže svome Gospodinu.

Nije dugo potrajalo i dragi Isus me je pozvao jednog dana k sebi 1961. godine da mu budem bliža. Odazvala

sam se njegovu pozivu. Bila sam onaj čas tako sretna kao nikad u životu. Kad sam došla u samostan bilo mi je najdraže što nas je Isus dočekao raširenih ruku i lijepim pogledom. Prve dane moga redovničkog života lijepo sam proživljavala.

Svaki posao obavljala je s ljubavlju: praonica rublja, vrt, kuhinja, kućni poslovi, svejedno. Najviše je radila u kuhinji i osjećala se u samostanu kao kod svoje kuće, kao kod svojih roditelja. Kao kandidatice završila je jednogodišnji domaćinski tečaj. Prije postulata bila je na više filijala. Svugdje je radila zdušno i pokazala se zadovoljnom. Prve zavjete položila je u Đakovu 12. svibnja 1967. godine. Prošla je kroz mnoge zajednice, podnijela mnoge napore dok je razveseljavala ukućane izvršnim kuhanjem i ostalim domaćinskim poslovima. Mjesta njezina djelovanja bila su sljedeća: Trnava - župa, Slav. Brod – Franjevački samostan, Privlaka, Nova Bukovica, ponovno Trnava, Privlaka, zatim Vrbanja, a od 1990. do 2007. godine imala je priliku pokazati koliko joj je bio drag posao u vrtu. Kao vrtlarica radila je zdušno u Portu, na otoku Krku, na Sušaku i od 2005. godine u Vinkovcima – u našoj kući. Tu se saznalo da je s. Gabina još u roditeljskom domu vješto plela košare. Njezine vrijedne ruke, i srce puno ljubavi, dokazale su da je u mladosti dobro svladala ovaj zanat te je tako pomogla roditeljima izdržavati obitelj. Maštovito je izrađivala

košare raznih oblika i veličina, sestrama na radost. Ta aktivnost u Vinkovcima nije dugo potrajala. Zdravstvene tegobe bivale su sve naglašenije. Ubrzo se ozbiljno razboljela i bila joj je neophodna pošteta i intenzivnije liječenje. Iz Vinkovaca je 2007. bila premještena u zajednicu bolesnih sestara u Đakovu.

Strpljiva, uvijek nasmijana, zadovoljna, pažljiva i uslužna ostala je i u danima bolesti. Nije se tužila. O sebi je govorila malo. Molitva joj je bila glavni izvor snage. Cijenila je zajedničku molitvu i čitala je duhovne sadržaje, bez obzira na težinu posla koji je gotovo cijeloga redovničkog života obavljala.

U više navrata, zbog pogoršana zdravstvenog stanja, morala je na bolničko liječenje. Patnja ju nije zabolazila. Vična patnji, prihvatila je svoj križ i nosila ga s ljubavlju do kraja svojega ovozemnog puta.

O zlatnom jubileju 2017. godine sestre su za nju napisale: *I danas je ona, unatoč bolestima, uvijek vesela i nasmijana. Puno moli za sebe, za sve koji joj se preporuče, ali usrdno moli za velike i brojne potrebe zajednice, Domovine i svijeta. Vična patnji, prihvatila je svoj križ i nosi ga s ljubavlju. Zahvalne smo Gospodinu za ovaj bogati, žrtvom prožeti redovnički život.*

s. M. Jacinta Mandura

IZ PROVINCIJALATA

U vječnost su se preselili

Smilja Jurkić – sestra s. Meri;

Vladimir Franjić – brat s. M. Ulrike;

Katarina Kanja – sestra s. M. Margite Gašparovsky;

fra Marko Vrgoč, TOR – brat s. Elizabete Marije i s. Ivanke Marije;

Anto Bijelonić – brat s. Marije Jelice;

Branko i Slavko Baotić – braća s. Judite;

Mijo Juzbašić – brat s. Anele i pok. s. Eleonore M.;

vlč. Andrija Kramar – brat pok. s. Adrijane;

Ivan Jukić – brat s. M. Ivanke;

Ruža Perković – mama s. Blaženke;

Barbara Kostanjević – sestra s. Zvonke.

Molimo za pokoj njihovih duša.

Ana Dikić, kandidatka

Pustinja

Ulazim u sliku pustinje. Čim sam zakoračila, pod nogama osjećam vruć pijesak. Toliko je vruć i neugodan na dodir, da mi vrlo brzo nanosi bol. Svaki je korak bolan i težak jer noga propada u pijesku. Teško je zakoračiti, ali bolno je i ostati na mjestu. Dan je jako vruć. Od vrućine osjećam da ne mogu duboko udahnuti. Od visoke temperature na koži osjećam opekline. Vruć povjetarac raznosi pijesak koji mi ulazi u oči i zaslijepljuje me. Oko mene praznina je. Beživotna praznina. Žedna sam, ali nema nigdje izvora. Ne vidim ga. Do kud mi pogled seže, nigdje nema živa bića, nigdje nema pomoći. Okružuje me potpuna tišina. Strah me. Sama ne mogu preživjeti. Moj život potpuno ovisi o Bogu.

Sve se to događa i u duhovnoj pustinji. Odlazak u pustinju odlazak je u smrt. U pustinji „ja“ ne može preživjeti. Odlazak u pustinju odlazak je u umiranje sebi. U pustinji vidim da sam bijedna, ništavna i slaba. U pustinji ostaje samo Bog. U pustinji samo je Bog.

Nigdje noću zvijezde nisu sjajnije nego u pustinji. O, kako je dobro dopustiti Gospodinu da me provede kroz pustinju.

s. Animira Adanić

Htjela bih samo to

*Pred tobom su, Bože, moji dani.
I oni mračni, i sunce kad svjetluca
I s tobom je uvijek moje srce,
Kad hoće stati, il' ubrzano kuca.*

*Ja ne ću brojit svoje dane,
Ja ne znam ni za dobra djela.
Nek' cijeli svijet te, Bože, slavi
To samo ja bih htjela.*

*Nek' tvoja me, Bože, ruka vodi
U nova jutra, u jedan život novi,
A brigu za ono moje sutra
Ja tebe molim, i to mi blagoslovi!*

*I daj mi samo svoju ljubav
I ne treba mi ništa više.
Ja želim samo na tvom dlanu
Da moje ime piše.*

U znaku Križa, 2002./3., str. 9.

VERONIKI

♩ = 186

Stihovi: Ana s. Zorka Kojaković
Glazba: Zlatko Čosić

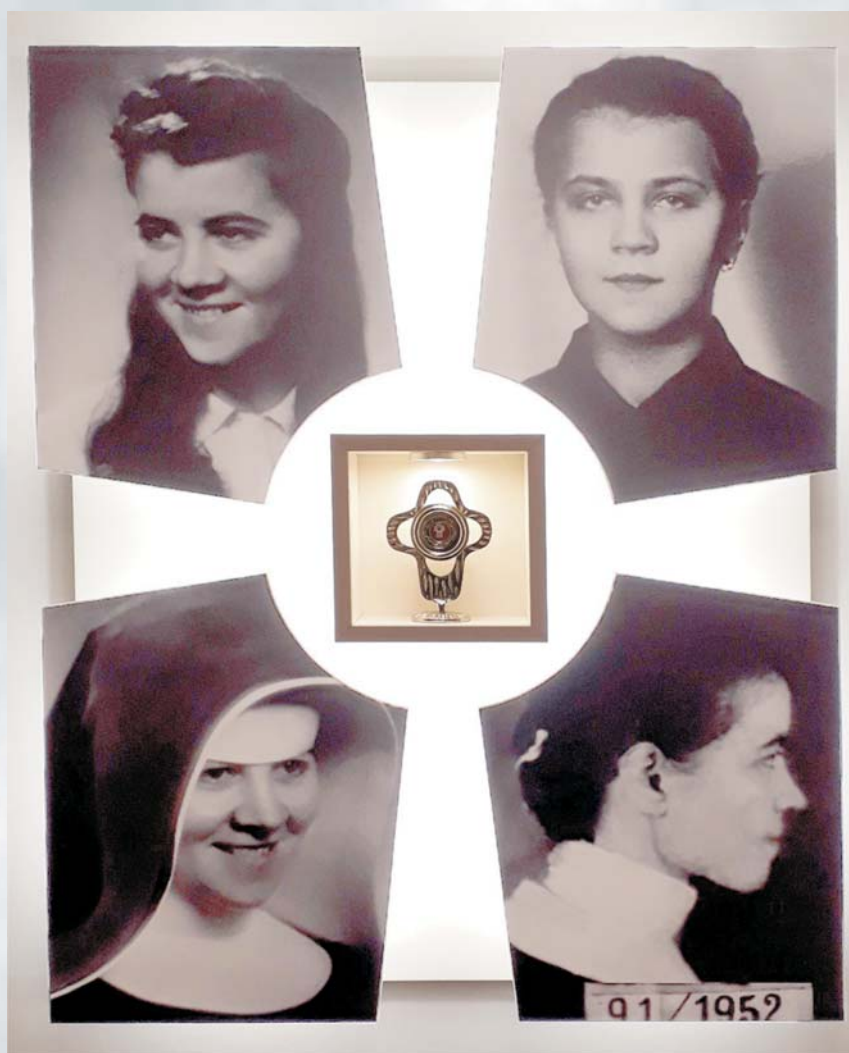
Re - ci od ka - kvih ni - ti, tvoj ru - bac bje - še
 tkan? Re - ci, ot - kud ti hra - brost
 u o - naj Sve - ti dan? Ru - pcem mu o - bri - sa
 li - ce, u - klo - ni i krv i znoj, na
 ra - na - ma teškim, k'o me - lem, o - sta mu po - gled
 tvoj. Te - bi o - sta tek ru - bac,
 i sje - na bo - žan - skog li - ka, al i - me tra - jat će
 vje - čno, Ve - ro, Ve - ro - ni - ka.

2. Zar ne, od niti srca
 Tvoj rubac bješe tkan?
 Na istom vrelu ti hrabrost
 U onaj sveti dan.

Pripjev: Rupcem mu obrisao ...

3. Kćeri Jeruzalema,
 Moli se za sve nas,
 Onom koji je Ljubav,
 Utjeha, Nada i Spas.

Pripjev: Rupcem mu obrisao ...

*Znam da ljubiš križ, jer u njemu
najviše ljubiš mene, samo mene,
i zato te zovem na "križ ljubavi",
da se na trenutak staviš na njega.*

Blažena sestra Zdenka Schelingova

20 godina od proglašenja blaženom
(2003. - 2023.)